

T.C
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİMDALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**İLKÖĞRETİM MÜZİK EĞİTİMİ DERSİNDE 2007-2008
EĞİTİM ÖĞRETİM YILINDA OKUTULAN ÖĞRENCİ
ÇALIŞMA KİTAPLARINDAKİ ŞARKILARIN
MÜZİKSEL AMAÇLAR I BAKIMINDAN ANALİZİ**

Ruşen ALKAR

İZMİR

2008

T.C
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİMDALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**İLKÖĞRETİM MÜZİK EĞİTİMİ DERSİNDE 2007-2008
EĞİTİM ÖĞRETİM YILINDA OKUTULAN MÜZİK
ÇALIŞMA KİTAPLARINDA YER ALAN ŞARKILARIN
MÜZİKSEL AMAÇLARI BAKIMINDAN ANALİZİ**

Ruşen ALKAR

Danışman

Prof. Mahmut SARI

İZMİR

2008

YEMİN METNİ

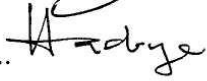
Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “İlköğretim Müzik Eğitimi Dersinde 2007-2008 Eğitim Öğretim Yılında Okutulan Müzik Çalışma Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Müziksel Amaçları Bakımından Analizi” adlı tez çalışmamın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf olarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

.././2008

Ruşen ALKAR

Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼đ¼ne

İşbu alışma, j¼rimiz tarafından ..... G¼zel Sanatlar .....
..... Eğitimi ..... B¼l¼m¼ ..... Anabilim Dalı
..... M¼zik Öğretmenliği ..... Bilim Dalında
Y¼KSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan :..... Prof. Mahmut SARI .....
¼ye :..... Prof. Dr. Nergiz Sakirzade SARI .....
¼ye :..... Yrd. Doç. Dr. Hadise K¼C¼K-KARAG¼Z .....

Onay

Yukarıda imzaların, adı geçen öğretim ¼yelerine ait olduğunu onaylarım.

.... / .... / 2008

Prof. Dr. Sedef GİDENER
Enstit¼ M¼d¼r¼

ÖNSÖZ

Müzik Eğitimi, çocukların bedensel ve ruhsal gelişimlerine olumlu katkılar sağlar. Müzik dersi çocukların tüm gelişim alanlarını destekleyen bir disiplin alanıdır. Müzik kitaplarındaki şarkılar, çocuğun çevresine ve hayata karşı geliştirdiği bakış açısını etkiler. Bu bağlamda kitaplardaki okul şarkılarının üzerinde önemle durulmalı, şarkıların müzikal özelliklerinin çağdaş müzik eğitimi ilkelerine uygunluğu sınanmalıdır.

Çalışmalarında bana yol gösteren ve araştırmamın her anında bana destek olan Prof. Mahmut SARI'ya, verilerin Windows Excel Programı'na yüklenmesi aşamasındaki yardımlarından ötürü Formatör Öğretmen Hamit İVGİN'e, Eğitim Bilimler Enstitüsü personeline ve aileme teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

TABLO LİSTESİ	vii
GRAFİK LİSTESİ	ix
ŞEKİL LİSTESİ	x
ÖZET	xi
ABSTRACT	xii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
Problem Durumu	1
Eğitim ve Önemi	1
Sanat Eğitimi	2
Genel Sanat Eğitimi	4
Özengen Sanat Eğitimi	4
Mesleksel Sanat Eğitimi	5
Müzik Eğitiminin Önemi	5
Türkiye’deki İlköğretim Okullarında Müzik Eğitimi	8
Türkiye’de Müzik Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar	9
İlköğretimde Müzik Kitaplarının Yeterliliği	12
1994 ve 2006 Müzik Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırılması	14
Amaç ve Önem	18
Problem Cümlesi	18
Alt Problemler	18
Sayıtlılar	19
Sınırlılıklar	19

Tanımlar	20
Kısaltmalar	21
BÖLÜM II	22
İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR	22
Cumhuriyetten Günümüze Müzik ve Müzik Eğitimi	22
Cumhuriyetten Günümüze Okul Şarkıları	23
2005-2006 Eğitim-Öğretim Yılı Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Müziksel Amaçlar Bakımında Analizi	33
2006 Müzik Öğretim Programının Hazırlık Aşamasında Branş Öğretmenleri ve Akademisyenlerin Görüşleri	33
Branş Öğretmenlerine Uygulanan Ankete İlişkin Genel Sonuçlar	37
Akademisyenlere Uygulanan Ankete ilişkin Sonuçlar	38
BÖLÜM III	40
YÖNTEM	40
Araştırma Modeli	40
Evren ve Örneklem	40
Verilerin Elde Edilmesi	40
Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması	41
BÖLÜM IV	42
BULGULAR VE YORUMLAR	42
İlköğretimde Ses Eğitiminin Önemi	42
İlköğretimde Okul Şarkıları	42
Tekerlemeler ve Saymacalar	43
Türküler	43
Çocuk Şarkıları	44

Aktarma Şarkılar	44
Öykünme Şarkılar	45
Anonim Şarkılar	45
Türk Okul Şarkıları	45
Çalgı Müziği	46
2007 - 2008 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI MÜZİK DERSİ OKUL	
ŞARKILARI	47
Şarkıların Sınıflara Göre Dağılımı	47
Şarkı Notalarının Öğrenci Çalışma Kitaplarında Bulunma Durumu	48
Şarkıların Söz Durumu	50
Şarkıların Konuları	51
Şarkıların Tonal Yapıları	53
Şarkıların Dizileri	55
Şarkıların Karar Sesleri	57
Şarkıların Ölçü Yapısı	59
Şarkıların Ölçü Sayısı	61
Şarkıların Ses Sınırlar	62
Şarkı Türleri	64
Şarkıların Tek-Çok Sesslilik Durumları	66
Şarkılarda Kullanılan Hız Terimleri	68
Tekrar Eden Şarkılar	69
Şarkıların Bestecileri	70
Şarkıların Söz Yazarları	72
BÖLÜM V	74
SONUÇ VE ÖNERİLER	74
KAYNAKÇA	88

EKLER 93

2007- 2007 İlköğretim Müzik Ders Kitaplarındaki Şarkıların Müzikal Özellikleri (1 - 8. Sınıflar)

MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı onaylı 2006 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının (1-8. Sınıflar) 2007- 2008 yılında İlköğretim Okullarında Uygulanmasına Dair Resmi Yazı

2006 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı (1- 8. Sınıflar)

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1 : Müzik eğitimi almayan grubun akademik başarı ortalamaları	6
Tablo 2 : Müzik eğitimi alan grubun akademik başarı ortalamaları	7
Tablo 3 : 1926'dan 2001'e incelenen müzik kitapları	24
Tablo 4 : 1926'dan 2001'e okul şarkılarının konu açısından dağılımları	26
Tablo 5 : 1926'dan 2001'e okul şarkılarının dizi özellikleri dağılımı	28
Tablo 6 : 1926'dan 2001'e okul şarkılarının ölçü yapısı yüzdeleri	30
Tablo 7 : Okul şarkılarının yıllara göre çok seslilik oranları	31
Tablo 8 : Eser sayılarına göre okul şarkıları bestecileri	32
Tablo 9: Ders kitaplarındaki şarkıların tonal yapıları	33
Tablo 10 : Ders kitaplarında kullanılan şarkıların dizileri ve sayıları	34
Tablo 11: Konu dağılımına göre şarkı sayıları	35
Tablo 12: Ölçü sayılarının kullanım sıklıklarına göre şarkı sayıları	35
Tablo 13: Şarkılarda kullanılan karar sesleri	36
Tablo 14: Şarkıların çalışma kitaplarında bulunma sayıları	49
Tablo 15: Şarkı konularının yüzdelerle dağılım tablosu	51
Tablo 16: Şarkılara kullanılan ölçülerin oranları	59
Tablo 17: Tekrar eden şarkılar ve tekrar sayıları	69
Tablo 18: Şarkıların Bestecileri ve eser sayıları	70
Tablo 19: Kitaplardaki şarkıların söz yazarları ve eser sayıları	72
Tablo 20: 1926 -2001 müzik ders ve kaynak kitaplarındaki ve 2006-2006, 2007-2008 müzik ders kitaplarındaki şarkıların konu yüzdeleri tablosu	78
Tablo 21: 1926 -2001 müzik ders ve kaynak kitaplarındaki ve 2005-2006, 2007-2008 müzik ders kitaplarındaki şarkıların ölçü yapısı yüzde tablosu	81

Tablo 22: 1926 -2001 müzik ders ve kaynak kitaplarındaki ve 2005-2006, 2007-2008 müzik ders kitaplarındaki şarkıların dizi yapısı yüzde tablosu 83

Tablo 23: 1926 -2001 müzik ders ve kaynak kitaplarındaki ve 2005 -2006, 2007-2008 müzik ders kitaplarındaki şarkıların çok seslilik yapısı yüzde tablosu 85

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1 : Şarkıların sınıflara göre yüzdeler dağılımı	47
Grafik 2: Şarkıların sınıflara göre sayıları	48
Grafik 3: Şarkı notalarının çalışma kitaplarında bulunma yüzdesi	49
Grafik 4: Şarkıların sözlü- sözsüz olma yüzdesi	50
Grafik 5: Şarkıların sözlü-sözsüz olma sayıları	50
Grafik 6: Şarkı konularının sayı grafiği	52
Grafik 7: Şarkıların tonal durumlarının yüzdeler dağılımı	53
Grafik 8: Şarkıların tonal yapı sayı grafiği	54
Grafik 9: Şarkı dizilerinin yüzde grafiği	55
Grafik 10: Şarkıların dizilerinin sayı grafiği	56
Grafik 11: Şarkıların karar sesi grafiği	57
Grafik 12: Şarkıların karar seslerinin sayı grafiği	58
Grafik 13: Şarkılarda kullanılan ölçü yapılarının sayı grafiği	60
Grafik 14: Şarkıların ölçü sayılarının kullanım sayısı grafiği	61
Grafik 15: Şarkıların ses sınırlarının yüzde grafiği	62
Grafik 16: Şarkıların ses sınırlarının sayı grafiği	63
Grafik 17: Şarkı türlerinin yüzde grafiği	64
Grafik 18: Şarkı türlerinin sayı grafiği	65
Grafik 19: Şarkıların tek-çok seslilik durumlarının yüzde grafiği	66
Grafik 20: Şarkıların tek-çok seslilik oranlarının sayı grafiği	67
Grafik 21: Şarkılarda kullanılan hız terimlerinin yüzdeler grafiği	68
Grafik 22: Şarkıların hız terimlerinin sayı grafiği	68

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1 :1994 Müzik dersi programı müfredat şeması	14
Şekil 2 :2006 Müzik programı müfredat şeması	15

ÖZET

Bu araştırma, 2006 yılı Müzik Öğretim Programına uygun olarak hazırlanan ve okullarda okutulmasına 2007-2008 eğitim öğretim yılında başlanan müzik ders kitaplarındaki okul şarkılarını inceleme amacı taşımaktadır.

Araştırmada 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıf kitaplarında bulunan 218 adet okul şarkısı Windows Excel programına yüklenerek bir veri bankası oluşturulmuş ve şarkılar “=eğersay” eleme yöntemiyle müziksel amaçları bakımından analiz edilmiştir.

Elde edilen veriler ışığında tablo ve grafikler hazırlanmış, yorumlar yapılmıştır.

Araştırma ayrıca, 2006 Müzik dersi kitaplarının genel bir değerlendirmesidir. Araştırmada, ders kitaplarının içeriklerinin geliştirilmesi ve daha etkili uygulanabilmesi anlamında önerilerde de bulunulmuştur.

ABSTRACT

This research aims to investigate the school songs which were prepared parallel to the 2006 Music Education Programme that started to take place in the music lesson books of 2007-2008 educational period.

In this research, 218 school songs which took place in the books of 1st, 2nd, 3rd, 4th, 5th, 6th, 7th and 8th classes were loaded into the windows excel programme and formed a database and the songs were analyzed according to their musical targets by the elimination method called "eğersay" by means of the datas that were reached, tables and graphics were prepared and comments were made.

Also this research is a general evolution of the 2006 music lesson books.

In this research there had been some advices about improving the contents of the lesson books and using them more effective.

BÖLÜM I

GİRİŞ

Problem Durumu

Eğitim ve Önemi

“Education sözcüğü Latince bir kökten türetilmiş olup ‘educare’ ve ‘educere’ sözcüklerine karşılık gelmektedir. ‘Educare’ sözcüğü, öğreneni özel bir beceriyle donatmak için talim ettirmek anlamına gelir.”(Yayla, A. 2007)

Eğitim kelimesinin kökenine bakıldığında Latince dilinden türetilmiş olduğu görülmektedir. İtalyanca da “Educare” kelimesinin tam karşılığı “Eğitmek” tir.

Yukarıdaki tanımda geçen beceri, genel olarak fiziksel beceridir.Eğitici tarafından hedeflenen becerinin kazandırılması için bir talim ve terbiye süreci gerekmektedir.Dünyada ve ülkemizdeki genel eğitim anlayışında, hedef davranışın kazandırılması sonucunda kişiye bunun kanıtı olarak bir belge, diploma vs. verilir.Oysa “Educare” yaklaşımı, bireyi faydacı ve göstermelik bir anlayışla eğitmekten yana değildir. Billington’a (1997) göre, bu eğitim anlayışıyla kişi, başkalarının yargılarına güvenmek zorunda bırakılmakta, kendi başına karar alma yetisinden uzaklaştırılmaktadır.Oysa öğrenme isteği, dışsal değil içsel güdülerle gerçekleşmelidir.Kendi benliğinin ve yeteneklerinin farkında, özgüveni yüksek, keşfetmekten yana bireyler yetiştirmenin yolu, öğrenmeyi bir zevke dönüştürebilmektir.Böylelikle kişi, para kazanmak, meslek sahibi olmak için değil kendi öğrenme açlığını doyurmak için eğitime istekli olacaktır.

“Türkçe’de ise, ‘eğitim’ kavramı 1940’lardan beri, maarif, tedrisat, talim ve terbiye gibi sözcüklere karşılık gelecek şekilde kullanılmaktadır” (Başaran, 1984:14).

Bu ifadede, maarif ve tedrisattan kasıt, öğretim ve bilgilendirme, talim ve terbiyeden kastedilen ise yetiştirme ve öğrenilenlerin hayata geçirilmesidir.

“Eğitim; kişiyi akli, duyguları ve davranışlarıyla bir bütün olarak ele alan bir oluşturma ve yönlendirme sürecidir”(Çizenmih-Samancı. 2005).

Eğitim, ülkelerin gelişmişlik düzeyi ile doğrudan ilişkilidir. Çağdaş bir toplum olma yolunda devlet kurumlarının üstüne düşen görev, eğitime büyük önem vermek ve bu işi ciddiye almaktır. Dünyada eğitim alanında meydana gelen gelişim ve yenilikler takip edilerek ülkemizde zamanında, doğru şekilde uygulanmalıdır. Eğitim, kişiye bağımsız ve yaratıcı düşün becerisi kazandırır. Dünyaya daha esnek ve geniş bir açıdan bakmasına imkan verir.

“Eğitim özünde ahlâksal bir etkinliktir; yani eğitim, değerli olduğu kabul edilen birtakım değerleri bireye kazandırarak onu olgunlaştırmayı, mükemmelliğe yaklaştırmayı amaçlayan bir etkinlik olarak kabul edilebilir” (Yayla, A. 2007).

Ahlak, kişide doğuştan var olan bir kavram değildir. Oysa toplum huzuru açısından ahlaklı olmak da gerekli bir meziyettir. Eğitim anlayışı içinde etik değerler belirlenmeli, bu değerlerin gerçek hayatta işlevsel olması için gerekli çabalar sarf edilmelidir. Bilgili ve yaratıcı bir insan olmanın yanında, ahlaklı olmak da eğitim ile kazandırılması gereken bir kişisel özelliktir.

Sanat Eğitimi

Sanat, insanın varoluş öyküsünde hayati değeri olan bir kavramdır. Kişi sanatsal bakış açısıyla yeniliklere daha objektif ve insani bakabilmektedir. Sanat, “bir duygunun bir tasarımın veya bir güzelliğin ifadesinde kullanılan metotların tümü olup bu metotların sonucunda oluşan yaratıcılık, sanat ürününü oluşturmaktadır (Meydan Larousse. Cilt 10:907). Venedik Taciri adlı oyununda W. Shakespeare, hayatında müziğin güzelliklerine yer vermeyen insanlar için, “...onun ruhu geceden daha karanlık, tutkuları cehennemden daha karadır. Böyle bir insana güvenmeyiniz!” sözleriyle sanatın insan ruhu üzerindeki tesirini vurgulamıştır.

Tarihe bakıldığında, çeşitli diktatörlerin yönetimi ele geçirmeleriyle birlikte, en önemli yasakları sanata ve sanatçıya koydukları görülmektedir. “Hitler ve Stalin’in, ülkelerindeki evrensel müzik yaratıcılığına ve etkinliklerine koydukları yasaklar bunun örneğini oluşturur. Humeyni’nin iktidarı ele geçirmesiyle birlikte opera ve bale kapatılmıştır” (Kütahyalı, Ö. 1992. sayı:222). Bunun sebebi elbetteki sanatın kişiyi özgür düşünmeye, insan zihnini baskı ve yasaklara karşı başkaldırmaya cesaretlendirmesidir. Bu da halkın gerçek görüş ve ihtiyaçlarının önemli olmadığı dikta rejimi için her zaman bir tehdit olmuştur.

Sanat eğitimi, kişinin duygu, düşünce ve izlenimlerini anlatabilmek, yetenek ve yaratıcılığını estetik bir seviyeye ulaştırmak amacıyla yapılan eğitim faaliyetlerinin tümüdür.(www.wikipedia.com)

Sanat eğitimi, her yaştaki insan için gereklidir.Kişiye, kendini ve toplumu tanımak ve tanımlamak yolundaki içsel yolculuğunda destek olur ve farklı bakış açıları, kalıplardan uzak tanımlamalar geliştirmesini sağlar. “İçinde yaşanan gerçekliği algılama, anlama, betimleme, açıklama, yorumlama, değerlendirme, denetleme, değiştirme ve geliştirmede ne bilim, ne sanat ve ne de teknik tek başına yeterli olamaz” (www.wikipedia.com). Politik, sosyolojik vs. yargıların yanında, estetik yargılarda da bulunabilme becerisi, çağdaş insan modelinin olmazsa olmazıdır.Sanat eğitimi ile ilgili literatür tarandığında, ülkelerin sanat eğitimine verdikleri önem çok rahat gözlemlenebilmektedir.İlk ve orta öğretim kurumlarında, sanat eğitimi derslerinin sayısının fazla olması, müfredata bağlı ders içeriklerinin öğrenciyi gelecekte bir sanatçı ya da en azından iyi bir sanat tüketicisi olma şansı verdiği görülmektedir.

Sanat eğitiminin, sadece okul binası içerisinde gerçekleşmesi gereken bir süreç olduğunu düşünmek hata olacaktır. Bu eğitim şekli, güzel sanatların tümünü içine alan, eğiticinin sadece yol gösterici olabildiği bir eğitim şeklidir. “Sanat öğrencisine zamanına ve yerine göre tanınacak kimlik, ona özgür olma hissini verecek, bu özgür ortamda, sanat öğrencisi, cesaretle özgün eserlerini ortaya koyma sürecine girecektir” (Atan, A. 2007). Her bireyin içinde, kendinden varolan yaratıcılık dürtüsü harekete geçirilebilmişse, görmek, aramak, soruşturmak, pratik çözümler bulmak, gözlem yapmak, özgün buluş, estetik yaklaşımlarda bulunmak, cisimleri farklı formlarda algılayabilmek gibi sanatsal düşünme becerileri sayesinde öğrenci okul dışındaki zamanlarında sanat zekasını geliştirmeye devam edecektir. “Bu eğitim alanında birey, resim, müzik, tiyatro, dans, şiir, öykü, roman, heykel, seramik, fotoğraf, yaratıcı drama, film, video gibi sınırsız sanat evreninden, kendine en uygun dili seçme şansına sahip olarak kendini ifade olanağı bulmaktadır” (www.wikipedia.com). Bu bağlamda sanat eğitimi, öğrenciyi sosyalleştiren bir etkinliktir. Kişi sosyal ilişkilerini ayarlamayı, daha uyumlu, doğaya ve insanlara karşı sorumluluk sahibi, duyarlı, yardımlaşmaya açık ve sorunlar karşısında çözümler üretmede becerikli olmayı öğrenir. Sanat, “Böylece bireyin estetik, fiziksel, zeka,

toplumsal gelişimlerine katkıda bulunur ve yaşamın bütünselliği içerisinde eğitimi sağlar” (Gel, H.Y. 2006).

“Sanat eğitimi, aslında bir bütün olmakla birlikte, çeşitli kollara ve dallara ayrılır. Ancak, kolu/dalı, düzeyi, süresi, içeriği, yöntemi ve gerci ne olursa olsun “...sanat eğitimi temelde, *genel*, *özengen* (amatör) ve *mesleksi* (profesyonel) olmak üzere üç ana amaca yönelik olarak düzenlenip gerçekleştirilir” (Uçan, A. 1994:92).

Genel Sanat Eğitimi, sağlıklı ve dengeli bir yaşam için gerekli olan ve yaş, meslek, eğitim durumu gözetmeksizin toplumdaki her bireye verilmesi gereken eğitim şeklidir. Bu eğitim şeklinde asıl amaç, sanatçı yetiştirmek değil, her bireyin, iyiyi ve kötüyü birbirinden ayırt edebilecek yeterlilikte sanat tüketicisi olmalarını sağlamaktır. Günümüz toplumunda güzel sanatların neredeyse her alanında, estetik değerlerden uzak bir çok ürün topluma sunulmaktadır. Sanat ve sanatçı başlığı altında sergilenen bu çalışmalar, “kolayca algılanabilen sözel olarak hiç bir sanatsal öğeyi içermeyen, karamsar, tekrara yoğun olarak yer veren özgün olmayan, bir başka deyişle kendinden öncekilere benzeyen, monoritim, monotonu içeren müzikler” (Akdoğan, O. 1995:44). sanat eğitimi açısından eksik ve yoksun bırakılmış bu toplum için değerli çalışmalar gibi görülmektedir.

Toplumun sanat zekasının dolayısıyla refah düzeyinin gelişebilmesi için, sanat eğitimi, yetenekli olsun veya olmasın halkın her tabakasında bulunan bireylere verilmelidir. “Genel müzik eğitimi ile, müziğin zengin anlatım gücü, birleştiriciliği insanlarımızın tümüne aşılmalı, insanı yücelten bu değer ile birlikte, gelişmiş bir toplum olma yolundaki adımlarımız hızlandırılmalıdır” (Biber Öz, N. 2001:105).

Özengen (amatör) Sanat Eğitimi, sanatın herhangi bir dalına özel bir ilgi ve sevgi besleyen öğrencilere olabildiğince uzun vadede verilen eğitim şeklidir. Özengen sanat eğitiminde, kişi genel sanat eğitimdekine oranla, sanat bilincine daha fazla sahiptir. Sanat eğitimi süreçlerinden olan *bilgilendirici* aşamadan çıkarak, *yorumlayıcı* aşamaya geçmiştir. Bunun bir sonraki süreci ise *yaratıcı* aşamadır. Özengen sanat eğitimi, kişiyi bir sonraki seviye olan *profesyonel* sanat eğitimine hazırlar. Sonraki süreçlerde kişi, isterse, sahip olduğu birikimle *profesyonel* sanat eğitimine rahatlıkla katılabilir. “Sanatın diğer dallarında olduğu gibi müziğinde bir iletisi vardır ve duyular yolu ile akla seslenir. Müzik eğitimi almamış olan kimse,

aklı etkinliği hiç işe karışamayacağı için müziğin iletisine ve içerdiği sanatsal değerlere kapalı kalır” (İpşişoğlu,1998:31).

Mesleksel (profesyonel) Sanat Eğitimi, sanatın her hangi bir dalına yetenekli olduğu belirlenmiş oğrencilere, o işi meslek olarak edinebilmesi için verilen eğitim şeklidir. Bu eğitim, “sanat alanının bütünü, bir kolunu ya da dalını, bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan, sanata belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup mesleğin gerektirdiği sanatsal davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar” (Uçan, A.1994:92).

Bu üç sanat eğitim şekli, birbirinin devamı olabilmesi açısından birbiriyle ilişkilidirler. Sanat üzerine ilk bilgisini kısmen zorunlu olan genel sanat eğitiminde alan oğrenci, sanatın herhangi bir dalına dair yeteneğini keşfetme fırsatı bularak, isterse bir sonraki eğitim aşamasına geçebilmektedir.Bu eğitim aşamaları, sağlıklı, kendi ile barışık, kendi yetenek ve becerilerinin farkında olan, kendini ifade etme özgürlüğüne sahip bireylerin yetiştirilmesi yolunda gerekli etkinliklerdir.

Müzik Eğitiminin Önemi

Ünlü orkestra şefi Charles Munch müziği “Müziğin alanı, belirsizliğin, elle tutulmayanın, düşlerin alanıdır. İnsanların bu dili konuşabilmelerini Tanrı'nın bizlere verdiği en büyük zenginliklerden biri olarak görürüm” (Munch, C. 1990:18) sözüyle müziğin insan hayatındaki önemini vurgulamıştır.Müzik bütün dillerin üstünde bir ifade kabiliyetine sahiptir.İnsana en kestirme ve en kolay ulaşan sanat dalı müziktir.

Müzik toplumun yaşam şeklini tüm gerçekliği ile yansıtabildiği gibi çoğu zaman toplumun yaşam şeklini belirleyen bir kavram da olabilmektedir. in filozof Konfüçyüs, “Bir milletin mutlu ve ahlaklı bir şekilde idare edilip edilmediğini anlamak isterseniz, o memleketin müziğini dinleyiniz. Müzik devlet kurar, devlet yıkar” (İli, S. 1988:221-222) sözüyle bunun, müziğin toplumlar üzerindeki güçlü etkisini ifade etmiştir.Antik Yunan filozof Aristo, “... duyguları belirgin olarak ifade hususunda hiçbir şey ritim ve şarkı söyleme kadar kuvvetli değildir.Mademki bu o kadar gerçek bir kudrettir, şu halde müzik mutlaka çocukların eğitiminde kullanılmalıdır...” (Yönetken, B. 1952:1) sözleri ile müzik eğitiminin gerekliliğini ve insan üzerindeki etkisini vurgulamıştır.

Macar müzik eğitimcisi Zoltan Kodaly, “eskiden çocuğun müzik eğitimi, doğumundan dokuz ay önce başlamalı, diye düşünürdüm. Şimdi aynı düşüncede değilim. Çocukların müzik eğitimi annenin doğumundan dokuz ay önce başlamalı” (Kamacioğlu, F. 1993) sözüyle, müzik eğitiminin her birey için gerekli ve doğumundan itibaren başlaması gereken bir süreç olduğunu ifade etmiştir. Çocuğun tam bir müzik eğitimi almasında ailenin rolü çok büyüktür. Dolayısıyla çocuğa en yakın bağı kuran annenin de müzik eğitimi alması gereklidir.

Müzik eğitimi, çocuğun zekası üzerinde çok olumlu değişimler meydana getirir. Amerika Birleşik Devletleri’nde okul bandolarında çalan gençler üzerinde yapılan bir ruhsalimsel araştırmaya göre, “...olağan kişilik testlerinde söz konusu öğrenciler, bilgi, ülküsellik, eğitsellik gibi test alanlarında, bandoda çalmayanlara kıyasla oldukça yüksek puanlar almışlardır” (Kütahyalı, Ö. 1994:sayı 246:5).

“Irvine, California Üniversitesi araştırmacılarından Frances Roucher ve Gordon Shaw 1993’te okul öncesi çocuklar üzerinde yaptıkları araştırmalarda, 3-5 yaş arası çocukların 6 aylık piyano dersinden sonra, matematik ve diğer bilimler açısından çok önem taşıyan uzaysal algılama testlerinde ve bulmacalarda heyecan verici gelişmeler gösterdiklerini saptamışlardır. Araştırmacılar, müzik eğitiminin beyindeki yeni ve sürekli bağlantılar oluşumunu canlandırdığına inanmaktadırlar” (Beachwood,1997).

Aşağıdaki iki tablo, müzik eğitiminin çocukların bilişsel başarısı üzerindeki etkisini ölçmek amacıyla, Gazi Üniversitesi, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı’ndan, Yılmaz Şendurur ve Dolunay Akgül Barış’ın yapmış olduğu araştırmanın sonuçlarını göstermektedir. Birinci tablo, lise döneminde seçmeli müzik dersi almış öğrencilerin akademik başarı ortalamalarını, ikincisi ise lisede müzik dersi görmeyen öğrencilerin akademik başarı ortalamalarını göstermektedir.

Tablo 1 : Müzik eğitimi almayan gurubun akademik başarı ortalamaları

5.00 ile 4.00 arası	4.00 ile 3.00 arası	3.00 ile 2.00 arası
4.99	3.92	2.94
4.77	3.50	2.77
4.50	3.50	
4.05	3.22	
4.00		

Tablo 2 : Müzik eğitimi alan grubun akademik başarı ortalamaları

5.00 ile 4.00 arası	4.00 ile 3.00 arası	3.00 ile 2.00 arası
5.00	3.63	2.69
4.91	3.08	
4.77		
4.63		
4.50		
4.30		
4.27		
4.19		
4.19		
4.16		
4.13		
4.08		

Tablolara bakıldığında, müzik eğitimi alan öğrencilerin not ortalamaları 5.00 ve 4.00 olan öğrencilerin sayılarının, müzik eğitimi almayanlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir.(Şendurur,Y. Akgül Barış, D. 2002:172)

Yukarıdaki araştırmalarda, müzik eğitiminin çocuğun zekası üzerindeki olumlu etkileri vurgulanmaktadır. Bu konuda yapılmış araştırmalar tabi ki bunlarla sınırlı değildir. Araştırma nerede ve hangi yaş grubuyla yapılmış olursa olsun sonuç değişmemektedir. Müzik eğitimi, çocuğun; dil, duygusal, sosyal, bedensel, psiko-motor gelişimine çok önemli katkılarda bulunmaktadır. Çocuk şarkı söylerken dilini, çalgı çalarken kaslarını ve psiko-motor becerisini, müziğin gerektirdiği nüans ve duyguyu vermeye çalışarak hissedebilme özelliğini, kendini ifade edebilme olanağıyla sosyal yönünü geliştirmektedir. Bütün bu beceriler, öğrencinin ruhu bedeniyle tam bir büyüme süreci içerisinde olmasını sağlar.

"Müzik bir eğitim midir? Bir eğlence midir? Vakit geçirecek bir şey midir? Her üçüne birden yöneldiğini ve hepsinden bir pay aldığını söylemek doğru olur. Müziğin ister sadece bir çalgı ile yapılsın, ister yanı sıra şarkı söylensin, en hoş ve en zevkli şeylerden biri olduğunu hepimiz kabul ederiz. Öyle ki, çocuklara öğretilmesi gerektiği yalnızca bu olgudan çıkartılabilir... Dinlenen müziğin bizde sahiden duygusal bir değişiklik yaratması, bunun bir belirtisidir. Müzikte ahlaki nitelikler vardır. İşittiğimiz melodiler bunları temsil eder. Böyle olduğu besbellidir, çünkü bir kere, makamlar ya da uyumlar arasında doğal ayrılık vardır. Bunlar dinleyenlerde farklı tepkiler yaratırlar, hepsi aynı yönde etkilemez. Aynı şey, çeşitli ritim türleri için de doğrudur. Bazılarının durultucu bir etkisi vardır, bazılarının ise denge bozucu... Bütün bunlardan müziğin gerçekten belli zihin halleri yaratma gücü olduğu anlaşılıyor, bu doğruysa o zaman belli ki, eğitime uygulamalı, gençler müzik eğitimi görmeli ve müzikle eğitilmelidir."

(Aristoteles. 1975: 239-241)

Müzik eğitiminin önemsendiği toplumlarda refah seviyesi yüksektir. Müziği seven çocuk, kendini, insanı, yaşamı ve toplumu sever. “Avrupa’da müzik sanatı son yüzyıldaki büyük gelişimini geniş ölçüde okul müzik eğitimi ve öğretimine borçludur” (Yönetken,1993). Bu topluluklarda insanlar, dogmatik düşüncelerden ve ilkel inanışlardan uzak, rahat bir yaşam sürdürebilmektedirler. “Müzik eğitiminde, çocukların ve gençlerin eğitiminin önemsenmesi, ülkelerin eğitim düzeyini, dolayısıyla bireysel ve toplumsal gelişmesini etkiler” (Uslu, M.)

Türkiye’deki İlköğretim Okullarında Müzik Eğitimi

Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı, eğitim alanında meydana gelen gelişmeler doğrultusunda Özel İhtisas Komisyonları kurarak Müzik Öğretim Programları hazırlar. Müfredat, hedef davranış ve amaçlar bu müzik öğretim programlarına göre belirlenir, ilgili komisyon tarafından kitap haline getirilir.

Cumhuriyetin ilanından sonraki yenilik sürecinde müfredat programları da geliştirilmiştir.1924 yılında 1950 yılına kadar, “...yabancı ülkelere aktarılan şarkıların, bu kurallara yaratılmış yeni şarkıların ve marşların, yine bu kurallarla çok seslendirilmiş halk türkülerinin öğretilmesini amaçlayan...” (Sağır, T. 2001:2-3). programlar geçerliliğini korumuştur. Bu anlayışla hazırlanan ve ilkokullara öğretmen yetiştiren kitaplardaki program “Köy Enstitülerinde uygulanmak üzere Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu’nun 10. 10. 1947 tarih ve 405 sayılı kararıyla ‘Müzik Dersi Müfredat Programı kabul edilmiştir. (Müzik Ansiklopedisi, 1985;984: Sağır, T. 2001:2-3)

Türkiye’de 1968’den itibaren 4 farklı müzik öğretim programı geliştirilmiştir. Bu programlar 1968, 1984, 1994 ve 2006 tarihli müzik öğretim programlarıdır.

“Cumhuriyet döneminde müzikle ilgili yenilikler, düzenlemeler, bunlarla ilgili çalışmalar yapılmıştır. Müzik eğitiminin gerekliliği konusunda, Milli Eğitim Bakanlığı ve program çalışmaları yapan eğitimciler, eğitimin bütünlüğü ilkesinden hareket ederek müzik eğitimine gereken önemi vermişlerdir. Ancak, örgün genel müzik eğitimi düzenlemek için 1924 – 1936 – 1948 - 1968 yıllarında hazırlanan programların, programcılık anlayışı bakımından ulaşılmaması zor hedef ve davranışlara sahip bulunması, uyulması gereken ilkelerin her öğretmen tarafından aynı biçimde algılanabilir bulunmaması, uygulama bakımından okullardaki öğretim ortamının , araç – gereç çalgı donatımı konusunda yeterli bulunmaması , anlayış bakımından müzik eğitiminin daha çok diğer derslerin öğretiminde araç olarak kullanılması biçiminde, algılanması nedeniyle, programların istenilen doğrultuda uygulanabildiğini söylemek zordur.”(Küçüköncü, Y. 2003: 323-330)

Yukarıdaki paragrafta Küçüköncü'nün belirttiği gibi, 2006 yılına kadar olan müzik programları, ulaşılması zor hedef ve davranışlar belirlenmiş olması ve araç-gereç eksikliğinden dolayı istenilen amaçlara ulaşamamıştır. 2006 yılı itibari ile geliştirilen, 2007-2008 eğitim-öğretim yılı ile okullarda uygulanmaya başlanan müzik öğretim programı ise, öncekilere göre varolan sorunlara kısmen çözüm üretmiş gibi görünse de, uygulama aşamasındaki geçerliliğine dair bilgiye, birkaç yıllık deneme sürecinden sonra varılacaktır.

Türkiye’de Müzik Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar

Dünyaca ünlü keman sanatçısı ve öğretmeni Dr. Shinichi, çocukların yeteneklerinin kendi yapılarının bir parçası haline gelene dek geliştirilmesi gerektiğini savunmuştur “...ancak okullardaki müfredat, öğrenmenin bu temel kuralını göz ardı ederek, bireysel farklılıklarsa hiç düşünülmeyle uygulanmaktadır” (Erman, 2000). Formalite bilgiler yığını altında ezilen öğrenci, müziğe olan şevkini zamanla kaybetmektedir.

Türkiye Milli Eğitim Temel Kanunu, “Çocuklar bilgi, beceri ve yetenekleri doğrultusunda eğitilmelidir” görüşünü vurgulamaktadır. Ancak eğitim sistemimiz her öğretim düzeyinde sayısal ve sözel gibi iki ana yetenek alanında sıkışıp kalmıştır. Bu eğitim anlayışı, eğitim alanında dünyada meydana gelen değişimlerin ülke koşullarında uygulanmasını zorlaştırmaktadır. Örneğin Çoklu Zeka kuramı, batı toplumlarının keşfettiği ve eğitimde kullandıkları bir yöntemdir, ülkemizde de varlığı bilinmesine ve çeşitli üniversitelerde bu konuda araştırmalar yapılmasına rağmen, bu anlayış eğitim sistemimize henüz tam olarak yerleşmemiştir. “Sanat derslerinin birer ‘yetenek dersi’ olduğu inancı, çocukları olumsuz yönde etkilemektedir. Buna dayanarak veliler çocuklarının yeteneksizliğini iddia etmektedirler” (Özsoy, F. B. 2006).

Prof. Howard Gardner 1983’te yayımladığı “Aklın Çerçevesi” adlı kitabında 7 farklı zeka türünü şöyle sıralamıştır: Sözel – Dilsel Zeka, Mantıksal – Matematiksel Zeka, Görsel – Mekansal Zeka, Bedensel – Kinestetik Zeka, Müziksel – Ritmik Zeka, Kişisel – İçsel Zeka, Kişilerarası – Sosyal Zeka, Doğa – Varoluşçu Zeka. Günümüz eğitim anlayışı öğrenciyi sözel-sayısal zeka kısılacının içinde sıkıca tutmakta, bunun dışındaki yetenek ve becerilerini kayda değer görmemektedir. Doğal

olarak bu durum, öğrencinin ve velinin müzik, resim, beden eğitimi gibi derslere “önemsiz dersler” gözüyle bakmasını, çocuğun bu anlamdaki istek ve eğilimlerinin göz ardı edilmesi sonucunu doğurmaktadır.

İlköğretim okullarında, sanat dersleri önemsiz dersler olarak algılanmaktadır. “Özellikle sınıf öğretmenleri müzik ve resim alanlarında yeterli olmadıklarından, ilköğretimin ilk üç senesinde öğrencilerini bu derslerde yeterince bilgilendirememekte etkili uygulama yaptırılmamaktadır” (Özsoy, F. B. 2006). İlköğretim okullarında müzik eğitiminin istenen seviyede olmamasının en önemli sebeplerinden biri, öğrencinin okul ve eğitim ile tanışması anlamında çok önemli olan ilk üç senesinde, yeterli bir müzik eğitimi alamıyor olmasıdır. Müzik öğretmeni açığının az olduğu bölgelerde, 4. ve 5. sınıflara branş öğretmeni girebilmektedir. Müzik öğretmenin sadece 6, 7 ve 8. sınıflar girdiği okullarda ise farklı sorunlar kendini göstermektedir. Sınıf öğretmeni tarafından, birinci kademe öğrencilerine verilmesi gereken müziksel amaçlar görmezden gelindiği için, müzik öğretmeni 6. sınıf öğrencisine, müziği sıfırdan başlayarak öğretmek zorunda kalmaktadır. Bu durumda zaten varolan müfredat ve zaman ilişkisi sorununu perçinlemektedir. Sınıf öğretmenlerinin mezun oldukları eğitim fakültelerinden aldıkları müzik eğitimi, hiçbir zaman çocuğun yeteneğini keşfetmek ve geliştirmek anlamında yeterli olmadığı gibi, müzik derslerinde, mihver ders olarak tanımlanan Türkçe, Matematik, Fen Bilgisi, Hayat Bilgisi gibi dersleri işleyerek çocuğun sanat dimağının körelmesine katkıda bulunmaktadır.

Haftalık müzik ders saatinin 40 dakika olması da bir diğer önemli sorundur. Özellikle 1994 yılı Müzik Öğretim Programına bağlı müfredatın müziksel amaç ve hedef davranışlar anlamındaki doluluğu, 40 dakikanın verimli bir şekilde değerlendirilmesini imkansızlaştırmaktaydı. 2006 Müzik Öğretim Programı ile konu yükü ve biraz daha hafifletilmiş müfredat değişikliğiyle müzik dersi, öğrenci açısından daha çekici hale getirilmiştir.

“Kalabalık sınıflarda disiplin sorununun gittikçe arttığı eğitim sistemimizde, haftada 40 dakikada öğretmen ve öğrenciler derse konsantre olamamaktadırlar. Dersin ilk 7-10 dakikası ya disiplini sağlayarak yeni konuyu tanıtmak, ya da geçen haftada işleneni hatırlatmakla; 20 dakikası konu işlenişiyse, son 10 dakikası da konunun toparlanması, dersin değerlendirilmesi ve bir sonraki hafta ne yapılacağına öğrencilere tembih edilmesiyle geçmektedir” (Özsoy, F. B. 2006).

Ders saatlerinin azlığından ötürü müzik öğretmeni, özellikle taşra ilçelerinde birden fazla okul dolaşmak zorunda kalmaktadır. Bu sayı derslik sayısı çok az olan okulların bulunduğu bir çevrede dördü, beşi bulmaktadır. Dolayısıyla, haftada 25 ders saati olan bir müzik öğretmeni, 25 farklı sınıf, birden fazla öğrenci ve veli profili ile yüz yüze kalmaktadır. Yukarıda bahsedilen olumsuzluklarla birlikte, Milli Eğitim Bakanlığı'nın, müzik öğretmeninden mucizeler yaratmasını beklediğini söylemek yanlış olmayacaktır.

“Müzik dersleri, çocukların içinde buldukları yaşa, çevreye ve kendi kişilik yapılarına göre farklı öğrenme ve gelişme özellikleri gösterdikleri göz önüne alınarak yapılmalıdır. ...var olan müziksel yeteneğinin düzeyi ve bu düzeyin gelişim hızı doğrultusunda ona en uygun yöntemlerin, konu sıralamasının, ders süresi ve yoğunluğunun belirlenmesi çok önemlidir” (Eskioğlu, I. 2003:116-123).

İlköğretim okullarımızda, müzik eğitimi açısından fiziki koşullar yetersizdir. Müzik dersi teçhizatı çok olan bir derstir. Org, ritim çalgıları, kaset-cd çalar, dizekli tahta, ses düzeni gibi asgari ihtiyaçların okul bünyesinde bulunması gereklidir. “Sekiz yıllık zorunlu eğitim kanunuyla ilkokullarla ortaokullar hem kadro hem de fiziksel olarak birleştirilmiştir. Ancak bu birleşme var olan altyapı sorunlarını daha da artırmıştır” (Özsoy, F. B. 2006). Okul yöneticilerinin ilgisizliği ve dar görüşlülüğü sebebiyle müzik öğretmeni, müzik odası ve müzik teçhizatı talepleri nadiren çözüm bulabilmekte bu ihtiyaçlara gereksiz, ıvır-zıvır ihtiyaçlar gözüyle bakılmaktadır.

Bütün bu sorunların aşılabilmesi için, eğitim etkinliği içinde bulunan her bireyin üzerine düşeni yapması gerekmektedir. Bu bağlamda değiştirilmesi gereken ilk ve en önemli şey, tüm branş öğretmenlerinin, sınıf öğretmenlerin, idareci, müfettiş, veli ve öğrencilerinin sanata bakış açılarıdır. “Okul etkinlikleri için müzik öğretmenleri ve öğrenciler, kolaylıklar sağlanarak özendirilmelidir. Okullarda geleneksel ve çağdaş müzikler icra eden küçük müzik grupları oluşturulmalı, okul bandoları yeniden kurulmalıdır” (Özsoy, F. B. 2006). Müzik dersi alanında yetersiz kalan sınıf öğretmenlerine hizmet içi eğitim kursları verilerek bu önemli eksiklik giderilmelidir. Okullardaki fiziki sorunlar halledilerek her okulda gereçleri ile birlikte bir müzik odasının bulunması zorunlu hale getirilmelidir.

İlköğretimde Müzik Kitaplarının Yeterliliği

Günümüzde müzik ders kitapları ile ilgili müzik öğretmenlerinin karşısına çıkan en önemli sorun, yeterli donanım ve bilgiye sahip olmayan kişilerin müzik kitapları yazmalarıdır. Ders kitabı yazarlığı en başta kendi alanında deneyim ve bilgi birikimi gerektirir. Günümüzde, Milli Eğitim Bakanlığı'nın, müzik öğretmenliği yapmamış kişiler tarafından hazırlanmış ders kitaplarını, alanındaki tüm sorun, olanak ve olanaksızlıkların farkında olan müzik öğretmenlerine dayatması ve müzik öğretmenlerinin, kitapların hazırlanış aşamasında söz hakkının bulunmaması trajik ve komik bir durumdur.

Dr. Salih Aydoğan kimlerin ders kitabı yazabilecek kişilerde bulunması gereken özellikleri şöyle sıralamıştır:

Müzik kitabı yazarı, meslek yılının en az dokuz yılını geride bırakmış, yeni yasaya göre *başöğretmen* unvanına sahip, müzik alanında en az yüksek lisans yapmış olmalıdır. Milli Eğitim Bakanlığı'nda, müzik eğitimi alanında müfettiş olan kişilerin müzik kitabı yazmamaları gerekmektedir. Bu durum bir baskı unsuru ve haksız rekabet ortamı yaratabilmektedir. Kitapların hazırlanış aşamasında müzik öğretmenlerinin görüşleri mutlaka alınmalıdır. Aydoğan, ders kitaplarının yarışma ile belirlenmesi gerektiğini belirtmiştir. Böylelikle yayınevlerinin değil, yazarların adının öne çıkacağını, maddi değeri düşük bilimsellikten uzak kitapların ortadan kalkacağını belirtmiştir (Aydoğan, S. 2004).

F. Melike Göher müzik öğretmenlerine uyguladığı ankette, "İlköğretimde kullanılan müzik ders kitaplarının uygulamadaki işlevselliğini" araştırmıştır. 1994 yılı müzik öğretim programını kapsayan bu araştırmaya göre, müzik öğretmenlerinin ders kitaplarında gözlemledikleri eksik ve yanlışlıklar şunlardır:

Ders kitaplarındaki şarkılar çocuğun yaşına uygun değildir. Özellikle 8. sınıf öğrencileri kitaplardaki şarkıları çocuksu bulduğu için şarkı söyleme etkinliğine katılmak istememektedir. Kitaplarda çalgı eğitimine neredeyse hiç yer verilmemiştir. Kitaplar, çocuğu müzikal yaratıcılık anlamında geliştirecek özelliğe sahip değildir. Konuların yoğunluğu, 40 dakikalık dersin verimli geçirilmesini zorlaştırmaktadır. Bu bağlamda müzik öğretmenleri, haftalık müzik ders saatinin en az 2 olması gerektiğini belirtmişleridir.

Bu araştırmanın sonuç ve öneriler kısmında, ders kitaplarının işlevselliğinin artırılması için, kitaplarda çocukların ilgisini çekecek görsel imgelerin ve resimlerin artması, ders kitaplarındaki şarkıları içeren cd'lerin hazırlanması, konuları destekleyecek şarkı ve türkü sayısının artırılması, üniteler hazırlanırken belirli gün ve haftalara dikkat edilmesi gerektiği belirtilmiştir (Göher, F. M. 2006).

2006 yılı yeni müzik programı ile birlikte müzik kitaplarının basımı ve dağıtımını ve kullanımını açısından bir çok sorun halledilmiş gibi görünmektedir. Yeni programda, her sınıf için tek bir müzik kitabı hazırlanmış olup bu kitaplar ücretsiz olarak MEB tarafından öğrencilere dağıtılmaktadır. Fakat dağıtım aşamasında, ilk sene olması dolayısıyla bazı sorunlar yaşanmış büyük şehirlerin bazı merkez okullarına bile öğrenci çalışma ve öğretmen kılavuz kitapları dağıtılamamıştır.

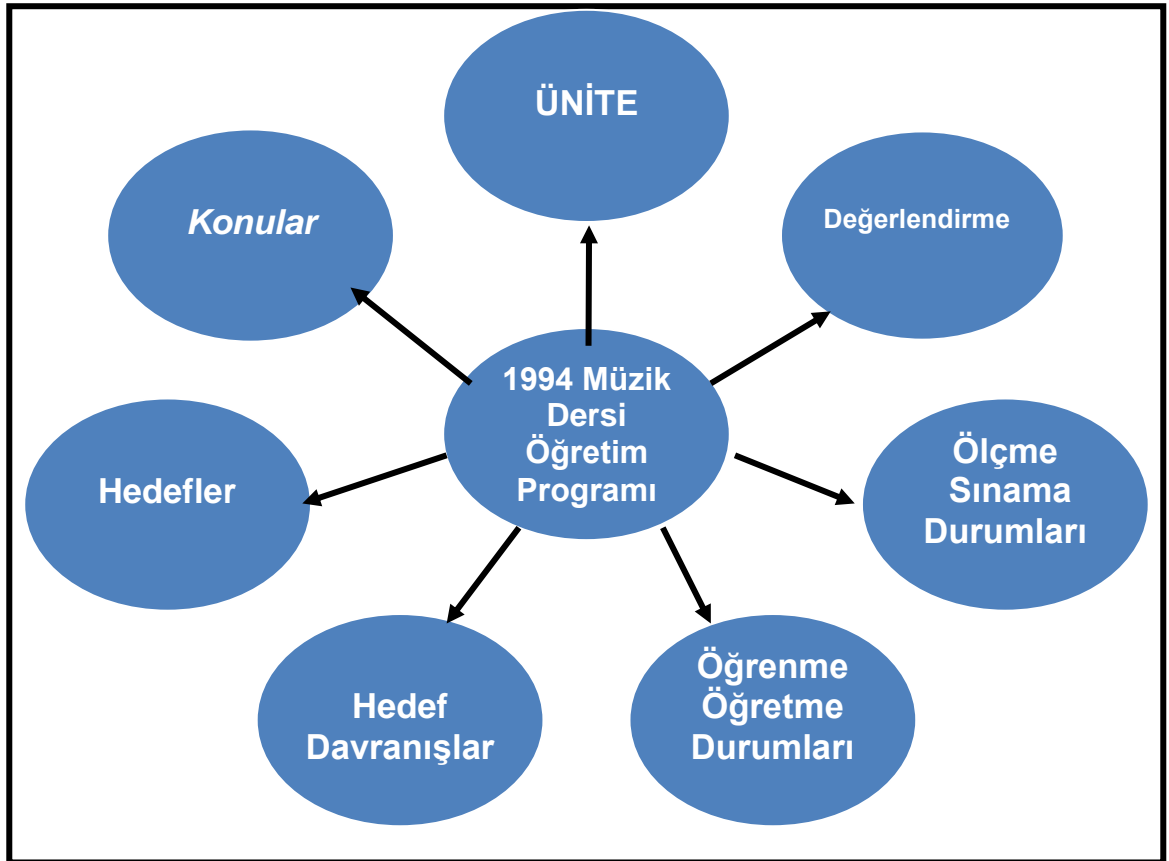
Daha önceki kitapların içeriklerine kıyasla, yeni kitaplarda daha çağdaş öğretim yöntemlerinin (Orff, Kodaly, Dalcroze vb.) kısmen de olsa kullanıldığı görülmektedir. Kitap sayısının her sınıf için bire indirilmesiyle, okullardaki müzik kitabı farklılıklarından doğan karmaşa sona ermiştir. Kitaplar görsel açıdan öğrencinin okumaktan zevk duyacağı hale getirilmiştir.

1994 ve 2006 Müzik Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırılması

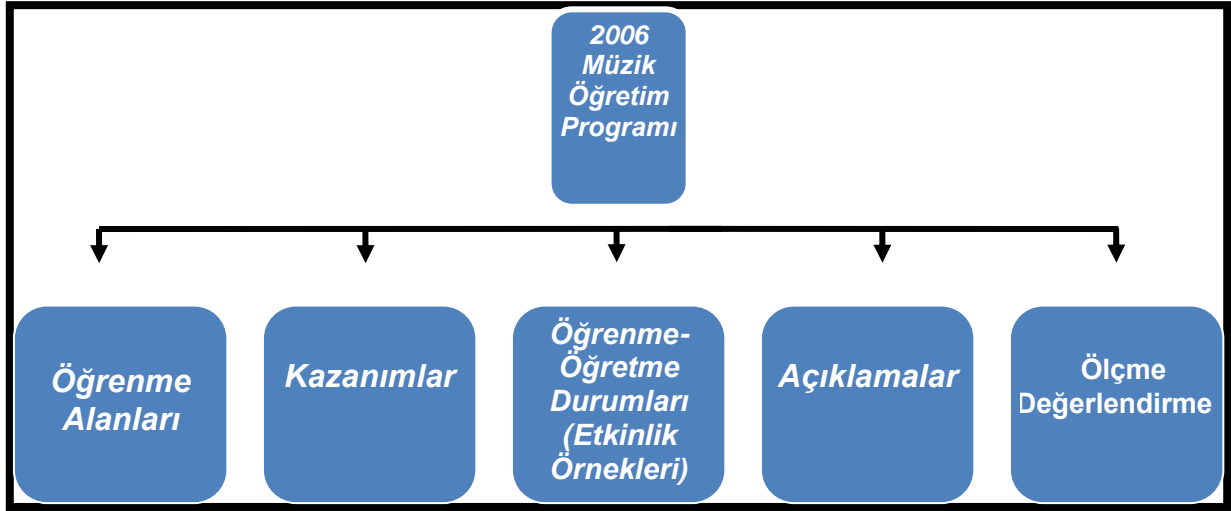
2006 Müzik dersi öğretim programı çalışmasında göz önünde bulundurulmuş temel ilkeler şunlardır;

Çağdaş müzik öğretim programı öğrenci merkezli olmalıdır. Öğrenci edilgen bir yapıda değil, aksine etkinlikler boyutunda sürece aktif olarak katılım sağlamalıdır. Öğrenilecek her beceri ve bilgi, mutlaka yaşam içerisinde kullanılabilir ve işlevsel olmalıdır. Müziğin doğası gereği, müzik öğretim programı, salt bilişsel kazanımlara değil, bireylerin yetenek ve yaratıcılıklarını geliştirmeye yönelik, dengeli, duyuşsal ve devinişsel kazanımları da içermelidir. Müzik dersi ancak yaşanarak ve yaşatılarak işlenebilir. Dolayısıyla bir ders içerisinde olabildiğince müziğin tüm boyutlarına yer verilmeye çalışılmalıdır (MEB, 2007).

Şekil 1 :1994 Müzik dersi programı müfredat şeması (MEB)

Şekil 2 :2006 Müzik programı müfredat şeması (MEB)

✓ 1994 Programının temeli, doğrudan gözlemlenip ölçülebilen davranışçı yaklaşıma dayanmaktadır. 2006 programında ise, bireyin bilgiyi kendisinin işlevselleştirdiği yapılandırmacı yaklaşım esas alınmıştır (MEB, 2007).

✓ 1994 programının can alıcı noktasını hedefler ve hedef davranışlar oluşturmaktadır.2006 programında kazanımlar ve etkinlikler esas oluşturmaktadır

✓ 1994 programında dersler, ünite ve konular bazında ele alınmıştır.2006 programı ise 4 adet üst öğrenme alanı üzerine teşkil edilmiş ve buna bağlı olarak da kazanımlar sarmal olarak sıralanmıştır.

✓ 1994 programında öğretmen bilgiyi hazır olarak yapılandırarak öğrencilere vermektedir.2006 programında, öğrenciler bilgiye ulaşmada aktif rol oynarlar ve bilgiyi kendileri yapılandırır.

✓ 1994 programında bilişsel anlamda yoğun bir bilgi aktarımı söz konusudur. Yeni programda ise, sürekli bilgi aktarımından çok yaşamsal bilgiler, öğrenciler tarafından özümsemekte ve işlevsel hale getirilmektedir.

✓ Eski programda üst düzey zihinsel süreçlerden çok ürün değerlendirilmektedir. 2006 programında üst düzey zihinsel süreçler vurgulanmakla birlikte sadece ürün değil, aynı zamanda süreç de değerlendirilmektedir.

✓ Eski programda hedef ve davranışlar öğrenci merkezli iken yeni programda kazanımlar öğrenci merkezlidir.

✓ Eski programda öğrenme ve öğretme durumlarıyla ilişkili olarak daha çok geleneksel öğretim yaklaşımları sergilenmektedir.2006 programında geleneksel öğrenme ve öğretme yöntemlerinin yanı sıra çağdaş öğretim yöntemlerine de ağırlık verilmiştir.

✓ 1994 programında daha çok bilişsel gelişim ön planda tutulmuştur. Yeni programda bilişsel gelişimin yanında devinîşsel ve duyuşsal kazanımlar da sürekli olarak yaşamsallaştırılmaya çalışılmıştır.Özellikle 1. ve 2. devrede, müzik eğitimi dans, hareket ve oyun unsurları göz önünde bulundurularak verilmiştir.

✓ 1994 programında çeşitli disiplinler ile doğrudan veya dolaylı ilişkiler kurulmamıştır. Yeni programdan konulara bağılı olarak farklı disiplinler ile gerekli hallerde doğrudan bağlantılar kurulmuştur.

✓ 1994 programında nota öğretimi 3. sınıfta, çalgı öğretimi ise 2. sınıfta başlamıştır.2006 programında nota öğretimi 4. sınıfa sadece “la-sol-fa” sesleri ile, çalgı öğretimi ezgisiz çalgılarla 1. sınıfta, ezgili çalgılarla ve blok flüt ile 3. sınıfta başlatılmıştır.

✓ Çalgı eğitiminde şarkıların kulaktan grafik yöntemi yardımı ile verilmesine geçilmiş ve üst sınıflarda da, öğrencilerin öğrenmediğı nota ve süreleri içeren şarkı örneklerini grafik yardımıyla çalması sağlanarak çalgıya hakimiyet amaçlanmıştır.

✓ 2006 müzik programında kazanımlar, programda öğrencilerin gelişim düzeyi ve işlenen konunun özelliğine göre, birinci sınıftan sekizinci sınıfa doğru sarmal sıralanmıştır.Sınıflara göre kazanım sayıları; 1. sınıfta 23, 2. sınıfta 22, 3. sınıfta 24, 4. sınıfta 24, 5. sınıfta 24, 6. sınıfta 23, 7. sınıfta 22, 8. sınıfta 24 olmuştur.

✓ Müzik Dersi Öğretim Programı’nda kazanıma yönelik etkinlikler verilmiştir. Bu etkinlikler sadece örnek niteliğinde verilmiştir. Öğretmen bu etkinlikleri aynen kullanabilir veya etkinliklerde değışiklikler yapabilmektedir. Ancak; etkinliklerin, öğrenci merkezli öğrenme-öğretme sürecinin etkin rol almasını

sağlayacak şekilde, çevresel özellikler ile öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarının dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir.

2006 Müzik Dersi öğretim Programında, ders işlemeyi eğlenceli ve verimli hale getirecek çeşitli etkinlikler ve bunları ifade eden semboller geliştirilmiştir (MEB, 2007).

 Sınıf - okul içi etkinlik : Bu sembol, ilgili etkinliklerin (çalışma kağıdı doldurma, görsel materyal okuma, grup çalışması, sanal alan gezisi, yaratıcı drama vb.) sınıf içinde yapılacağını gösterir.

 Okul dışı etkinlik: Bu sembol, ilgili etkinliklerin tümünün, bir kısmının ya da bazı aşamalarının ev, kütüphane, konuyla ilgili kurum ve kuruluşlarda yapılabileceğini, kaynak kişilerle yapılacak görüşmeleri kapsar.

[!] Uyarı: Bu sembol, ilgili üniteye verilecek beceri ve değer ifadelerini, işlenecek konuların sınırlarını, kullanılması önerilen araç ve gereçlerle dikkat edilmesi gereken noktaları ifade eder.

 Diğer derslerle ilişkilendirme: Bu sembol, ilgili kazanımla ilişkilendirilebilecek diğer dersleri gösterir.

 Ölçme ve Değerlendirme: Bu sembol, eğitim öğretim sürecinde yapılabilecek değerlendirme etkinliklerini gösterir. Burada yazılan değerlendirme etkinliği bir öneridir. Öğrencilerin başarısını en iyi ölçebileceği düşünülen başka etkinlik ve yöntemler de uygulanabilir.

 Ara disiplinlerle İlişkilendirme

X Ders içi İlişkilendirme: Bu sembol, eğitim öğretim sürecinde verilmek istenen kazanımların diğer ilgili kazanımlarla ilişkilendirilmesi gerektiğini gösterir.

Amaç ve Önem

Bu araştırmanın amacı, Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2006 tarihli yeni Müzik Öğretim Programı doğrultusunda hazırlanan ve 2007-2008 eğitim-öğretim yılıyla okullarda okutulmaya başlanan müzik öğrenci Çalışma Kitapları ve Öğretmen Kılavuz kitaplarındaki şarkıların müziksel amaçlar bakımında analiz etmek ve elde edilen sonuçları, bu konu ile ilgili daha önce yapılmış çalışmalarla kıyaslayarak anlamlı sonuçlar elde etmektir. Ayrıca yeni ders kitaplarında eksik görülen noktalar belirtilerek bu sorunların çözümüne dair önerilerde bulunulacaktır.

Araştırma, yeni müzik ders kitaplarının, yeni öğretim programı ile uyumluluğunu ölçmek anlamında faydalı bir çalışma olacaktır. Ayrıca 2006-2007 ders yılına kadar uygulanan 1994 müzik öğretim programı ile hazırlanmış ders kitaplarının yeni kitaplarla karşılaştırılması yoluyla müzik eğitimi alanında nasıl bir gelişim kaydettiğimiz gözlemlenecektir.

Problem Cümlesi

2007-2008 ders yılında ilköğretim okullarında okutulmaya başlanan müzik Öğrenci Çalışma ve Öğretmen Kılavuz kitaplarındaki şarkıları müziksel amaçları bakımından analiz etmek.

Alt Problemler

✧ Kitaplarda bulunan şarkıların sınıflara göre sayısı ve yüzdeleri dağılımı nedir?

✧ Şarkı notalarının öğrenci çalışma kitaplarında bulunma durumu nedir?

✧ Kitaplardaki şarkı ve çalgı müziklerinin (sözsüz) sayıları ve yüzdeleri oranları nedir?

✧ Şarkılar konuları bakımından kaç gruba ayrılabilir, bu grupların sayıları ve yüzdeleri değerleri nedir?

✧ Şarkıların tonal durumlarının sayısı ve yüzdesi nedir?

✧ Şarkıların dizi özellikleri bakımından çeşitlilikleri nedir ve bunların kullanım yüzdeleri nedir?

✧ Şarkıların karar seslerinin sayısı ve bunların bütüne göre yüzdeler oranları nedir?

✧ Şarkıların ölçü yapıları nasıldır, kullanılan ölçülerin kullanım sayıları ve yüzdeler oranları nedir?

✧ Şarkılar kaç ölçüden oluşmaktadır, bu ölçü sayılarının bütüne göre yüzdeler oranları nedir?

✧ Şarkıların ses sınırları nasıldır, ses aralıklarının kullanım sayısı ve yüzdeler oranı nedir?

✧ Şarkı türlerinin sayıları ve yüzdeler oranları nedir?

✧ Şarkıların tek ve çok seslilik özellikleri bakımında sayı ve yüzdeler durumları nedir?

✧ Şarkılarda kullanılan hız terimlerinin kullanım sayıları ve yüzdeleri nedir?

✧ Bestecilerin şarkılarının ders kitaplarında bulunma sayısı nedir?

✧ Söz yazarlarının okul şarkılarında bulunma sayısı nedir?

✧ Kitaplarda tekrar eden şarkıların sayıları nedir?

✧ Elde edilen sonuçlarla, bu alanda daha önce yapılmış çalışmalar arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Sayıtlar

1. Bu araştırmada, kaynakların geçerli ve güvenilir olduğu,
2. Araştırma modelinin araştırmanın konusuna uygun olduğu,
3. Örneklemenin evreni temsil ettiği sayıtlarından yola çıkılmıştır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma, 2007-2008 ders yılında Türkiye'deki İlköğretim okullarında okutulan Müzik dersi Öğrenci Çalışma Kitapları ve Öğretmen Kılavuz Kitaplarındaki şarkıların incelenmesi sonucunda hazırlanmıştır.

Tanımlar

Andante: (Bir müzik eserini) ağırca çalış.(Çalışır, F.1996:18)

Fonomimi: Kodaly müzik öğretim yönteminde notaların el işaretleri ile sembolize edilmesi.

Kanon: Taklit temeline dayanan beste tekniği.Bu teknikte temel ilke taklit partisinin asıl temayı hiçbir değişiklik yapmada tekrarlamasıdır. (Say, A. 2002:284)

Kinestetik Zeka: Aklın ve vücudun mükemmel bir fiziksel performansla birleştirilerek belli bir amaca yönelik faaliyetlerin sergilenebilmesi yeteneği. /(www.metu.edu.tr.com)

Marş: Ritim ölçü ve tempo bakımından bir grup insanın ya da daha fazla sayıda kişinin yürüyüşüne uygun düşen ve bu amaçla bestelenmiş olan işlevsel müzik parçası (Say, A. 2007:335)

Moderato:(Müzikte) Orta çabukluk. (Çalışır, F. 1996:134)

Monoritim: Şarkıların ritim özellikleri bakımından tek düze olması ve sık tekrarlar içermesi.

Monotoni: Şarkıların ton özellikleri bakımından birbirini çağrıştıracak özellikler taşıması.Tonal yapısı bakımından yaratıcılık içermeyen şarkılar için kullanılan tanım.

Tekerleme: Bir çok kültürde olduğu gibi Anadolu halk kültüründe de zengin şekilde yer alan kısa, uyumlu ritmik söz dizisi (Say, A. 2002:513).

Kısaltmalar

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

AGSL: Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi

BÖLÜM II

İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

Cumhuriyetten Günümüze Müzik ve Müzik Eğitimi

Türkiye’de Cumhuriyetin ilanıyla birlikte bir çok alanda olduğu gibi müzik alanında da modernleşme amaçlı çalışmalar yapılmış ve önemli gelişmeler kaydedilmiştir.

1826’da Osmanlı padişahı II. Mahmut döneminde kurulan Mızıkai Hümayun, Cumhurbaşkanlığı Devlet Senfoni Orkestrası’nın temellerini oluşturmuştur. Mızıkai Humayun 1924’te Atatürk’ün isteği ile Ankara’ya taşındı ve 1932’de Riyaset-i Cumhur Filarmoni Orkestrası adını aldı.

Müzik alanında yetenekli gençler yurtdışında burslu olarak gönderildi. Türk beşleri olarak anılan A. Adnan Saygun ve Ulvi Cemal Erkin 1925 yılında, Necil Kazım Akses 1926, Hasan Ferit Alnar 1927 yılında devlet bursuyla yurt dışına eğitim için gönderildiler. Türk Beşleri’nin diğer önemli ismi Cemal Reşit Rey, bu devlet bursundan faydalanamamıştır. İkinci Meşrutiyet’ten sonra, 1913 yılında ailesiyle Paris’e göçmek zorunda kalan Rey, Cumhuriyet’in ilanından kısa bir süre önce Paris Konservatuarı’ndan mezun olmuştur.

“Yurdumuzda okul müzik eğitimi, müzik derslerinde ilk kez 1870 yılında programlı bir biçimde İstanbul Musiki Muallim Mektebi’nde başlatılmış, bundan kırk dört yıl sonra 1914 yılında da İdadilere (lise) ‘Gına’ adıyla konulmuştur” (Sağır, T. 2002: 6).

1848 yılında açılan ilk öğretmen okulundan 76 yıl sonra, 1924 yılında Musiki Muallim Mektebi kuruldu. Bu okul, Cumhurbaşkanı M. K. Atatürk’ün Cumhuriyet Devrimi ve çağdaşlaşma programı çerçevesinde, lise, orta okul ve öğretmen okulları için müzik öğretmeni yetiştirmek amacıyla kurulmuştur. Bu girişim Türkiye’de müzik eğitimi açısından atılmış en önemli adımlardan biridir.

1935 yılında Paul Hindemith, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından ülkeye davet edilmiş ve Türk müzik kültürünü incelemesi için görevlendirilmiştir. Bu davetin sonucunda hazırlanmış olduğu “*Türk Müzik Yaşamının Kalkınması İçin Öneriler*” başlıklı raporunun “*Seminer*” alt başlığında müzik öğretmeni yetiştirme üzerine yeni bir model ortaya koymuştur.

“Hindemith Modeli olarak adlandırdığım bu model ‘genel ve özengen müzik eğitimcisi yetiştirme’ alanında dört alt bölümden oluşan, ülkemiz için yepyeni bir yapılanma modeli idi”(Uçan, A. 2007).

Raporda, müzik yaşamının geliştirilmesi için öngörülen değişiklikler, 1930’lar Türkiye’inde köklü bir yeniden yapılandırma süreci gerektirdiği için, ilgili makamlar tarafından ciddiye alınmadı. 1924 yılında uygulanmaya başlanan, Osman Zeki Üngör’ün geliştirdiği (Üngör Modeli), “Ortaöğretime ve (günümüzdeki adıyla) ilköğretimin ikinci kademesine müzik öğretmeni yetiştirme” başlıklı modelinin uygulanmasına devam edildi.

1948 yılında Harika Çocuklar Yasası, İsmet İnönü’ün desteğiyle, uzun tartışmalardan sonra meclisten geçmiştir. Bu yasa, İdil Biret, Suna Kan gibi dünyaca tanınmış devlet sanatçılarımızın yetişmesine önemli katkı sağlamıştır. Harika Çocuk Yasası ne yazık ki günümüz Türkiye’inde uygulanmamaktadır.

Cumhuriyet’in ilanından sonra Atatürk’ün öncülüğüyle müzik ve müzik eğitimi adına yapılmış diğer çalışmalar; 1926 yılında, ilk ismi Darü’l-Elhan olan ve 1944 yılında İstanbul Belediye Konservatuvarı adını alan Belediye Konservatuvarı’nın açılması, 1936 yılında Ankara Devlet Konservatuvarı’nın açılması, 1937 yılında Gazi Terbiye Enstitüsü Müzik Bölümü’nün kurulması, 1938 yılında Ankara Askeri Müzik okulunun açılmasıdır.

Cumhuriyetten Günümüze Okul Şarkıları

Turan Sağer’in 2002 tarihli, “Cumhuriyetten Günümüze Okul Şarkıları Üzerine Bir İnceleme” başlıklı doktora tezine göre, 1926 yılından 2001 yılına kadar yayımlanmış ilk okul, orta okul, lise müzik kitapları ve yardımcı müzik kitaplarının tablosu aşağıda verilmiştir. Tablonun sağında bulunan sayılar, ilgili kitabın içinde olan eser (şarkı) sayısını göstermektedir.

Tablo 3 :1926'dan 2001'e incelenen müzik kitapları

1925 -1939 Müzik Kitapları	Eser Sayısı
Çocuklara ve Gençlere Teganni Dersleri (1925)Zeki Üngör	54
Talimi Kıraat-ı Musiki (1926) Zati Arca	33
İlkokulda Şarkılarım(1929) Ferit Hilmi Atrek	48
İlk Musiki Kitabı (1935) Mehmet Ali Ferudun	10
Gençliğe Şarkılarım(1939)Ahmet Adnan Saygun	6
1940-1949 Müzik Kitapları	Eser Sayısı
Müzik I (1940)Safa Tangör	7
Musiki Öğretici (1943)Mehmet Zati Arca	56
Ortaokul Müzik Kitabı (1947)Ferit Hilmi Atrek	61
Şiirli Şarkılı Oyunlar (1949)Fuat Foray	11
Türk Atasözleri Üzerine Kanon (1949) Eduard Zuckmayer	52
1950-1959 Müzik Kitapları	Eser Sayısı
Musiki Dersleri (1951)Ahmet Muhtar Ataman	41
25 Çocuk Şarkısı (1953)Halil Bedii Yönetken	25
Ortaokul Müzik I-II (1953)Faik Canselen	79
Müzik Öğretimi (1954)İsa Coşkuner	7
İlkokullarda Müzik (1954)Mehmet Hulusi Öktem	30
İlkokul Müzik Bilgisi (1955) Halit Ozan	75
1960 -1969 Müzik Kitapları	Eser Sayısı
Köy Enstitülerinde Müzik (1965) Bedri Akalın	137
Okullarda Halk Müziği (1965)Sadi Yaver Ataman	70
Şarkılı Oyunlar (1966) İlhan Nejat Leblebicioğlu	60
Okul Müzik Eğitimi (1969) Erdoğan Okyay	80
Şarkı Demeti (1969)Muammer Sun	26
1970 -1979 Müzik Kitapları	Eser Sayısı
İlkokul Müzik Bilgisi (1970)Necati Uçar	116
İlk Öğretmen Okullarında Müzik (1971) İsa Coşkuner	33
Türk Gençliğine Şarkılarım (1973) Rahmiye Altınok	89
Dereden Tepeden (1973) Erdoğan Okyay	48
Orta Okullarda Müzik (1974) Ekrem Zeki Ün - Tahir Sevenay	95
Milli Marşlarımız (1975) Rıdvan Süer	30
Ezgilerde Müzik I-II (1976) Hasan Toraganlı	114
1980 -1989 Müzik Kitapları	Eser Sayısı
İlgıt (1981) Kadir Karkın	23
Temel Müzik Eğitimi (1982) Muammer Sun	24
Yaşasın Müzik (1982) Salih Aydoğan	38
İnci'nin Koro Şarkıları (1983) Akbank Yayınları	13
“Cıvıl Cıvıl” Şarkılar (1983) Mahir Dinçer	34
Çocuk Tekerlemeleri (1985) Şinasi Özel	59
Yeni Müzik Eğitimi (1986) Mustafa Polat	128
Sinan'n Şarkıları (1987) Cenan Akın	10

23 Nisan Şarkıları (1987) T. B. M. M. Yayınları	3
Ezgilerle Üniteler (1988) ”, Salih Aydoğan - Hamdi Tuncer	53
Müzik Eğitimi (1988) Saip Egüz ve Ziya Aydın	83
Ortaokul Müzik Eğitimi (1988) Mehmet Özbek	70
Lise Müzik Kitabı (1988) Fethi Bolayır	49
Çocuk Oyun ve Şarkıları (1989) Ruhi Sel	21
1990 -1999 Müzik Kitapları	Eser Sayısı
Türk Müziği Çocuk Şarkıları (1990)Suat Batur-Yasemin Ul	40
23 Nisan Şarkıları (1990)Aydın İlik	49
Ezgi Yumağı (1990) Sefai Acay	23
Hayat Kaynağımız Müzik (1992) Salih Aydoğan	187
İlköğretim Öğrencilerine Ses Eğitimi ve Şarkı Dağarcığı (1992) Bülent Birol	47
Kır Çiçekleri (1992)Muammer Sun	102
Liseler İçin Müzik (1992)B. Kemal Özata	46
Elli Yılın En Güzel Okul Şarkıları (1994) Muammer Sun-İlteriş Sun	49
Minik Serçe (1992) Fatma Ayparlar	12
İlköğretim Müzik VI-VII-VIII (1999) Ömer Faruk Yurtoğlu	104
İlköğretim Müzik I-II-III-IV-V-VI-VII-VIII (1999) Şinasi Aydın-Sevim Aydın	226
Sözleri ve Notaları İle Marşlarımız (1999) Rıdvan Süer	79
İlköğretim Müzik I-II-III-IV-V-VI-VII-VIII (1995) Salih Akkaş	203
İlköğretim Müzik VII-VIII (1996) Salih Akkaş	94
İlköğretim Müzik VI-VII-VIII (1995) Meltem Çam-Hüsnü Yıldız	109
2000 -2001 Müzik Kitapları	Eser Sayısı
Lise Müzik Hazırlık-I-II-III (2000) Salih Akkaş	206
Çocuk Şarkıları (2000) Yakup Kıvrak	10
İlköğretim Müzik I-II-III-IV-V-VI-VII-VIII (2001) Salih Akkaş	349
İlköğretim Müzik VI-VIII (2001) Makbule Dönmez	101
İlköğretim Müzik (2001) Bülent Aksan-Olcayto Ayarman	69
İlköğretim Müzik VI-VII-VIII (2001) Kadir Karkın	152

Turan Sağer bu araştırmasında, 1926 yılından 2001 yılına kadar yayımlanmış olan 91 adet müzik kitabındaki 2551 eseri, konu dizi ve ölçü özellikleri bakımından incelemiş ve bu özelliklerin bütüne göre ağırlık yüzdelerini elde etmiştir.

Tablo incelendiğinde bazı müzik kitaplarının ilk basım yıllarına göre değerlendirilmediği görülmektedir. Örneğin Muammer Sun’ un Kır Çiçekleri, Saip Egüz ve Ziya Aydın’ın Müzik Eğitimi adlı kitapları, daha önceki yıllarda da kaynak veya ders kitapları arasında bulunmasına rağmen, 1990 ve 1980 müzik kitapları içerisinde değerlendirildiği görülmektedir.

Araştırmaya göre, bu tarihler arasında yayımlanmış kitaplardaki şarkıların konu açısından dağılımı, aşağıdaki tabloda tüm yıllar genelinde toplu olarak verilmiştir. Tabloda en çok ağırlığı olan konuların yüzdeleri koyu rakamlarla yazılmıştır.

Tablo 4 :1926'dan 2001'e okul şarkılarının konu açısından dağılımları

Konu	1926-1939 (%)	1940-1949 (%)	1950-1959 (%)	1960-1969 (%)	1970-1979 (%)	1980-1989 (%)	1990-1999 (%)	2000-2001 (%)
Aşk	0	0.76	0	17.96	5.69	12.85	15.67	20.18
Vatan Sevgisi	22.75	15.27	13.62	11.26	19.47	10.21	26.46	18.38
Hayvanlar	13.40	11.45	11.28	6.97	12.60	8.40	5.65	6.31
Köy-Yöre	2.06	3.82		4.56	8.94	6.10	8.05	5.98
Müzik	0	2.29	2.33	1.07	2.24	1.98	2.91	5.86
Oyun ve Tekerlemeler	0	6.87	0	15.82	12.20	18.26	3.68	5.64
Tabiat	10.31	16.03	11.67	5.63	8.33	11.04	4.28	5.07
Yabancı	0	0	0	0	0.41	0	1.97	4.28
Dostluk	1.03	3.05	1.95	1.61	1.63	3.13	4.11	4.17
Mevsimler	12.37	6.11	8.17	5.36	4.07	4.28	3.51	3.95
Ağaç ve Çiçek	4.12	3.05	0	2.41	3.66	2.97	2.74	3.49
Çocuklar	9.28	6.87	0	4.56	3.25	2.31	2.14	2.37
Neşe	0	0	0	0.27	0.41	0.99	1.28	2.03
Okul ve Öğretmen Sevgisi	5.15	2.29	0	2.68	2.24	2.31	3.94	1.92
Sağlık ve Beslenme	0	0	0.78	3.49	2.85	3.79	2.74	1.92
Gençlik	3.09	3.82	1.17	0.54	1.83	0	2.14	1.92
Anne ve Baba	3.09	3.05	1.95	1.61	1.83	1.98	2.14	1.80
Çalışma ve İş Hayatı	3.09	0.76	0.39	1.34	1.83	0.82	1.37	1.13
Taşıt ve Trafik	5.15	0.76	0	2.41	1.63	1.32	1.03	0.90
Yas	1.03	0.76	0.78	1.34	0.61	1.48	1.11	0.79
Meslekler	1.03	5.34	0	3.22	1.42	1.65	1.63	0.68
Yeni Yıl	0	0	0.78	1.88	0.41	0.82	0.68	0.45
Öğünler	0	6.11	2.33	1.88	1.63	0.82	0.34	0.45
Ayrılık	0	0.76	1.17	1.88	0.61	1.15	0.17	0.23
Turizm	0	0	0	0.27	0	0	0.26	0.11
Kitap Şarkı Sayısı	5 151	5 187	7 257	5 373	10 525	1460 7	31 1168	18 887

Turan Sağer bu araştırmasında, 1926-1939 yıllarına ait 5 kitap içerisindeki 151 eseri, 1940-1949 yıllarına ait 5 kitap 187 eseri, 1950-1959 yıllarına ait 7 kitap 257 eseri, 1960-1969 yıllarına ait 5 kitap 373 eseri, 1970-1979 yıllarına ait 10 kitap 525 eseri, 1980-1989 yıllarına ait 14 kitap 607 eseri, 1980-1989 yıllarına ait 31 kitap 1168 eseri ve 2000-2001 yıllarına ait 18 kitap ve 887 eseri incelemiştir.

Tablo incelendiğinde, ağdaş mzık eğitimi dönemi bakımından Cumhuriyet'in ilk yılları sayılabilecek 1926 ve 1939 yılları arasında, okul kitaplarındaki şarkılarda en fazla ağırlığı olan konunun yüzde 22.75'lik dilimle Vatan Sevgisi olduğu görülmektedir. Yüzde 13.40 ile Hayvanlar konusu ikinci sırada iken Dostluk, Yas ve Meslekler konuları yüzde 1.03 ile en son sıradadır. 1940-1949 yılları arasında ise en büyük payı, yüzde 16.03 ile Tabiat konusu, ikinci sırayı ise yüzde 15.27 ile Vatan Sevgisi almıştır. 1950-1959 yıllarındaki mzık kitaplarında Vatan Sevgisi 13.62 ile ilk, Tabiat konusu 11.67 ile ikinci, Hayvanlar yüzde 11.28 ile üçüncü sıradadır. 1960-1969 yıllarında yüzde 17.96 ile Aşk birinci, Oyun ve Tekerlemeler 15.82 ile ikinci, Vatan Sevgisi 11.26 ile üçüncü sıradadır. 1970-1979 yıllarında 19.47 ile Vatan Sevgisi ilk yıllardaki gibi ağırlık kazanmıştır. Hayvanlar konusu 12.60 ile ikinci, Oyun ve Tekerlemeler nc sıradadır. 1980-1989 yıllarına gelindiğinde Oyun ve Tekerlemeler 18.26 ile en büyük yüzdeye sahiptir. Aşk ve Tabiat konuları 12.85 ve 11.04 yüzdelerle ikinci ve üçüncü sırayı oluşturmaktadır. 1990-1999 yıllarında Vatan Sevgisi 26.45 ile yine ilk sıradadır. 15.67 ile Aşk ikinci sırada, 8.05 ile Köy-Yöre nc sıradadır. 200-2001 yılları arasında Aşk, 20.18 ile en büyük yüzdeyi alıyorken 18.38 ile Vatan Sevgisi ikinci 6.31 Hayvanlar nc sıradadır.

Araştırmanın konu dağılımları açısından geneline bakıldığında Vatan Sevgisinin yıllara göre değişiklik göstermekle birlikte bütün dönemlerde ilk üç sıra içerisinde bulunduğu görülmektedir.

“60'lı yılların sonlarına doğru köyden şehire glerin başlaması ile nüfus yoğunluğunun artması ve beraberinde getirdiği trafik ile ilgili sorunlar bu dönemde bestelenen şarkılara da konu olmuştur. Toplumda yılbaşı kutlamalarının artması okul şarkılarında da kendisini hissettirmektedir” (Sağer, T. 2002).

Aşağıdaki tabloda Turan Sağer 2002 tarihli araştırmasının sonunda, 1926'dan 2001'e kadar yayımlanmış okul şarkılarının dizi özellikler ve bunların bütüne göre yüzdeleri gösterilmiştir. Tabloda, bu zaman aralığındaki okul şarkıları ağırlıklı olarak *majör* görüldüğü için, en çok kullanılan ikinci dizinin yüzdesi koyu rakamla belirtilmiştir.

Tablo 5 :1926'dan 2001'e okul şarkılarının dizi özellikleri dağılımı

Diziler	1926-1939 (%)	1940-1949 (%)	1950-1959 (%)	1960-1969 (%)	1970-1979 (%)	1980-1989 (%)	1990-1999 (%)	2000-2001 (%)
Majör	79.38	61.07	66.15	33.78	38.21	25.04	36.82	41.04
Minör	16.49	24.43	12.45	9.12	12.60	10.87	13.18	12.74
Hüseyini	2.06	6.87	7.78	20.38	26.42	21.25	18.92	16.35
Kürdi	1.03	0.76	1.17	6.43	3.25	6.26	6.25	6.43
Hicaz	0	2.29	1.17	2.14	1.63	1.81	1.88	1.80
Buselik	0	0	0.39	6.17	5.49	6.59	5.39	8.46
Rast	0	0	0	1.07	0.20	0.49	2.14	2.14
Uşak	0	0	0	6.43	0	2.80	0.86	0.56
Karçiğar	0	0	0	1.07	0.61	1.15	0.43	0.23
Nikriz	0	1.53	0.39	0.80	0.20	0.49	1.03	0.11
Hüzzam	0	0	0	0	0	0.16	0	0
Mahur	0	0	0	0	0	0.49	0	0
Müstezat	1.03	0.76	5.84	5.63	2.85	4.12	3.00	2.48
Çargah	0	0	0.39	0.54	0.41	0.16	1.11	0.79
Modal	0	0.76	1.95	2.68	3.46	5.93	2.83	2.25
Pentatonik	0	0	0	0	0	0	0.34	0
Segah	0	0	0	0.54	0	0	0.34	0.23
Eviç	0	0.76	0	0	0	0	0	0
Nihavend	0	0	0.39	0.27	0.41	0.16	1.71	0.56
Saba	0	0	0	0.27	0	0	0	0
Kitap Şarkı Sayısı	5 151	5 187	7 257	5 373	10 525	14 607	31 1168	18 887

Tablo incelendiğinde 1926'dan 2001'e bütün dönemlerde *majör* karakterli şarkı oranının en fazla olduğu görülür. Bu sonuçtan hareketle, müzik eğitim anlayışımızın batıya dönük olduğu söylenebilir.

1926'dan 1959'a kadar en çok kullanılan ikinci dizi *minör* karakter iken, 1960 yılı ile birlikte ikinci sırayı *hüseyni* dizisinin aldığı görülmektedir. Bu durum 2001 yılı verilerinde de değişmemiş, *minör* dizi üçüncü sırada yer almıştır.

“Cumhuriyetin kurulmasından sonra yazılan ders kitaplarında ilk defa türkü formundaki eserlere 50'li yıllardaki kitapta rastlanmaktadır” (Sağır, T. 2002).

Cumhuriyet ile birlikte başlayan “batılılaşma” süreci okul şarkılarını da içerik ve müziksel özellikler açısından etkilemiştir. Turan Sağır'ın da belirttiği gibi 1926'dan 1950'ye kadar müzik kitaplarında geleneksel müziğe yer verilmemiştir. 1959 yılına kadar batı müziği dizi sistemleri olan *majör* ve *minör* karakterli şarkılar ilk iki sıradayken, ancak 1960 yılıyla birlikte geleneksel müziğimizin en yaygın kullanılan makamı olan *hüseyni*, *majör* dizilerden sonra ikinci sırada yer alabilmiştir.

Bu durum aslında dönemin politik anlayışının bir yansımasıdır. M. K. Atatürk 1 Kasım 1934 deki T.B.M.M açılışında yapmış olduğu konuşmada ; “Bugün dinletilmeye yeltenilen musiki yüz ağartacak değerde olmaktan uzaktır” sözüyle Türk müziğinin çağdaşlaşması açısından gerekli gördüğü değişimleri ifade etmek istemiş, fakat sözleri yanlış anlaşılmıştır. Bu yanlışlığın devamında, 1934 yılından 1936 yılına kadar radyolarda Türk müziği yayını yasaklanmıştır.

Çağdaş sanatın gelişimi açısından, geleneksel müziğimizin yadsınamayacak bir öneme sahip olduğu gerçeği 1950'li yıllarda kabul edilmiş ve okullarda gerek ölçü yapısı, gerekse konu ve dizi özellikleri bakımından kendi müzik kültürümüze ait motifler içeren şarkılar öğretilmeye başlanmıştır.

Yukarıdaki tabloda, 1980'li yıllarda Geleneksel Türk Sanat Müziğinin dizilerinin hemen hepsi ile ilgili eser bulunduğu görülmektedir. Bunun sebebi ise, ilk defa 1986 Öğretim programı ile okullarda Türk Sanat Müziği uygulamaları başlatılmış olmasıdır.

Aşağıdaki tabloda 1926-2001 yılları arasındaki okul şarkılarının ölçü yapısı üzerinde durulmuştur. Turan Sağır'ın araştırmasının sonucunda, yıllara göre kullanılan ölçüler ve ağırlıkları tabloda gösterilmiş olup, en büyük yüzdeye sahip ölçüler koyu rakamla belirtilmiştir.

Tablo 6 :1926'dan 2001'e okul şarkılarının ölçü yapısı yüzdeleri

Ölçüler	1926-1939 (%)	1940-1949 (%)	1950-1959 (%)	1960-1969 (%)	1970-1979 (%)	1980-1989 (%)	1990-1999 (%)	2000-2001 (%)
2/4	48.45	40.46	52.92	41.02	38.62	47.00	36.13	36.19
4/4	29.90	3.05	22.57	26.54	34.35	26.00	39.47	43.07
3/4	10.31	5.34	17.51	7.24	9.55	8.00	7.62	10.15
6/8	7.22	19.08	2.33	4.83	5.08	6.00	4.37	3.27
3/8	3.09	0.76	0	3.49	1.02	2.50	0.09	0.11
9/8	1.03	6.11	1.56	9.65	3.86	3.00	4.62	2.59
5/8	0	22.90	1.95	2.95	6.50	4.00	4.28	3.27
3/2	0	1.53	0	0.37	0	0	0	0
7/8	0	0	0.78	2.14	0.20	1.00	1.71	0.90
9/4	0	0	0.78	1.04	0.20	0.50	0	0
5/4	0	0	0.39	0	0.20	0.50	1.46	0
12/8	0	0	0	0.54	0	1.50	0	0.34
8/8	0	0	0	0.27	0	0	0	0
7/4	0	0	0	0	0.20	0	0	0
10/8	0	0	0	0	0.20	0.50	0.26	0.11
Kitap Şarkı Sayısı	5 151	5 187	7 257	5 373	10 525	14 607	31 1168	18 887

2/4'lük ölçülü şarkılar, 1989 yılına kadar ağırlığını sürdürmüş,1990 yılı ile birlikte ağırlık 4/4 lük ölçüye geçmiştir.Tabloda dikkati çeken diğer bir özellik 5/8 lik ölçünün kullanım sıklığının 1940-1949 yılları arasında artmış olmasıdır.İlk sırada olduğu yılların dışında hep ikinci sırada yer alan 4/4 lük ölçü, 1940'lı yıllarda sırasıyla 2/4, 5/8, 6/8, 9/8 ve 3/4'lük ölçülerden sonra altıncı sırada yer almıştır.

“Bu dönemdeki (1970) kitaplarda, diğer dönemlere oranla marşlar biraz daha fazla dikkati çekmektedir. 393 şarkı, 87 türkü ve 44 marş formunda eser bulunmaktadır” (Sağır,T. 2002).

Turan Sağır araştırmasında, 2000-2001 yılları arasında hazırlanan kitaplardaki eserleri incelediğinde, çoğunun daha önce hazırlanan kitaplardaki eserlerden derlenen, hiçbir yenilik içermeyen tamamen ticari kaygılarla hazırlanan kitaplar olduğunu,bu kitaplarda yeni beste sayısının yok denecek kadar az olduğunu belirtmiştir.

Tablo 7 :Okul şarkılarının yıllara göre çok seslilik oranları

	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	2000
Tekses	34.25	46.56	78.60	82.57	82.32	86.49	89.71	89.86
İki ses	29.83	47.33	17.12	12.60	10.37	9.72	8.50	7.77
Üç ses	7.73	2.29	1.17	1.88	0.61	0.66	0.72	0.45
Dört ses	0.00	0.76	0.78	1.61	5.49	1.48	0.72	0.68
Piyano eş	11.60	3.05	2.33	1.34	1.22	1.65	0.36	1.24

“50’li yıllara gelindiğinde kitaplardaki çok sesli eserlerin sayıları da düşmeye başlamıştır. 202 eser teksesli, 44 eser iki sesli, 3 eser üç sesli, 2 eser dört sesli, altı eser ise piyano eşliklidir” (Sağır, T. 2002).

Turan Sağır araştırmasında, ilk yıllarda yazılan ders kitaplarında çok sesli şarkıların sayılarının oldukça fazla olduğunu, özellikle 1930 ve 40’lı yıllardaki kitaplarda bulunan şarkıların %50’den fazlasının çok sesli olduğunu belirtmiştir. Bu sayı 1950 yılında yazılan kitaplardan itibaren iyice azalmış, son yıllarda yazılan yeni müzik kitaplarında sayısı yok denecek kadar azalmıştır.

Aşağıda, incelenen müzik kitaplarındaki eserlerin bestecileri, eser sayılarına göre sıralandırılmıştır. Bu tabloya göre, kitaplarda en çok eseri bulunan besteci Salih Aydoğan ve Hasan Toraganlı’dır.

Tablo 8 : Eser sayılarına göre okul şarkıları bestecileri

Besteci Soyadı Adı	Eser Sayısı
Salih Aydoğan	114
Hasan Toraganlı	113
Zati Arca	95
Ferit Hilmi Atrek	65
Erdoğan Okyay	65
Rahmiye Altınok	63
Muammer Sun	54
Nejat İlhan Leblebicioğlu	52
Mehmet Hulusi Öktem	49
Bülent Birol	47
Fuat Koray	44
Ziya Aydınant	43
Faik Canselen	41
Zeki Üngör	41
Ozan Halit	37
Saip Egüz	36
Sefai Acay	35
Mahir Dinçer	35
Halil Bedii Yönetken	35
Ekrem Zeki	33
Cenan Akın	28
Kadir Karkın	26
Yalçın Tura	16
Ahmet Muhtar Ataman	11
İsa Coşkuner	5
Ahmet Samim Bilgen	4
Cemal Reşit Rey	4
İzzettin Hümayi Elçioğlu	4
İsmail Dede Efendi	3
Musa Süreyya	3

2005-2006 Eğitim-Öğretim Yılı Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Müziksel Amaçlar Bakımında Analizi

Taner Uluçay, 2006 tarihli, “İlköğretim İkinci Kademe Müzik Eğitimi Dersinde 2005-2006 Eğitim-Öğretim Yılında Okutulan Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Müziksel Amaçlar Bakımında Analizi” adlı tezinde 2005-2006 eğitim-öğretim yılında 1994 müzik öğretim programına göre hazırlanmış 8 kitap içindeki 360 şarkıyı müziksel amaçları bakımından incelemiştir. Bu bağlamda şarkılar, tonal yapı, dizi, konu dağılımı, ölçülerin kullanılma sıklıkları açısından sınıflandırılmış, grafiklendirilmiş ve incelenmiştir.

Tebliğler Dergisi’nde, 1994 yılından 2006 yılına kadar 6, 7 ve 8. sınıflarda okutulmak üzere 13 adet müzik ders kitabı yer almıştır. 2006 yılına kadar, aktif olarak basımına devam edilen kitap sayısı ise 7 olmuştur. Taner Uluçay araştırmasında, Kadir Karkın, Salih Akkaş, Fevziye Gülenç, Olcayto Ayarman-Bülent Aksan’ın kitaplarındaki okul şarkılarını incelemiştir.

Tablo 9: Ders kitaplarındaki şarkıların tonal yapıları

Tonal Yapı	Ton	Ayak	Makam	Mod
Şarkı Sayısı	225	93	71	1

360 okul şarkısının tonal yapı şeması yukarıda gösterilmiştir. Araştırmada okul şarkılarının, *ton*, *ayak*, *makam*, *mod* olmak üzere dört farklı grupta incelendiği görülmektedir. Ton özellikli şarkıların sayısının diğerlerine göre fazla olduğu, *ayak* ve *makam* özellikli eserlerin toplamının ise *ton* özellikli şarkıların yarısı kadar olduğunu görebilmekteyiz. *Modal* şarkı sayısı ise yok denecek kadar azdır.

Tablo 10 : Ders kitaplarında kullanılan şarkıların dizileri ve sayıları

Diziler	Şarkı Sayısı
Majör	164
Minör	63
Hüseyini	92
Kürdi	24
Müstezat	13
Rast	11
Nihavent	9
Çargah	9
Buselik	5
Hicaz	3
Karcıgar	2

2005-2006 eğitim öğretim yılındaki şarkılarda en çok kullanılan dizi sistemi *majör*'dür.İkinci sırada ise *hüseyini* dizisi bulunmaktadır.Batı müziği dizi sistemi olan *minör* dizi ise, kullanım sıklığı bakımından üçüncü sıradadır.Araştırma ders kitaplarda, Türk müziği dizi sistemlerinden dokuz tanesinin kullanıldığını göstermektedir.

Tablo 11: Konu dağılımına göre şarkı sayıları

Konu	Şarkı Sayısı
Aşk	60
Vatan Sevgisi	44
Tabiat	44
Memleket Sevgisi	39
Müzik	36
Atatürk	34
Genel	28
Ayrılık	25
Dostluk	21
Oyunlar ve Tekerlemeler	20
Kahramanlık	18
Hayvanlar	15
Neşe	14
Mevsimler	14
Gençlik	13
Anne Baba Sevgisi	10
İstiklal Marşı	8
Çalışmak	7
Çocuklar	7
Cumhuriyet	6
Bayrak	5
Meslekler	4
Yeni Yıl	3

Araştırma sonuçlarına bakıldığında, 1994 yılı müzik programına göre hazırlanan kitaplarda en sık kullanılan konunun *Aşk* olduğu görülmektedir.90'lı yıllarda ilk sırada olan *Vatan Sevgisi* konusu ise *Tabiat* ile aynı sayıda olup ikinci sırada yer almıştır.

Tablo 12: Ölçü sayılarının kullanım sıklıklarına göre şarkı sayıları

Ölçü Sayısı	Şarkı Sayısı
4/4	181
2/4	105
3/4	45
6/8	20
9/8	14
5/8	11
7/8	7
12/8	3

“Dizi ve tonal yapılarıdaki tablolarla paralel olarak batı müziği dizilerinin daha fazla tercih edildiği görülmektedir. Ayrıca Türk müziği dizilerinden oluşan şarkıların bir kısmının da batı müziği dizileri ile yapıldığı saptanmıştır”(Uluçay, T. 2006).

Tablo 13:Şarkılarda kullanılan karar sesleri

Karar Sesi	Şarkı Sayısı
Do	105
Re	121
Mi	58
Fa	50
Sol	24
La	31
Si	2

Araştırmaya göre, en fazla kullanılan karar sesi *Re*'dir. Bu karar sesi ile biten şarkıların 83 tanesi *hüseyni* dizisidir. İkinci sırada olan *Do* karar sesli şarkıların 93 tanesi batı, geri kalanları ise Türk müziği dizi sistemi olan *Rast* ve *Çargah* makamları ile bestelendiği görülmüştür.

2005-2006 eğitim-öğretim yılındaki kitapların içinde 152 tane bestecisi bilinmeyen şarkı bulunmaktadır. Ayrıca 130 tane şarkının söz yazarı belirtilmemiştir.

Müzik ders kitaplarında en fazla tekrar eden eser İstiklâl Marşı'dır. İkinci sırada E. Zuckmayer'in sözlerini yazdığı *Dostluk* şarkısı bulunmaktadır.

Şarkıların çok seslilik durumlarına bakıldığında; 25 tane iki sesli, 3 tane üçsesli, 2 tane de dört sesli şarkının bulunduğu görülmektedir.

2006 Müzik Öğretim Programının Hazırlık Aşamasında Branş Öğretmenleri ve Akademisyenlerin Görüşleri (MEB, 2007)

Branş Öğretmenlerine Uygulanan Ankete İlişkin Genel Sonuçlar

1. 1994 Müzik öğretim programında işlenmekte zorlanılan konular;

Müzikte örgü,doku,biçim,tür.

Ritim, ezgi, ölçü.

Yatay, dikey çok seslilik.

Majör, minör tonlar.

Rondo formu.

T.S.M ve makam dizileri.

Usul bilgisi.

2.Öğrencilerin müzik dersinden beklentileri;

Güncel müzikler öğrenmek.

Çeşitli müzik aletlerini çalmak.

Derste zevk ve beğeni eğitime yer verilmesi.

3.Öğretmenlerin müzik dersinden beklentileri;

Beceriye dayalı kazanımlar çok olmalıdır.

Dramaya ağırlık verilmelidir.

Diğer derslerle ilişkilendirilmelidir.

İşlevsel olmalıdır.

Daha az teori daha çok müzik olmalıdır.

Son sınıflarda AGSL'ye yönlendirme olmalıdır.

Nota öğretimine 6. sınıftan itibaren başlanmalıdır.

Geleneksel müziklerimizde ses sınırlarına dikkat edilmelidir.

Konular çok yoğun olmamalı ve haftalara dağılımı dengeli olmalıdır.

Konular düzeye uygun olmalıdır.

Akademisyenlere Uygulanan Ankete ilişkin Sonuçlar

Öğretim elemanlarının mevcut ilköğretim müzik dersi öğretim programını tanıma durumları ve hazırlanmakta olan İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı'na ilişkin görüş ve önerileri.

1. Akademisyenlerin %70'i 1994 yılında uygulamaya giren, İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı'nı incelediklerini belirtmişlerdir.

2. Mevcut (1994) ilköğretim müzik dersi programını içerik (ünite, konular) bazında %100 yeterli bulduklarını belirtmişlerdir.

3. İlköğretim müzik dersi programında bilişsel kazanımlardan çok, duyuşsal ve devinişsel kazanımların ağırlıklı olarak yer alması görüşüne %100 oranında katıldıklarını belirtmişlerdir.

4. İlköğretim müzik dersi programında nota öğretiminin ikinci kademe 4 -5. sınıfta başlaması gerektiği görüşüne katılan akademisyenlerin oranı %67'dir.

5. MEB'nin öğretim programlarının yenilenmesi hususunda benimsediği "Yapısalcı ve Yapılandırmacı" anlayışı tanıdıklarını belirten akademisyenlerin oranı %70'tir.

6. İlköğretim müzik dersi öğretim programı 3. devre (6, 7, 8. sınıf) süreci sonunda, kısmen mesleki eğitime de yönlendirici unsurların yer alması görüşüne %100 oranında katılmışlardır.

7. İlköğretim müzik dersi öğretim programında müziksel gelişimin ulusal boyuttan uluslararası boyuta doğru açılım göstermesi anlayışına %100 oranında katılmışlardır.

8. İlköğretim müzik dersi öğretim programında müziksel aktivite, bilgi ve becerilerin yanı sıra, genel kültür bilgilerinin de yer alması görüşüne %82 oranında katılmışlardır.

9. İlköğretim müzik dersi içerisinde uygulanabilecek öğrenme-öğretme-etkinlik durumlarının %100 oranında ağırlık taşıması gerektiğini belirtmişlerdir.

10. İlköğretim müzik dersi içerisinde oyun, hareket, dans unsurlarının yoğun olarak kullanılması görüşüne %100 katılmışlardır.

11. İlköğretim müzik dersi içerisinde dinleme, söyleme ve çalma boyutları ağırlığının %100 olması gerektiğini belirtmişlerdir.

12. İlköğretim müzik dersinde Orff Çalgıları'nın kullanılmasına %100 oranında katıldıkları yönünde görüş bildirmişlerdir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırmada betimleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın konusu “İlköğretim Müzik Eğitimi Dersinde 2007-2008 Eğitim Öğretim Yılında Okutulan Öğrenci Çalışma Kitaplarındaki Şarkıların Müziksel Amaçlar Bakımından Analizi” olduğu için, 2007-2008 eğitim-öğretim yılı içerisinde, ilköğretim 1. sınıftan 8. sınıfa kadar okutulan müzik öğrenci çalışma ve öğretmen kılavuz kitaplarındaki şarkılar, Windows Excel programına yüklenerek bir veri bankası oluşturulmuştur.

Şarkılar ton, dizi, ses sınırı, ölçü yapısı, ölçü sayısı, karar sesi, şarkı türü, çok seslilik-tek seslilik durumu ve kullanılan hız terimleri gibi müziksel amaçlarının yanında, kitap-nota ilişkisi, şarkıların sınıflara göre dağılımı, sözlü-sözsüz olma durumları, besteci ve söz yazarları, şarkıların tekrar etme sıklıkları gibi başlıklarda da gruplandırılmışlardır.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni, 2006 tarihli yeni Müzik Öğretim Programı anlayışına uygun olarak, Özel İhtisas Komisyonu tarafından hazırlanmış 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıfa ait 8 adet müzik kitabı ile 1, 2, 3. sınıflara ait 3 adet, 4-5. sınıflara ait 1 adet, 6, 7, 8. sınıflara ait 1 adet öğretmen kılavuz kitabıdır.

Araştırmanın örnekleme ise, incelenen toplam 13 kitabın içindeki 218 adet okul şarkısıdır.

Verilerin Elde Edilmesi

Araştırma için gerekli olan okul şarkıları, 2007 basım tarihli, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları Ders kitapları Dizisinden çıkan 8 adet öğrenci Çalışma Kitabı ve 5 adet Öğretmen Kılavuz kitabından elde edilmiştir.

Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Müzik kitaplarındaki okul şarkıları, Windows Excel programı yardımıyla incelenmek istenen özelliklerine göre sınıflandırılmışlardır. Excel, “=eğersay” eleme yöntemiyle, şarkı özelliklerinin sayıları elde edilmiştir. Elde edilen sayılar, pasta ve sütun grafik yöntemiyle yüzde olarak hesaplanmış ve görsel olarak somutlaştırılmıştır. Konuyla ilgili daha önce yapılmış araştırmaların ışığında, elde edilen sonuçlar değerlendirilmiş, saptama ve önerilerde bulunulmuştur.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

İlköğretimde Ses Eğitiminin Önemi

İlköğretim çağındaki bir çocuk için şarkı söylemek, oyun oynamak kadar içgüdüsel bir davranıştır.Şarkı söylemek çocuğun fizyolojik, psikolojik, dilsel ve müziksel gelişimine önemli katkılar sağlar.Gelişmiş veya geri kalmış bütün ülkelerde, müzik yapılan araçların başında insan sesi gelmektedir.İnsan sesi diğer müzik çalgılarına göre çok daha doğal ve etkili bir yapıya sahiptir.“Ses eğitimi her tür müzik eğitimi ve her düzeydeki eğitim basamağında uygulanır”(Töreyn, A. M. 1998). M. Kartal (2007) ses eğitimini, gırtlığın doğallığını ve sağlığını koruyarak, aynı zamanda seslendirilecek olan eserin dil ve müzik özelliklerini göz önünde bulundurarak, olumlu değişiklikleri oluşturma süreci olarak tanımlamıştır.

Müzik derslerinde yapılan şarkı söyleme etkinliği, öğrencinin sesini tanımasını ve sevmesini, ergenlik döneminde yaşadığı değişiklikleri anlayışla karşılayarak bu sürecin bitmesini beklemeyi, sesini korumayı ve kullanmayı öğretir.(Günay- Özdemir, 2003:71-72)

İlköğretimde Okul Şarkıları

Okul müzik eğitiminde sözlü müzik olarak başlıca 4 tür kullanılmaktadır. (Sun-Seyrek, 1993; 24; Sağer, T. 2002:6)

Tekerleme ve saymacalar

Türküler

Çocuk Şarkıları (yurt ve dünya şarkıları)

Çalgı Müziği

Tekerlemeler ve Saymacalar

Tekerleme ve Saymacalar, çocuğun dil gelişimine yardımcı olan, ses aralığı dar ve bundan ötürü bir ton veya dizi içerisinde değerlendirilemeyecek ritmik ezgilerdir.“Çocukta dil gelişimini destekleyen en güzel araç, şarkılar ve tekerlemelerdir” (Seyrek ve Sun; Eskiöglü, I. 2003:116-123).

Tekerlemeler adlandırma bakımından yöreden yöreye değişiklik göstererek, örneğin Doğu Anadolu’da döşeme, Güney Anadolu’da saymaca ya da sayışma adını almaktadır.Tekerlemeler Masal, Oyun ve Tören tekerlemeleri olmak üzere üç farklı gruba ayrılır (www.dersimiz.com).

“...çocukların, konuşma diline ritmik akış vererek ve kendi bedenlerine ritmik dokunarak, özellikle ellerini karşılıklı vurarak yarattıkları iki kişilik ritim orkestrası eşliğinde söyledikleri oyun tekerlemeleri, başlangıç eğitimi için çok daha önemlidir”(Morgül, M. 2001).

Türküler

Türküler, ezgi, ritim, söz, ayak gibi özellikleri yöreden yöreye farklılık gösteren, çoğunlukla bestecisi ve söz yazarı bilinmediği için Anonim olarak adlandırılan geleneksel müzik formlarıdır.“Türk halk musikisi, Türk duygu ve düşüncesinin,Türk esprisi ve sosyal hayatının tarih içindeki olaylar doğrultusunda, coğrafi konum göçlerinde etkileriyle vücut bulan ve şekillenen ürünlerdir”(Coşkun, K.; Emnalar, A. 1998:27).

Okul müziğinde Türkülerin önemli bir yeri vardır.Ses sınırı, ritmik özellikleri ve tonal yapıları bakımından ilköğretim seviyesine uygun Türküler, çocuğun müzikal becerisini geliştirmenin yanında kendi kültürünü tanıma fırsatı da vermektedir.

Çocuk Şarkıları

Şarkı'nın müzik sözlüğündeki tanımı, “eski çağlardan beri bütün kültürlere yer almış, küçük bir sözlü müzik formu, insanın kendini ifade etmek için seslendirdiği kısa ve yalın ses müziği biçimi”dir (Say, A. 2002 :499).

Günümüzde Müzik ders kitaplarındaki en önemli sorun, şarkı dağarcığının nitel ve nicel anlamda yetersizliğidir. Oysa şarkı, hedeflenen amaçların çocuğa verilmesi için başvurulacak en kolay ve en eğlenceli araçtır. Kitaplarda bulunan şarkılar, çoğunlukla öğrencilerin seviyesine ve yaşları gereği sahip oldukları müzik beğenisine uygun değildir.

Ülkemizde eğitim müziği alanında kullanılan çocuk şarkıları başlıca 4 grupta toplanmaktadır. (Sağır, T. 2002:8)

- a) Aktarma Şarkılar
- b) Öykünme Şarkılar
- c) Anonim Şarkılar (Tekerleme-Saymaca-Ninni-Halk Türküleri)
- d) Türk Okul Şarkıları

a) Aktarma Şarkılar

Aktarma Şarkılar, ezgisi yabancı olup altına Türkçe söz yazılan şarkılardır. Bu ezgiler genelde o ülkenin halk şarkılarıdır. “Aktarma şarkıların ezgileri genellikle Avrupa toplumlarının halk müziği ve okul müziği ezgileri arasından anılmaktadır”(Hüseyin, B. 2007).

Yeni müzik kitaplarında da Alman, İsveç ve Fransız ezgilerinden Türkçe sözlü örnekler bulunmaktadır. Aktarma şarkı türü, çocuğun farklı müzikal duygulara ve etnik özelliklere sahip şarkılarla tanışması anlamında gerekli bir türdür.

2007-2008 ilköğretim müzik dersi şarkı dağarcığındaki Kış Baba, Dostluk, Okulumuz, Gençler, Kışa Veda, Kuşlar, Bülbül, Cici Köpeğim, Gel Gidelim ve Tahta At şarkıları Aktarma şarkılara örnektir.

b) Öykünme Şarkılar

Öykünme Şarkılar, Türk okul müziği bestecilerinin, batı müziğinin tonal yapısına uygun olarak bestelediği Türkçe sözlü şarkılardır. “Bunlar, batı müziğinin majör-minör dizileri ve ölçüleri içinde, batılı toplumların estetik anlayışına ve beğenisine özenilerek Türk besteciler tarafından yapılmış, fakat yapısıyla ve özüyle Türk halkına yabancı olan şarkılardır” (Sağır, T. 2007:8).

Kitaplardaki şarkılar incelendiğinde, Öykünme şarkıların çoğunlukla marşlardan oluştuğu görülmektedir. Mutluluk Şarkısı, Türk’üm, Ata’ya Saygı, Ata’ma Sözler öykünme şarkı türüne örnek olarak gösterilebilir.

c) Anonim Şarkılar

Tekerleme, Saymaca, Ninni ve Halk Türküleri, folklor ürünleri olup Anonim Şarkılar türü içinde değerlendirilir. Anonim şarkılar, genelde derleme yolu ile gün ışığına çıkarılmış ya da ağızdan ağıza söylenerek günümüze kadar varlığını sürdürmüş, kendi öz kimliğimizin ve kültürümüzün yansıması olan eserlerdir. Ninni annenin çocuğunu uyutmak için, tekerleme ve saymacalar ise oyunları daha eğlenceli hale getirmek için üretilmiş yöresel müzikal formlarımızdır. “Halk türküleri sözleriyle, ezgisiyle, taşıdığı geleneksel değerler ve ulusal duyarlılıkla çocuğun müzik eğitiminde olduğu gibi, ulusal benlik eğitiminde de son derece yararlı ve etkin bir eğitim aracıdır” (Seyrek, H.; Uluçay, T. 2006:16).

Yeni müzik kitaplarında Ninni formunda 2 adet şarkı mevcuttur. Tekerleme yapısına daha çok ilköğretim birinci (1, 2, 3.) ve ikinci (4, 5.) devrede rastlanmakta olup kitaplarda bulunma sayısı 19’dur. Türkü formundaki şarkılar ise kitaplardaki yüzde 23 oranında bulunmaktadır.

d) Türk Okul Şarkıları

Türk okul müziği bestecilerinin yarattığı, kaynağı Türk halk müziği olan eserlerdir. “Türk müziği dizileri ve ölçüleri içinde yapılmış, halkımızın beğenisine uygun, onu geliştirici, yapısını ve özünü halk müziğimize alan, fakat özenti ve öykünme olmayan, halka yabancı düşmeyen, özgün yaratmalardır” (Sağır, T. 2002)

2007-2008 ders yılı müzik kitaplarındaki Gençlik Marşı, Çocuklarınız Biz, Yarenlik (N. Levent), Karlı Dağlar (S. Aydoğan), Yangın (S. Acay) , Atatürk Ölmedi (E. Okyay) şarkıları bu grupta değerlendirilmektedir.

Çalgı Müziği

Müzik eğitiminin bir diğer önemli dalı olan çalgı eğitimi, ilköğretim çağındaki öğrenciyi, genel müzik eğitiminden özengen müzik eğitimine uzanmak anlamında olumlu yönde etkiler.“Çalgı eğitimi yoluyla, öğrenci yeteneğini geliştirecek, müzikle ilgili bilgilerini zenginleştirecek ve müzik beğenisini yüksek bir düzeye çıkarmaya çalışacaktır”(Tanrıverdi,1997; Özen 2004:60).Haftalık ders saati yükünün fazla olan müzik öğretmeninin, sesini daha sağlıklı ve ekonomik kullanması ise çalgı eğitiminin başka bir olumlu yönüdür.

İlköğretim okullarının müzik derslerinde, ucuz ve kolay bulunması özelliklerinden dolayı blok flüt kullanılmaktadır.Her ne kadar müfredat programında öğretilmesi gerekli gösterilen bir çalgı olsa da, müzik kitaplarının hazırlanış aşamasında bu noktaya hiç dikkat edilmemektedir.Bu durum yeni müzik kitaplarında değişiklik göstermemiş, blok flüt öğretimine 6. sınıfta başlanmıştır.Oysa çalgı eğitiminin olabildiğince erken yaşlarda başlaması, çocuğun gerek psiko-motor becerisinin gelişmesi, gerekse meslek anlamında yönelebileceği alanları zamanında görmesi bakımından çok önemlidir.Ne yazık ki mevcut sistemde öğrenci, müzik dersine önemsiz gözle bakmak zorunda bırakılmaktadır.

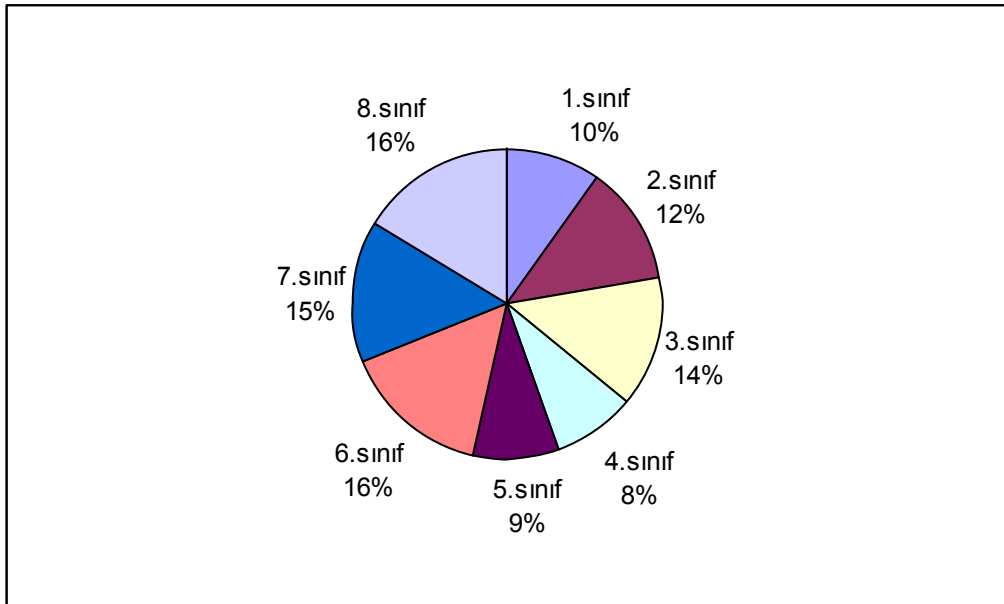
2007-2008 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI MÜZİK DERSİ OKUL ŞARKILARI

Bu bölümde 2007-2008 eğitim öğretim yılı ile ilköğretim okullarında kullanılan müzik çalışma ve öğretmen kılavuz kitaplarındaki şarkılar üzerinde bir inceleme yapılmış sonuçlar grafiklerle somutlaştırılmıştır. Şarkılar, tonal yapıları, konu dağılımı, hız terimleri, ölçü yapısı, ses sınırları, dizi ve karar sesi gibi müziksel amaçların yanında, besteci, söz yazarı, tekrar sıklığı açısından da incelenmiştir. Elde edilen bilgiler ışığında yorumlar yapılmış ve geçmişte bu konu ile ilgili yapılmış çalışmaların bilimsel sonuçları ile karşılaştırmalara gidilmiştir.

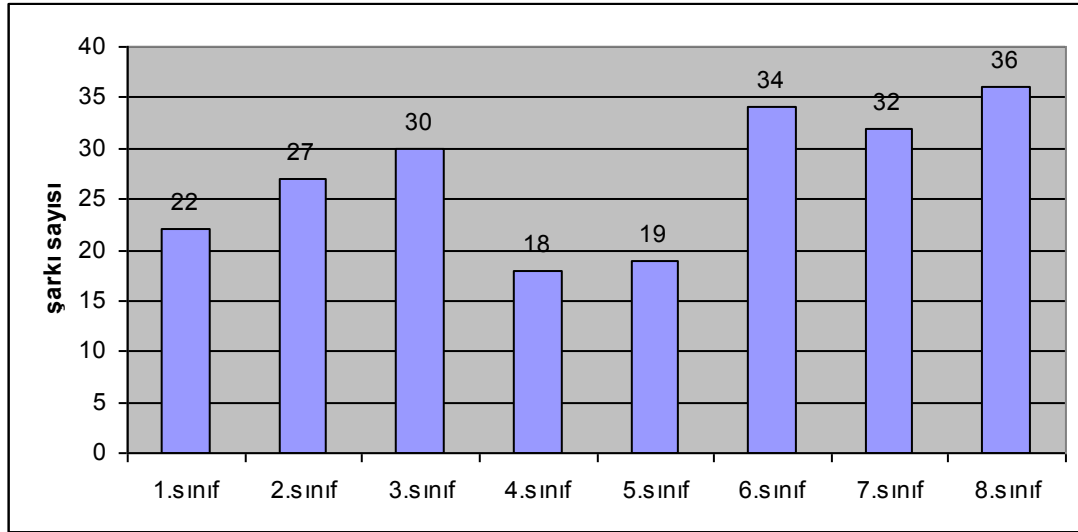
Şarkıların Sınıflara Göre Dağılımı

Ders kitaplarındaki şarkıların, sınıflara göre dağılımı incelendiğinde ortaya aşağıdaki yüzde oranları çıkmaktadır.

Grafik 1 :Şarkıların sınıflara göre yüzdelik dağılımı

Bu yüzdelik pastaya göre 1. sınıf şarkıları bütünün yüzde 10'unu, 2. sınıf şarkıları yüzde 12'sini, 3. sınıf şarkıları yüzde 14'ünü, 5. sınıf şarkıları yüzde 9'unu, 6. sınıf şarkıları yüzde 16'sını, 7. sınıf şarkıları yüzde 15'ini ve 8. sınıf şarkıları yüzde 16'sını oluşturmaktadır. Şarkı yoğunluğunun daha çok 2. kademe (6, 7, 8.) sınıflarında olduğu, şarkı sayısının en az olduğu kitabın 4. sınıf kitabı olduğu gözlemlenmektedir.

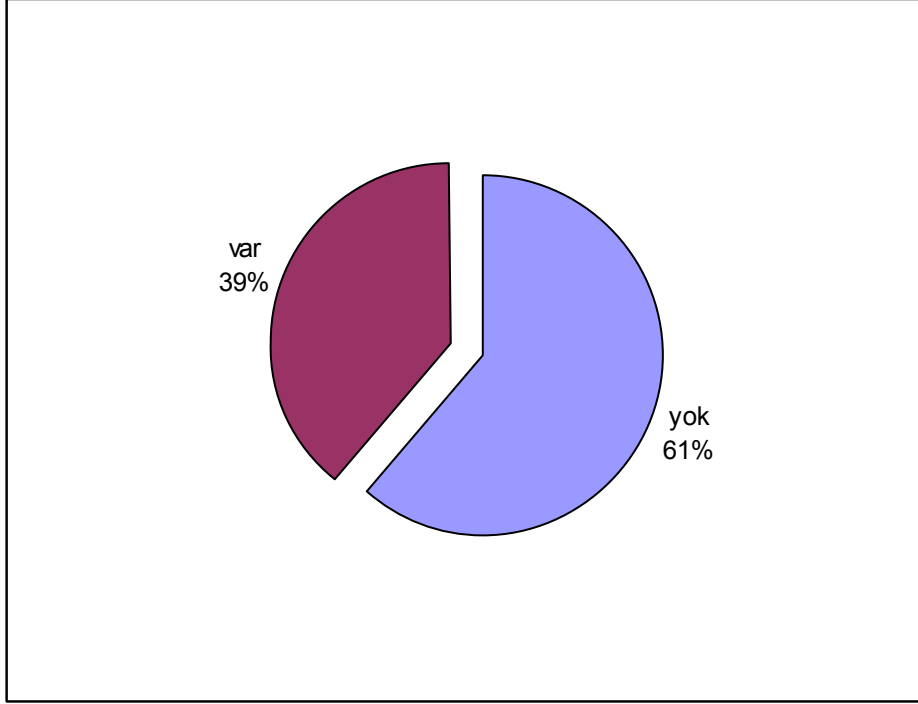
Grafik 2: Şarkıların sınıflara göre sayıları

Yukarıda, kitaplardaki şarkıların sınıflara göre dağılımı ve sayıları grafiksel olarak verilmiştir. Bu grafiğe göre 1. sınıf kitabında 22, 2. sınıfta 27, 3. sınıfta 30, 4. sınıfta 18, 5. sınıfta 19, 6. sınıfta 34, 7. sınıfta 32, 8. sınıfta 36, tüm sınıflar toplamında ise 218 adet şarkı bulunmaktadır. Şarkı sayısı bakımından 8. sınıf kitabı grafiğin en tepe noktasını oluşturmaktadır. Daha önce pasta grafiğinde de görüldüğü gibi 4.sınıf kitabı şarkı sayısının en az olduğu kitaptır.

Şarkı Notalarının Öğrenci Çalışma Kitaplarında Bulunma Durumu

2007-2008 eğitim öğretim yılı müzik kitapları öğrencinin kullandığı bir Çalışma Kitabı'ndan ve öğretmene ders işlemede yardımcı Kılavuz Kitap'tan oluşmaktadır.1, 2, 3. sınıf öğretmen kılavuz kitapları ayrı ayrı, 4, 5. sınıf tek bir kitap, 6, 7, 8. sınıf kılavuz kitabı ise yine tek bir kitap şeklinde basılmıştır.Yeni müzik programına göre nota ve çalgı öğrenimine 4. sınıfta başlandığından, öğrenci çalışma kitaplarında bir çok şarkının notaları bulunmamaktadır.Bu şarkılar, müzik öğretmeni tarafından kendi çalgısı ile seslendirilerek öğrenciye “kulaktan öğrenme” yolu ile öğretilmektedir. Çalışma kitaplarında olmayan şarkılar, olan şarkılarla birlikte, Öğretmen Kılavuz kitaplarında mevcuttur.

Grafik 3: Şarkı notalarının çalışma kitaplarında bulunma yüzdesi

Yukarıda, şarkı notalarının çalışma kitaplarında bulunma oranı pasta grafiği ile gösterilmiştir. Bu grafiğe göre çalışma kitaplarında notası olan şarkıların oranı yüzde 39, notası olmayan şarkıların oranı ise yüzde 61'dir.

Tablo 14:Şarkıların çalışma kitaplarında bulunma sayıları

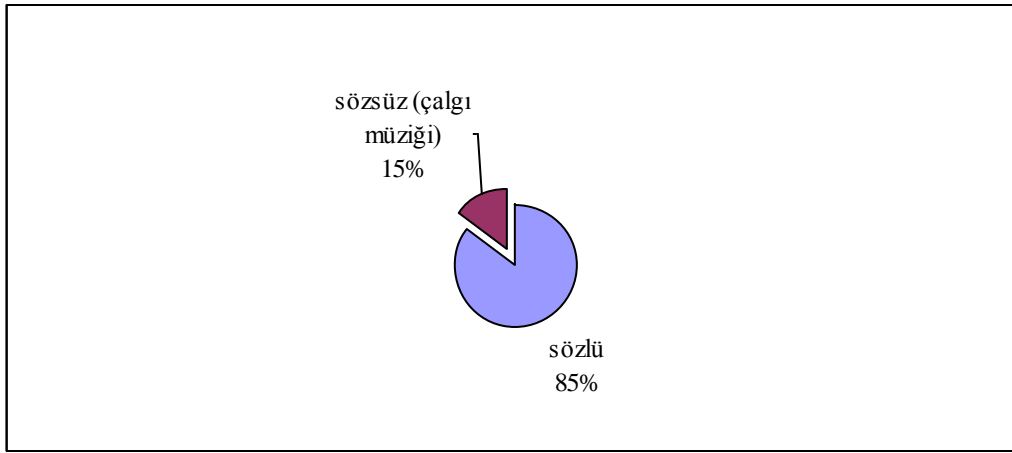
Şarkı Notası	Şarkı Sayısı
Çalışma Kitabında Yok	133
Çalışma Kitabında Var	85
Toplam	218

Yukarıdaki tabloda da belirtildiği gibi çalışma kitaplarında notası olmayan şarkı sayısı 133, notası olan şarkı sayısı 85'tir. Toplamda kitaplardaki toplam şarkı adedi olan 218 sayısına ulaşılmıştır.

Şarkıların Söz Durumu

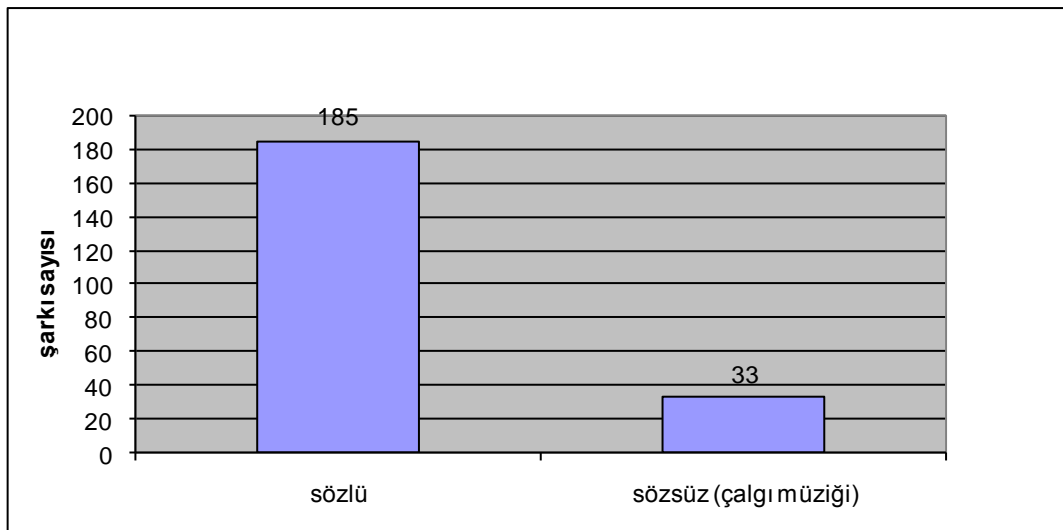
1994 yılı müzik programı doğrultusunda hazırlanan ve 2006-2007 eğitim öğretim yılına kadar okutulan müzik kitaplarında sözsüz ezgilere çok az rastlanırken yeni program anlayışıyla hazırlanan kitaplarda sözsüz ezgiler daha yoğun bir şekilde kullanılmıştır. Bu durum çalgı eğitimini olumlu yönde etkilemiştir. Araştırmada sözsüz ezgiler “çalgı müziği” olarak değerlendirilip yorumlanmıştır.

Grafik 4: Şarkıların sözlü-sözsüz olma yüzdesi

Yukarıdaki grafikte görüldüğü gibi, müzik çalışma kitaplarındaki sözlü şarkı oranı %85, sözsüz şarkı (çalgı müziği) oranı ise yüzde15 olarak saptanmıştır.

Grafik 5: Şarkıların sözlü-sözsüz olma sayıları

Yukarıdaki grafikte belirtildiği gibi müzik kitaplarındaki sözlü şarkı sayısı 185, sözsüz şarkı sayısı ise 33 olarak saptanmıştır.

Şarkıların Konuları

Araştırmanın bu aşamasında, müzik öğretim programlarında belirlenen amaçların öğrenciye kazandırılması anlamında çok önemli yere sahip olan şarkı konularının sayı ve yüzdeleri dağılımları incelenmiştir. Tablodaki değerler, çoktan aza doğru sıralanmış olup kitaplardaki şarkılar 21 farklı gruba ayrılmıştır.

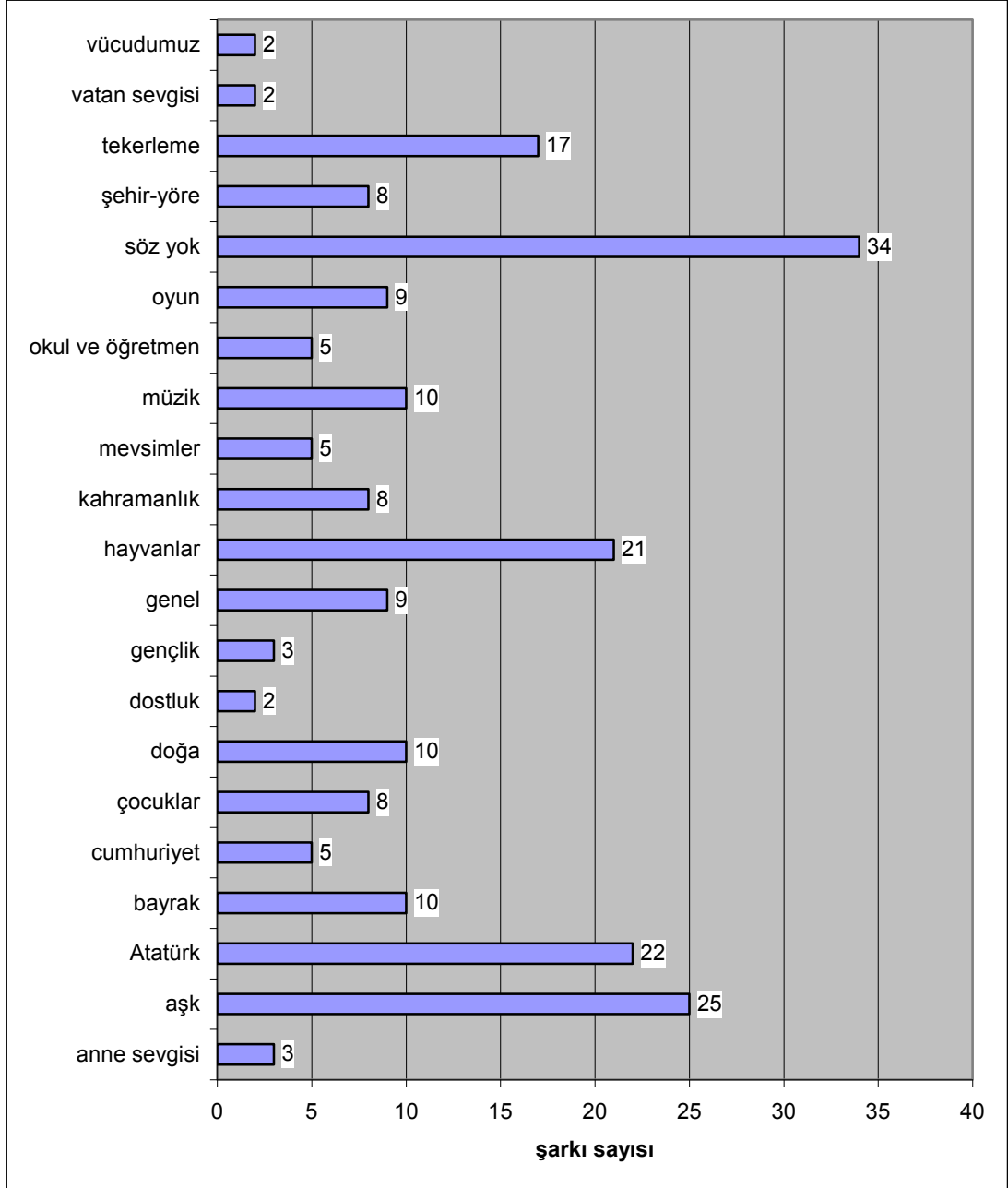
Tablo 15: Şarkı konularının yüzdeleri dağılım tablosu

Şarkının Konusu	Şarkıların Yüzdeleri Oranları
Söz yok (Çalgı müziği)	% 16
Aşk	% 11
Atatürk	% 10
Hayvanlar	% 10
Tekerleme	% 8
Müzik	% 5
Doğa	% 5
Bayrak	% 5
Oyun	% 4
Genel	% 4
Kahramanlık	% 4
Çocuklar	% 4
Şehir-Yöre	% 4
Cumhuriyet	% 2
Mevsimler	% 2
Okul Öğretmen	% 2
Gençlik	% 1
Anne Sevgisi	% 1
Dostluk	% 1
Vatan Sevgisi	% 1
Vücudumuz	% 1
Toplam	218 Şarkı

Tablo 15'ten anlaşıldığı gibi, yeni Müzik Öğretim Programı'na uygun hazırlanan müzik ders kitapları yüzde 16'lık bir değerle, *Çalgı Müziği* ağırlıklıdır. Devamında ikinci sırada yüzde 11 ile *Aşk* konusu vardır. Yüzde 10 ile *Atatürk*, yine yüzde 10'luk bir değerle *Hayvanlar* konuları üçüncü sırada yer almaktadırlar. *Tekerlemeler* % 8, *Müzik*, *Doğa*, *Bayrak* konuları yüzde 5, *Oyun*, *Kahramanlık*, *Şehir-Yöre*, *Çocuklar*, *Genel* konulardaki şarkılar yüzde 4,

Cumhuriyet, Mevsimler yüzde 2, *Dostluk, Vücutumuz, Vatan Sevgisi, Anne Sevgisi* ve *Gençlik* konuları yüzde 12’lik bir orana sahiptirler.

Grafik 6: Şarkı konularının sayı grafiği

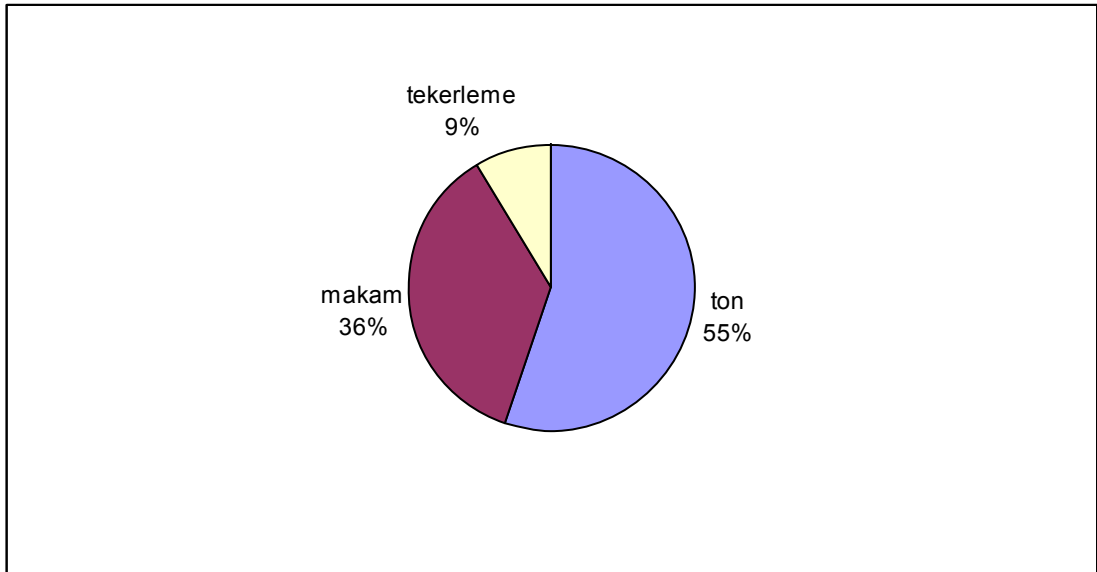
Grafik 6’ya göre, yeni müzik kitaplarında, 34 tane *Çalgı müziği*, 22 tane *Atatürk*, 25 tane *Aşk*, 21 tane *Hayvanlar* konulu şarkı mevcuttur. Bunların yanında, 10 tane *Müzik, Doğa, Bayrak* konulu, 9 tane *Oyun* ve *Genel* konulu, 8 tane *Çocuklar* ve *Şehir –Yöre* konulu, 5 tane *okul-öğretmen, Cumhuriyet* ve *Mevsimler* konulu, 3 tane

Anne Sevgisi ve *Gençlik* konulu, 2 tane *Dostluk*, *Vatan Sevgisi* ve *Vücutumuz* konulu şarkı mevcuttur. *Tekerlemeler* 17 sayısı ile bu grafiğin beşinci sırasındadır. Daha önceki verilerde tekerleme sayısı 19 iken şimdi 17 olarak hesaplanmasının sebebi, “Bu Dere Buz Bağlamış” ve “Bingöl Halayı” şarkılarının Türkü formunda olmalarıdır. Dizi anlamında ses sınırları dar olduğu için tekerleme grubuna rahatlıkla alınabiliyorken, konu ve form söz konusu olunca bu iki şarkının Türkü formunda değerlendirilmesinin daha doğru olacağı düşünülmüştür.

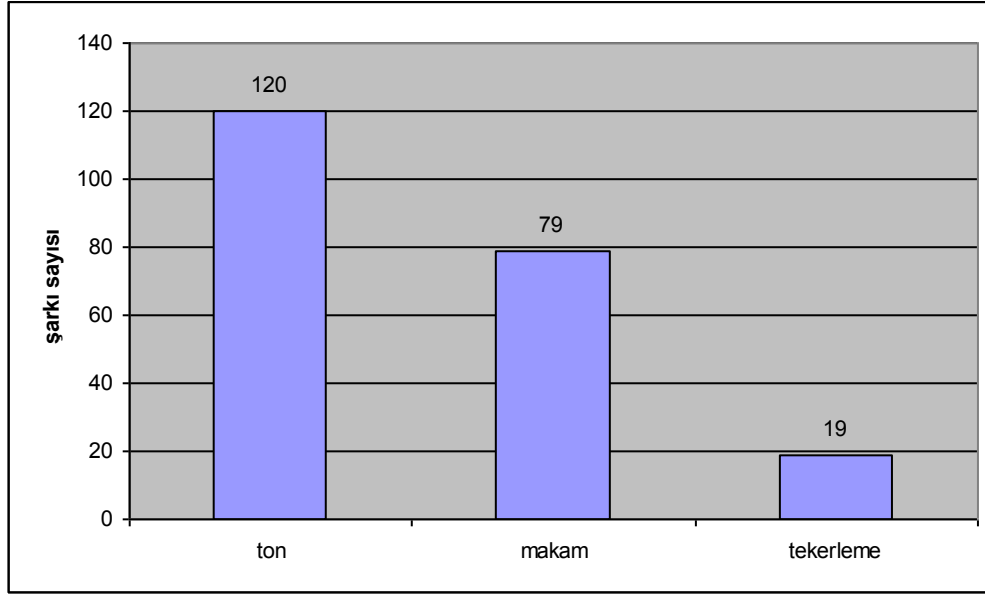
Şarkıların Tonal Yapıları

İlköğretim 1. sınıftan 8. sınıfa kadar olan kitaplar incelendiğinde, şarkıların tonal olarak üç farklı grupta değerlendirilebileceği görülmüştür. Batı müziği formu olarak *ton*, Türk müziği formu olarak *makam* ve ses sınırlarının darlığı sebebiyle bir ton veya makam olan değerlendirilemeyecek olan *tekerlemeler*.

Grafik 7: Şarkıların tonal durumlarının yüzdeler dağılımı

Grafikte de belirtildiği gibi, öğrenci çalışma kitaplarında *ton* yapısına sahip şarkı oranı yüzde 55, *makam* yapısına sahip şarkı sayısı yüzde 36 ve *tekerleme* grubunda düşünülmesi gereken şarkı oranı ise yüzde 9'dur.

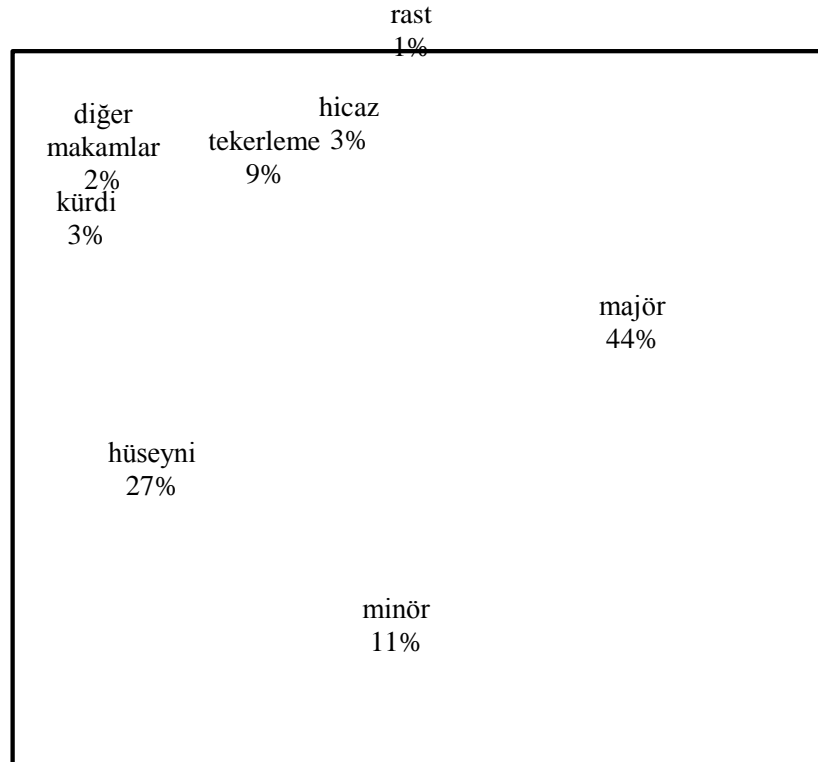
Grafik 8: Şarkıların tonal yapı sayı grafiği

Şarkıların tonal yapısı ile ilgili grafik incelendiğinde, müzik kitaplarında 120 adet *ton*, 79 adet *makam* ve 19 adet *tekerleme* yapısında şarkının bulunduğu görülecektir.

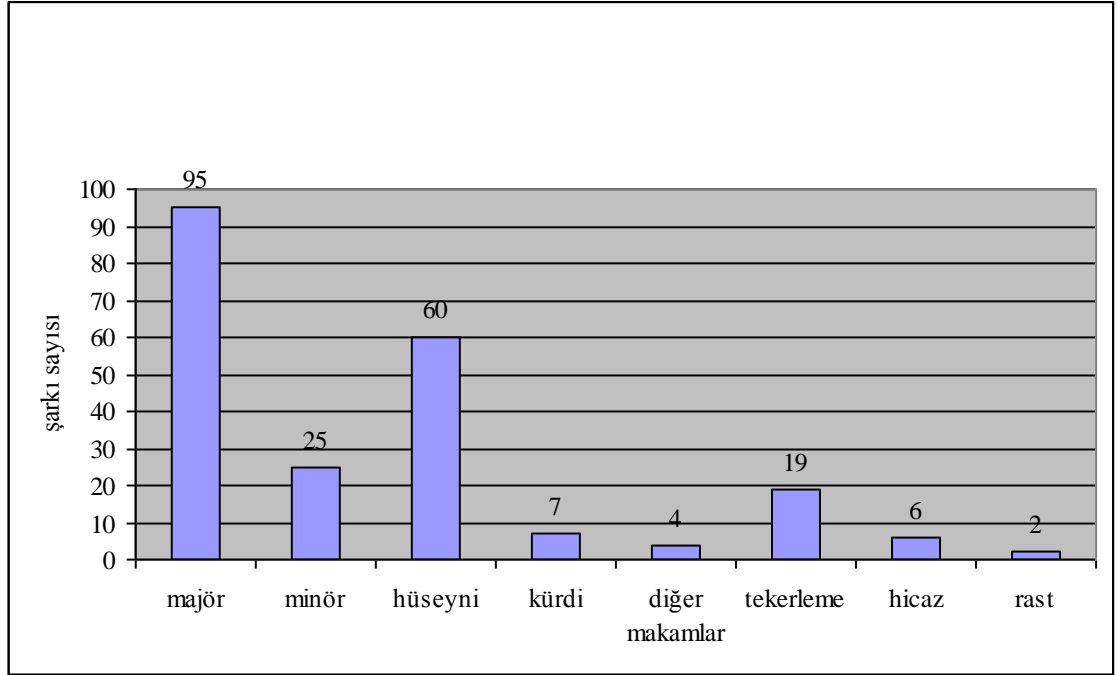
Şarkıların Dizileri

Aşağıdaki 9. ve 10. grafiklerde okul şarkılarında kullanılan diziler ve bu dizilerin kullanım sıklıkları sayı ve yüzde olarak verilmiştir.

Grafik 9: Şarkı dizilerinin yüzde grafiği

Şarkıların dizileri ile ilgili verilere bakıldığında, okul şarkılarında, yüzde 43'lük bir oranla batı müziği dizi sistemi olan *majör* dizinin ağırlıklı olduğunu görmekteyiz. Daha önceki dönemlerde olduğu gibi, *hüseyni* dizisi yüzde 28'lik oranla en çok kullanılan ikinci dizi, *minör* dizi ise, yüzde 11'lik bir oranla en çok kullanılan üçüncü dizi olmuştur. Ses sınırı darlığından ötürü herhangi bir ton ya da makama ait düşünülemez özellikte olan *tekerlemelerin* oranı ise yüzde 9'dur. Türk müziği makamlarının kullanılma oranı dizilere göre değişiklik göstermektedir. *Kürdi* ve *hicaz* makamları yüzde 3, *rast* yüzde 1, birer tane örneği olan diğer makamlar kullanılma yüzdesi ise 4'tür. *Hüseyni* dizisiyle birlikte Türk müziği dizilerinin kullanılma oranının toplamda yüzde 37 olduğu görülmektedir.

Grafik 10: Şarkıların dizilerinin sayı grafiği

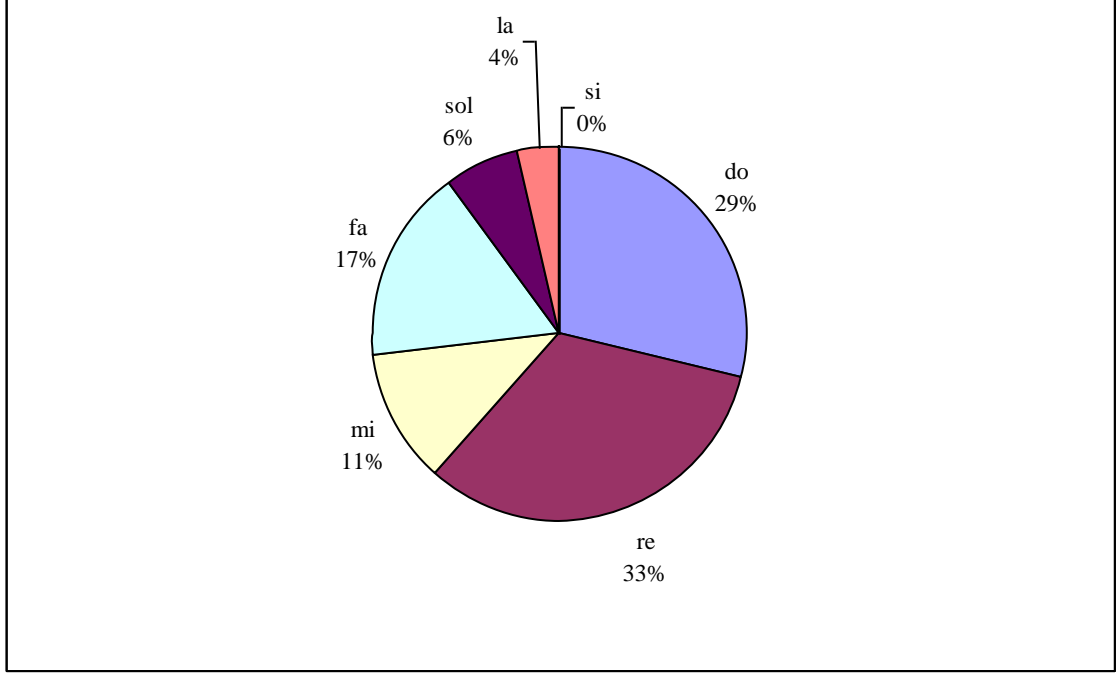
Kitaplardaki *majör* karakterli şarkıların sayısı 95, *hüseyni* dizilerin sayısı 60, *minör* dizilerin sayısı 25, *tekerlemelerin* sayısı 19, *kürdi* dizisinin sayısı 7, *hicaz* dizisinin sayısı 6, *rast* dizisinin sayısı 2, diğer makamların sayısı 4 olarak saptanmıştır. Diğer makamlar grubunda, 1 adet *muhayyer kürdi*, bir adet *şirvan*, bir adet *nihavend* ve bir adet *segâh* şarkı olduğu belirlenmiştir.

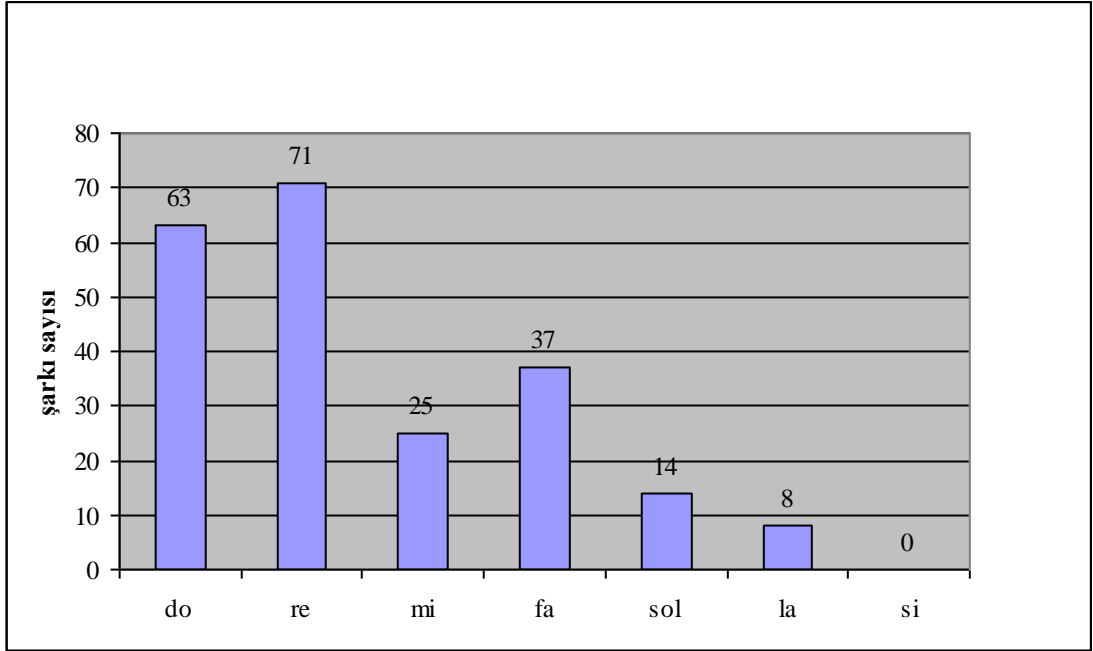
Şarkıların Karar Sesleri

Aşağıda, kitaplarda bulunan şarkıların karar seslerinin pasta grafiğince göre yüzdelik oranları verilmiştir.

Grafik 11: Şarkıların karar sesi yüzde grafiği

Grafik 11'e bakıldığında, 2007–2008 müzik ders kitaplarındaki okul şarkılarının yüzde 33'ünün en çok kullanılan ses olan, *Re* notası ile bittiği görülmektedir. En çok kullanılan ikinci karar sesi yüzde 29 ile *Do*, üçüncü karar sesi ise yüzde 17 ile *Fa* notasıdır. *Mi* notası yüzde 11, *Sol* notası yüzde 6, *La* notası yüzde 4 ile ilk üç notayı takip etmektedir. Kitapta *Si* karar notası ile biten şarkı oranı yüzde 0'dır.

Grafik 12: Şarkıların karar seslerinin sayı grafiği

Re karar sesi ile biten 71 şarkının 55 tanesi *hüseyni*, 8 tanesi *minör*, 6 tanesi *hicaz*, 1 tanesi *nihavend*, 1 tanesi de *muhhayer kürdi* karakterine sahiptir. Şarkılarda en çok kullanılan ikinci karar sesi *Do* notasıdır. Bu şarkılara bakıldığında, *Do* ile biten 63 şarkıdan 60 tanesinin *majör*, diğer 3 dizinin ise *rast* makamı olduğu görülmektedir. Şarkılarda en çok kullanılan üçüncü karar sesi olan *Fa* notası ile biten 12 şarkı *tekerleme*, 24 şarkı *majör*, 1 şarkı ise *hüseyni* karakterlidir. *Fa* notasının kullanılma sayısı 37'dir. *Mi* notası ile biten 25 şarkının 11 tanesi *minör*, 7 tanesi *kürdi*, 3 tanesi *majör*, 2 tanesi *hüseyni*, 1 tanesi *Şirvan*, 1 tanesi *segâh*'tir. Kullanım sayısı 14 olan *Sol* notasının, 7 tanesi *majör*, 6 tanesi *tekerleme*, 1 tanesi ise *hüseyni*'dir. *La* notasının kullanılma sayısı 8 olup, 6 tanesi *minör*, 1 tanesi *tekerleme*, 1 tanesi *hüseyni*'dir. *Si* karar notası bu dönemdeki okul şarkılarında hiç kullanılmamıştır.

Şarkıların Ölçü Yapısı

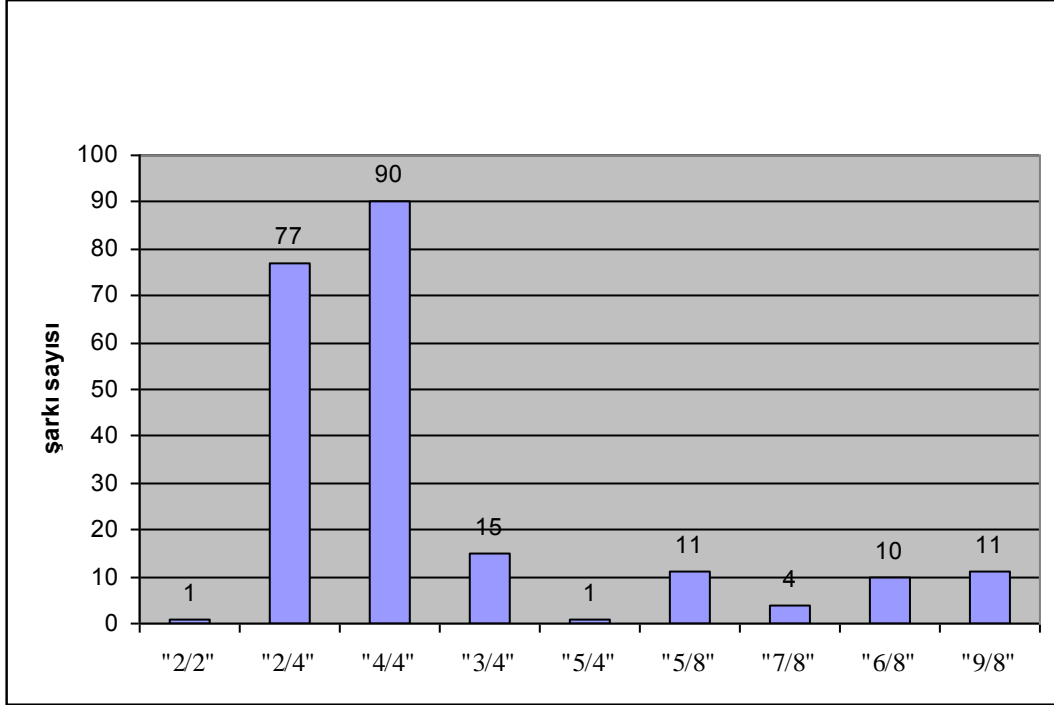
Aşağıdaki tabloda, 2007-2008 ders yılında okutulan müzik dersi kitaplarındaki ölçülerin bütüne göre yüzdelik oranları verilmiştir.

Tablo 16: Şarkılara kullanılan ölçülerin oranları

Ölçü Yapısı	Oran
2/2	% 0
2/4	% 35
4/4	% 41
3/4	% 7
5/4	% 0
5/8	% 5
7/8	% 2
6/8	% 5
9/8	% 5
Toplam	220 Veri

Tabloya göre, şarkılarda en çok kullanılan ölçü yapısı yüzde 41 ile 4/4'lüktür. En çok kullanılan ikinci ölçü yapısı yüzde 35 ile 2/4'lüktür. Yüzde 7'lik oranla 3/4'lük, yüzde 5 oranla 9/8, 6/8, 5/8'lik ölçüler ikinci sıradan sonra gelmektedir. 7/8'lik ölçü yüzde 2'lik oranla 7. sıradadır. 2/2'lik ve 5/4'lük ölçüler kullanım sıklıklarının çok düşük olması sebebiyle yüzde 0'dır. Şarkılarda toplam 9 farklı ölçü yapısı kullanılmış olup, iki şarkıda birden fazla ölçü yapısı söz konusu olduğu için girilen veri sayısı 220 olmuştur.

Grafik 13: Şarkılarda kullanılan ölçü yapılarının sayı grafiği

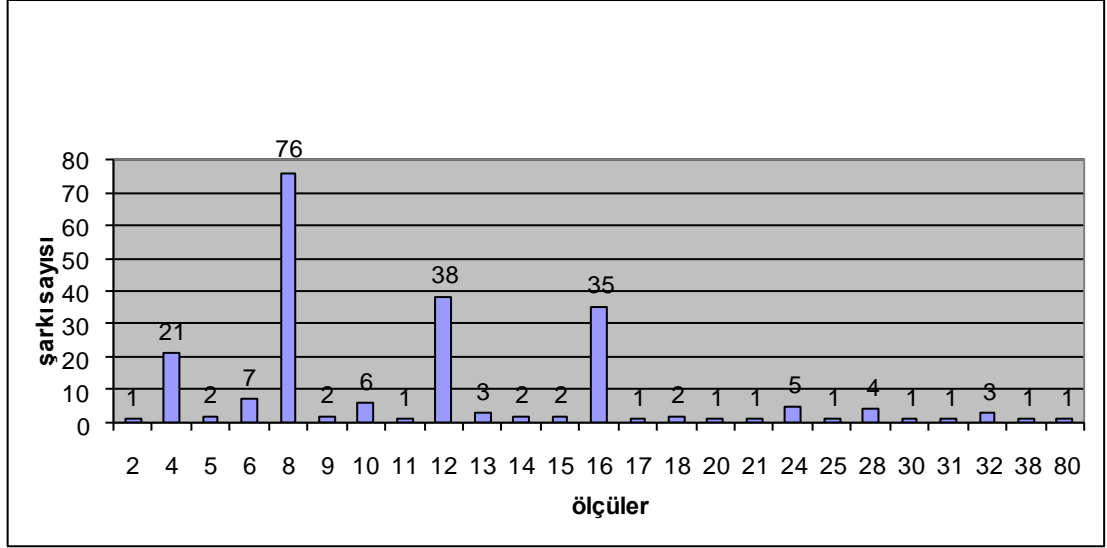

Grafik 13'e bakıldığında, en çok kullanılan ölçü olan 4/4'lüğün kullanım sayısı 90, ikinci sırada yer alan 2/4'lük ölçünün kullanım sayısı 77, üçüncü sırada yer alan 3/4'lük ölçünün sayısı 15, dördüncü sırada yer alan 5/8 ve 9/8'lik ölçülerin sayıları 11, beşinci sırada yer alan 6/8'lik ölçünün sayısı 10, altıncı sırada yer alan 2/2'lik ve 5/4'lük ölçülerin kullanım sayıları 1'dir. Kitapta "Bir Dünya Bırakın" isimli şarkı 5/8 ve 9/8'lik, "Denizciler" isimli şarkı 3/4 ve 5/4'lük olmak üzere iki farklı ölçü yapısına sahiptir.

Şarkıların Ölçü Sayısı

Aşağıdaki grafikte, kitaplardaki şarkıların kaç ölçüden oluştuğunu gösterilmiştir.

Grafik 14: Şarkıların ölçü sayılarının kullanım sayısı grafiği

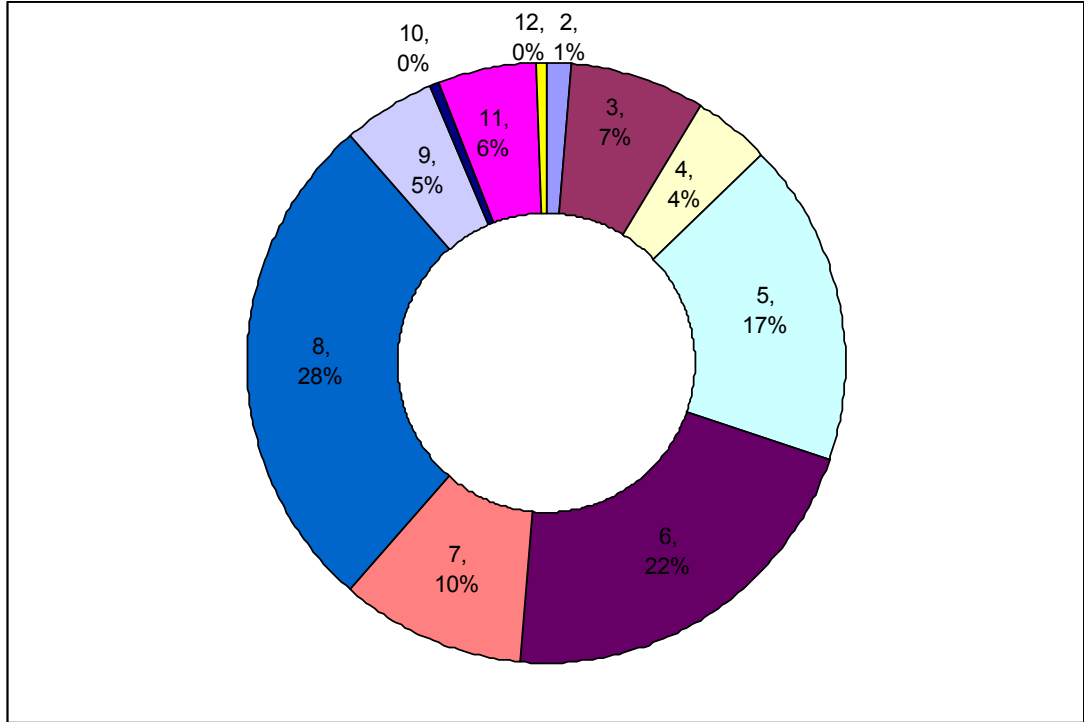
Tablo 31'e göre, 8 ölçüden oluşan şarkılar birinci sıradadır ve kullanım sayısı 76'dır. 12 ölçüden oluşan şarkıların sayısı 38 olup, bu sayı 8 ölçülük şarkıların yarısı oranındadır. Üçüncü sırada, ölçü sayısı 16 olan şarkıların sayısı 35, dördüncü sırada ölçü sayısı 4 olan şarkıların sayısı 21'dir. Kitaplarda ölçü sayısı 24 olan 5 adet, 28 olan 4 adet, 6 olan 7 adet, 5, 9, 14, 15, 18 olan 2'şer adet, 13, 32 olan 3'er adet şarkı mevcuttur. 2, 11, 17, 20, 21, 25, 30, 31, 38, 80 ölçüden oluşan şarkıların kullanım sayısı ise 1'dir.

Ölçü sayılarının çok olması bakımından şarkıların isimlerini belirtmek gerekirse; 80 ölçüden oluşan şarkı, "75. yıl Cumhuriyet Marşı", 38 ölçüden oluşan şarkı "Gül Ağacı Değilem" isimli şarkıdır. İlk dört gruptaki ölçü sayılarının dışında diğer ölçülerde birbirleri ile kıyaslandığında, belirgin bir sayı farkı görülmemektedir.

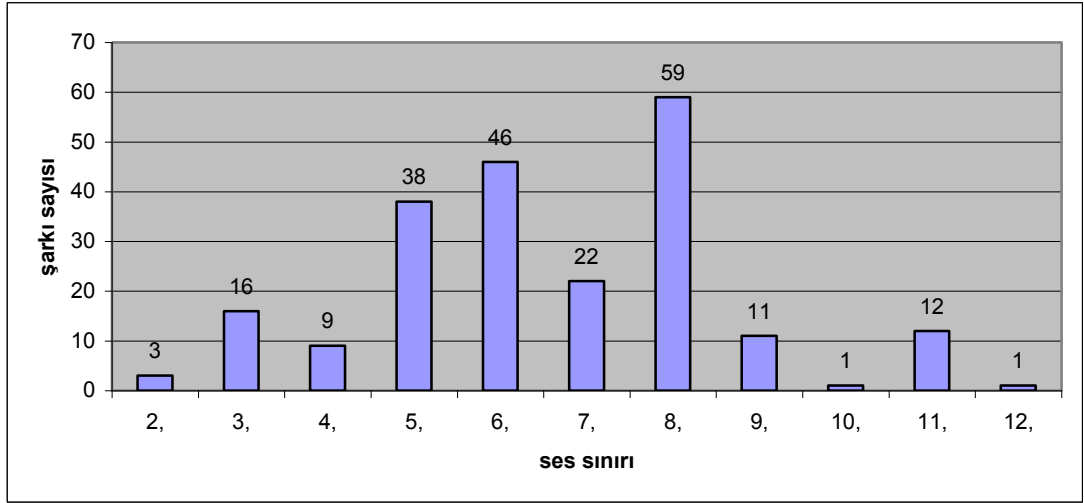
Şarkıların Ses Sınırları

Aşağıdaki halka grafikte, 2007-2008 ders yılındaki müzik kitaplarının içinde bulunan şarkıların ses sınırlarının bütüne göre yüzdelik oranları gösterilmektedir.

Grafik 15: Şarkıların ses sınırlarının yüzde grafiği

Grafik 15'e göre ses sınırı aralığı sekiz olan (örn: do1-do2) şarkıların sayısı % 28'dir. Bu duruma göre en fazla kullanılan ses genişliği *sekizli* aralıktır. Ses genişliği *altı* olan şarkıların oranı % 22, *beş* olan şarkıların oranı % 17, *yedi* olan şarkıların oranı % 10, *üç* olan şarkıların oranı % 7, *on bir* olan şarkıların oranı % 6, *dokuz* olan şarkıların oranı % 5, *dört* olan şarkıların oranı % 4, *iki* olan şarkıların oranı % 1, ses genişlikleri *on* ve *on iki* olan şarkıların oranı % 0'dır.

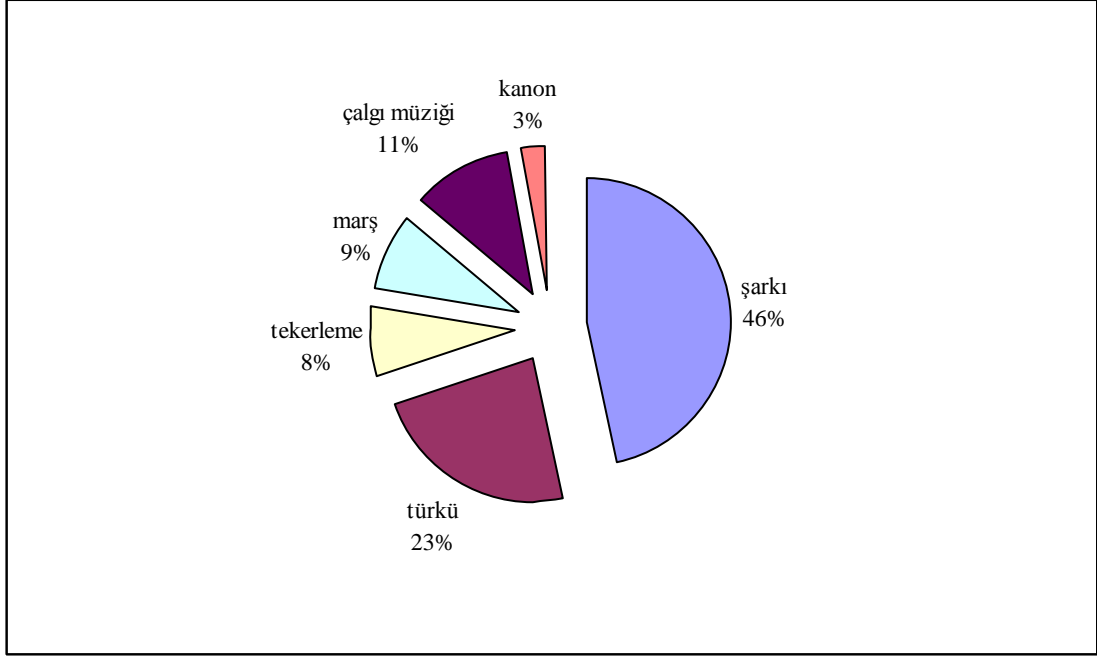
Grafik 16:Şarkıların ses sınırlarının sayı grafiği

Şarkıların ses sınırlarının kullanım sayılarını gösteren grafik 16'ya göre, *sekizli* aralığa sahip şarkıların sayısı 59, *altılı* şarkıların 46, *beşli* şarkıların 38, *yedili* şarkıların 22, *üçlü* şarkıların 16, *on birli* şarkıların 12, *dokuzlu* şarkıların 11, *dörtlü* şarkıların 9, *ikili* şarkıların 3, *on bir* ve *on ikili* şarkıların kullanım sayıları 1'dir. En az kullanılan ses aralıkları *on* ve *on ikili* aralıklardır.

Şarkı Türleri

Araştırmada, 2007–2008 ders yılı kitaplarındaki şarkılar tür bakımından, şarkı, kanon, Türkü, marş, tekerleme ve çalgı müziği olmak üzere 6 farklı grupta değerlendirilmiştir.

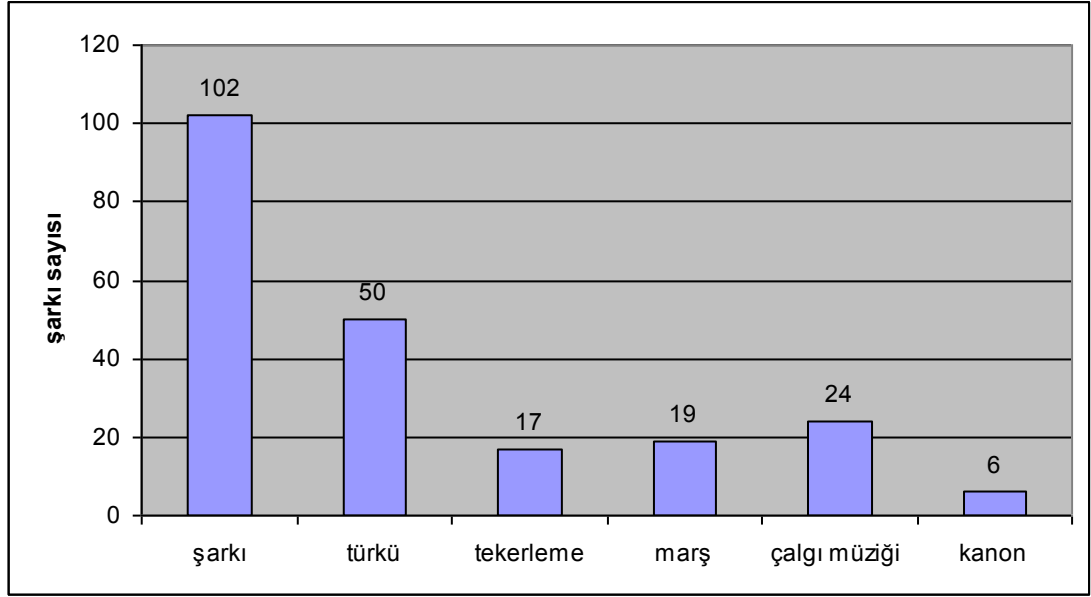
Grafik 17: Şarkı türlerinin yüzde grafiği

Grafik 17’deki yüzdelerle göre, *şarkı* grubunda değerlendireceğimiz eserlerin kullanım yüzdesi 46, *Türkü*’lerin 23, *çalgı müziklerinin* 11, *marşların* 9, *tekerlemelerin* 8 ve *kanonun* yüzdesi ise 3’tür.

Grafikte, daha önceki dönemlerin müzik kitaplarında çalgı müziği oranı yok denecek kadar az iken, yeni kitaplarda bu oranın değişiklik göstererek yüzde 11’e çıkması dikkat çekmektedir. Aynı durumun kanon formundaki eserler için de geçerli olduğu söylenebilmekle birlikte, tabloda şarkı formunun, kitaplarda en çok kullanılan tür olduğu görülmektedir.

Grafik 18: Şarkı türlerinin sayı grafiği

Grafik 18'e göre, *şarkı* formundaki eserlerin sayısı 102, *Türkü* sayısı 50, *çalgı müziği* sayısı 24, *marş* sayısı 19, *tekerleme* sayısı 17, *kanon* sayısı 6'dır.

Şarkıların Tek-Çok Seslilik Durumları

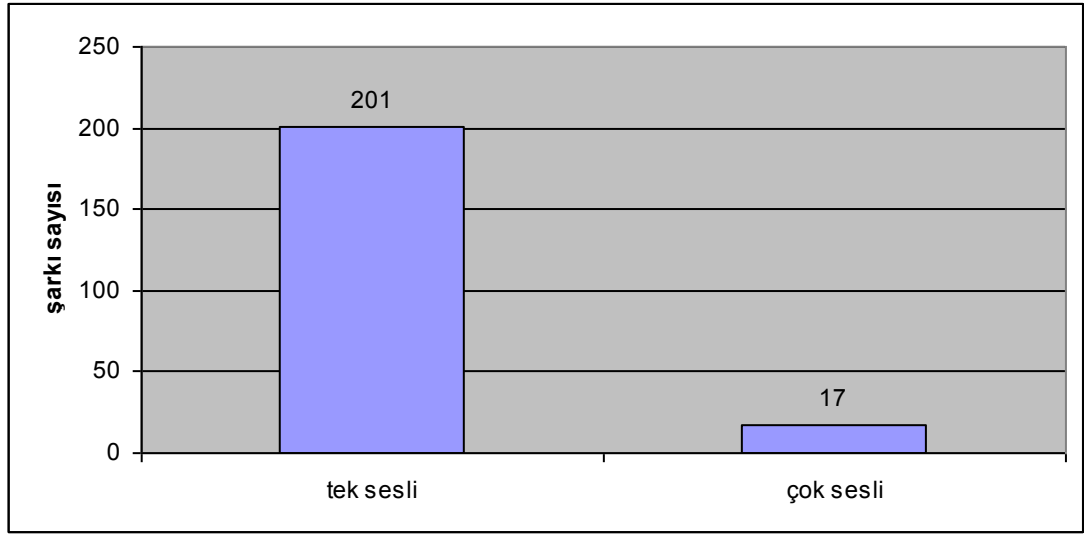
Aşağıdaki 19. ve 20. grafiklerde, müzik kitaplarındaki şarkıların tek ve çok sesli olma durumları grafiklerle gösterilmiştir. Daha önceki dönemlerle kıyaslandığında

Kitaplardaki çok sesli şarkıların sayısında az da olsa bir artış olduğu söylenebilmektedir.

Grafik 19:Şarkıların tek-çok seslilik durumlarının yüzde grafiği

Grafikte de görüldüğü gibi, şarkıların *tekseslilik* oranı yüzde 92'dir. *Çoksesli* şarkılar, yüzde 8'lik bir oranla olması gerekenin çok altındadır. Yeni müzik programında nota eğitimine 4. sınıfta, çoksesli müziğin tanıtılmasını ise 6. sınıfta basit kanonlarla başladığı görülmektedir.

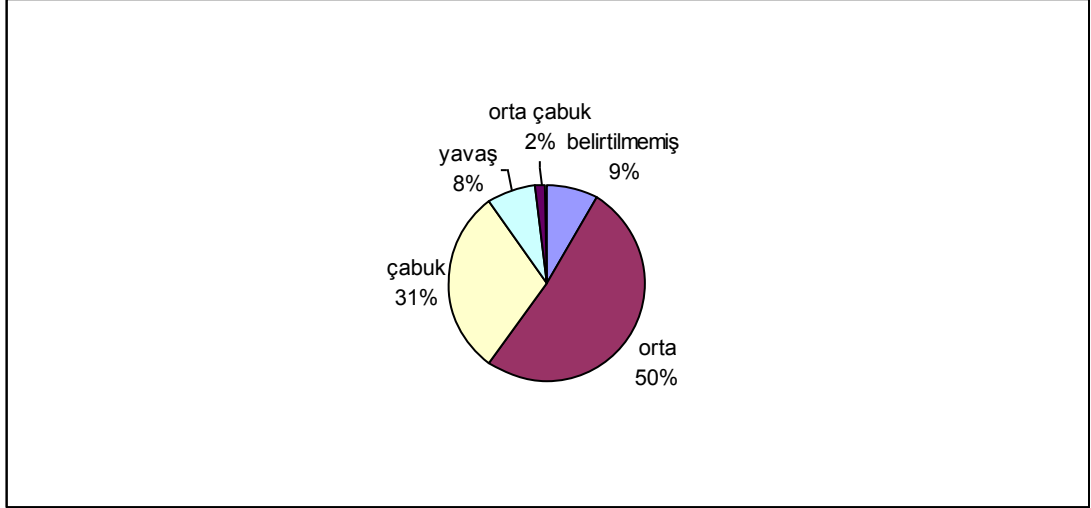
Grafik 20: Şarkıların tek-çok seslilik oranlarının sayı grafiği

Grafik 20'deki verilere bakıldığında, kitaplarda 203 adet *tek sesli*, 15 adet *çok sesli* şarkının bulunduğu görülmektedir. Çok sesli şarkı sayısı en yüksek olan ders kitabı 7. sınıf müzik kitabıdır. Çoksesliliği 6. sınıfta kanonlarla tanımaya başlayan öğrenci, 8. sınıfa kadar çalgısıyla *dört sesli* şarkı örneklerini uygulama seviyesine gelebilmektedir. 8. sınıf müzik kitabında, 3 tanesi kanon olmak üzere 7 tane iki sesli, 1 tane piyano eşlikli (İstiklal Marşı), 7. sınıf kitabında 1 tanesi kanon olmak üzere 3 tane dört sesli, 3 tanesi kanon olmak üzere 6 tane iki sesli, 6. sınıf kitabında ise 1 tane iki sesli kanon bulunmaktadır.

Şarkılarda Kullanılan Hız Terimleri

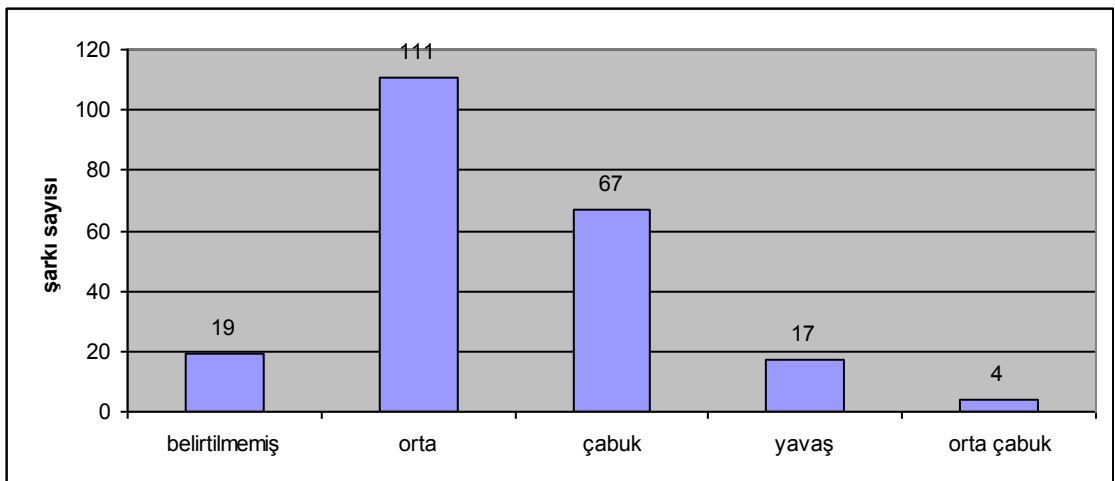
2007-2008 ders yılı müzik kitaplarında bulunan şarkılarda kullanılan hız terimlerinin yüzdeler dağılımları tablo 21’de gösterilmektedir.

Grafik 21: Şarkılarda kullanılan hız terimlerinin yüzdeler dağılımı

Yukarıdaki tabloda da belirtildiği gibi, en çok kullanılan hız terimi yüzde 50 ile *Orta*’dır. İkinci sık kullanılan hız terimi ise yüzde 31 ile *Çabuk*’tur. Şarkıların yüzde 9’unun hız terimi belirtilmemiştir. Şarkılar yüzde 8’lik oranında *Yavaş*, yüzde 2’lik oranında *Orta Çabuk* hızındadır.

Grafik 22: Şarkıların hız terimlerinin sayı dağılımı

Grafik 22’de şarkıların hız terimlerinin kullanılma sayıları gösterilmektedir. Bu tabloya göre, en çok kullanılan hız terimi olan *Orta*, 111 şarkıda kullanılmıştır. *Çabuk* terimi 67, *Yavaş* terimi 17, *Orta Çabuk* terimi 4 şarkıda kullanılmıştır. 19 şarkının hız terimi belirtilmemiştir. Öğretmen Kılavuz kitabında ve ikinci kademe 7. sınıf çalışma kitaplarında yer yer *Andante* ve *Moderato* hız terimleri de kullanılmıştır. Fakat bunlar sayı anlamında bir çoğunluk oluşturmadığı için orta hız terimleri grubunda ele alınmışlardır.

Tekrar Eden Şarkılar

2007-2008 eğitim öğretim yılı ders kitaplarında bazı şarkılar diğer sınıfların ders kitaplarında da bulunmaktadır.

Tablo17: Tekrar eden şarkılar ve tekrar sayıları

Şarkı	Tekrar Sayısı
İstiklal Marşı	9
23 Nisan.	2
23 Nisan.	2
Atam	2
Atatürk	2
Atatürk Ölmedi	2
Bilal Oğlan	2
Dere Geliyor Dere	2
Dostluk	2
Dumrupınar	2
Halay	2
Katip	2
Kışa Veda	2
Manastır Türküsü	2
Merdiven	2
Mini Mini Bir Kuş	2
Öğretmenim	2
Türk'üm	2
Vardar Ovası	2
Yemenimde Hare Var	2

Tablo 17’ye bakıldığında yeni müzik dersi kitaplarında en çok tekrar eden eserin İstiklal Marşı olduğu görülmektedir. Bu eser 3. sınıf müzik kitabında iki defa diğer sınıflarda kitabın ilk eseri olarak bir defa kullanıldığı görülmektedir. 23 Nisan isimli iki farklı şarkı, farklı kitaplarda ikişer defa tekrar etmiştir. Atam, Atatürk,

Atatürk Ölmedi, Dostluk, Bilal Oğlan, Dere Geliyor Dere, Dumlupınar, Yemenimde Hare Var, Vardar Ovası, Türk'üm, Merdiven, Öğretmenim, Mini Mini Bir Kuş, Manastır Türküsü, Kışa Veda, Katip ve Halay şarkıları da farklı kitaplarda ikişer defa tekrar etmiş şarkılarıdır.Necdet Levent'in Ezgi ve Yarenlik adıyla kullanılan fakat aslında aynı olan bir şarkısı farklı kitaplarda iki defa tekrar etmiştir.İsim farklılığından dolayı bu durum tabloda görülmemektedir.

Şarkıların Bestecileri

Aşağıdaki tabloda yeni müzik kitaplarında yer alan şarkıların bestecilerinin isimleri ve kullanılan eser sayıları belirtilmiştir.

Tablo 18: Şarkıların Bestecileri ve eser sayıları

BESTECİLER	ESER SAYISI
Anonim	59
Aytekin Albuz	18
Saip Egüz	13
Mehmet Akpınar	18
Muammer Sun	12
Ekrem Zeki Üngör	9
Alman Ezgisi	8
Erdoğan Okyay	8
Salih Aydoğan	7
Sefai Acay	6
Ziya Aydınlan	5
Yasemin Koç	3
Hilmi Seyrek	4
Nurten Özdemir	3
Mahir Dinçer	4
W.A. Mozart	2
Fransız Ezgisi	2
Necdet Levent	2
Diğer Besteciler	32
Besteci adı yok	3
Toplam	218

Tabloya bakıldığında yeni kitaplarda Anonim (bestecisi bilinmeyen) şarkıların sayısının 59 olduğu ve tabloda en büyük orana sahip olduğu görülmektedir.

Anonim şarkılardan sonra, ikinci sırada, 18 adet şarkı ile Aytekin Albuz ve Mehmet Akpınar bulunmaktadır. Bu durumda 2007-2008 ders kitaplarında en çok şarkısı bulunan bestecilerin Aytekin Albuz ve Mehmet Akpınar olduğu söylenebilmektedir.

Saip Egüz 13, Muammer Sun 12 şarkı ile sıralamayı takip etmektedir. Kitapta Ekrem Zeki Üngör'ün 9, Erdoğan Okyay'ın 8, Salih Aydoğan'ın 7, Sefai Acay'ın 6, Ziya Aydın'ın 5, Hilmi Seyrek ve Mahir Dinçer'in 4, Nurten Özdemir ve Yasemin Koç'un 3, Necdet Levent'in 2 şarkısı bulunmaktadır.

Kitapta W.A. Mozart'ın Türk Marşı'ndan iki sesli kısa bir bölüm bulunmaktadır. 8 adet Alman ve 2 adet Fransız ezgisi de Türkçe söz yazılmış şekilde kitaplarda yer almaktadır. Kitapta birer besteye sahip olan bestecilerin sayısı 32 olup, bestecisi belirtilmemiş şarkıların sayısı 3'tür.

Şarkıların Söz Yazarları

Aşağıdaki tabloda yeni müzik kitaplarında bulunan şarkıların söz yazarlarının isimleri ve kitaplardaki eser sayıları belirtilmiştir.

Tablo 19: Kitaplardaki şarkıların söz yazarları ve eser sayıları

Söz Yazarları	Eser Sayısı
Anonim	64
Sözsüz Ezgiler	23
Saip Egüz	14
Muammer Sun	11
Aytekin Albuz	10
Mehmet Akif Ersoy	9
Mehmet Akpınar	8
Ziya Aydınlan	7
Sefai Acay	7
Erdoğan Okyay	6
Salih Aydoğan	5
Ahmet Muhtar Ataman	4
Hilmi Seyrek	4
Mahir Dinçer	4
Eduard Zuckmayer	3
Halil Bedii Yönetken	3
Hasan Ali Yücel	3
Rakım Çalapala	2
Ali Osman Atak	2
Ali Ulvi Elöve	2
Diğer Söz Yazarları	27
Toplam	218

Tablo 19'a bakıldığında, besteciler ile ilgili tabloda olduğu gibi, ders kitaplarında en çok kullanılan sözlerin Anonim sözler olduğu görülmektedir. Anonim ezgilerin sayısı 64'tür. Sözü olmayıp Çalgı Müziği grubunda değerlendirilebileceğimiz ezgilerin sayısı 23'tür. Kitaplarda söz anlamında en büyük orana sahip bu iki ezgi şekline sonra, Saip Egüz 14 şarkı ile 3. sırada yer almaktadır. Bu durumda kitaplarda en çok sözü bulunan bestecinin Saip Egüz olduğu söylenebilmektedir. Muammer Sun 11, Aytekin Albuz 10, Mehmet Akpınar 8, Erdoğan Okyay 6, Salih Aydoğan 5 şarkı sözü ile kitaplarda yer almaktadırlar. Bunların dışında, kitaplarda Ahmet Muhtar Ataman, Hilmi Seyrek ve Mahir Dinçer'in 4, Ziya Aydınlan ve Sefai

Acay'ın 7, E.Zuckmayer, Halil Bedii Yönetken ve Hasan Ali Yücel'in 3, Rakım Çalapala, Ali Osman Atak ve Ali Ulvi Elöve'nin ise 2 şarkı sözü bulunmaktadır.

Müzik kitaplarında birer şarkı sözü bulunan diğer okul şarkısı yazarlarının sayısı 27'dir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

2007-2008 eğitim öğretim yılı ile okullarda okutulmaya başlanan müzik kitaplarının içeriğinde yapılan değişiklikler, ders yükünün azaltılması ve öğrencinin müzik dersine daha olumlu yaklaşması açısından faydalı değişikliklerdir. Yeni müzik dersi öğretim programı “Dinleme-Söyleme-Çalma”, “Müziksel Algı ve Bilgilenme”, “Müziksel Yaratıcılık” ve “Müzik Kültürü” adı altında dört temel öğrenme alanı üzerinde oturtulmuştur.(MEB.2007) Yapılandırmacı eğitim anlayışının temeli oluşturduğu yeni müzik öğretim programında öğrenci, yeni bilgiyi varolan bilginin üzerine ekleyerek (sarmal) daha sağlam bir öğrenme sürecinden geçmektedir.Bilgi yapılandırmacı eğitim anlayışına uygun olarak kolaydan zora doğru verilmiştir.Öğrenme ve öğretme sürecinde öğrenci merkezli eğitim anlayışı ile paralellik gösteren müzik dersine yönelik aktif öğrenme yöntemleri (Dalcroze, Orff, Kodaly vb.) ile birlikte, genel öğretim yöntemlerine de yer verilmiştir (MEB.2007). Bu öğretim yöntemleriyle, müzik eğitimine oyun, dans, devinim öğeleri eklenmiş, öğrencinin müziği yaşayarak içselleştirmesi hedeflenmiştir.Nota eğitiminin amaç değil araç olduğu ilkesinden hareketle, yeni kitaplarda nota öğrenimine 4. sınıfta “fa-sol-la” notalarıyla başlanmıştır.1, 2, ve 3. sınıflarda şarkıların canlandırma, hareket ve kulaktan öğrenme yöntemleri ile öğretilmesi planlanmıştır. 6. sınıfta nota öğretimine yardımcı olması için, bir Kodaly metodu olan Fonomimi kullanılmıştır.7. ve 8. sınıf öğrencilerinin ergenlik döneminde olmaları ve seslerini rahat kullanamayacakları göz önünde tutulmuş, çalma, dinleme ve yaratıcılık etkinliklerine ağırlık verilmiştir.Kitaplar görsel açıdan zenginleştirilmiş, ders içi etkinliklere şiir, öykü yazmak, resim yapmak, dans etmek gibi aktiviteler eklenmiştir.Müzik öğretmeni için -ders işlemede yardımcı olması anlamında- öneri, öğretim yöntem ve tekniklerin bulunduğu Öğretmen Kılavuz Kitapları geliştirilmiştir.Müzik öğretmeninden öğrenci profiline ve okul çevresindeki yaşantıya uygun yöntemler geliştirmesi istenmiştir.Bilginin devamlılığı açısından konular 40 dakika ile sınırlandırılmamış, gerektiğinde 3 hafta boyunca (40+40+40) aynı konu üzerinde durularak farklı etkinliklerle konuların pekiştirilmesi amaçlanmıştır.

2006 müzik öğretim programı, 1994 yılı müzik öğretim programının sahip olduğu bir çok eksiği gidermesi anlamında doğru geliştirilmiş bir programdır. Öğretmen eğitim-öğretim sürecinde yalnız bırakılmamış, ders saatinin yetersizliği, konuların öğrencinin müziksel hazır bulunuşluk seviyesine uygun olmayışı, müfredatın çok yoğun ve sıkıştırılmış olması gibi ders işlenişini olumsuz yönde etkileyen faktörler giderilmeye çalışılmıştır. Ders kitapları ile ilgili ilk olumsuzluk, dağıtım aşamasında kendini göstermiştir. 2007-2008 ders yılında I. Dönemin sonuna gelinmiş olmasına rağmen, merkez okullar dahil olmak üzere bir çok okulda Öğrenci Çalışma ve Öğretmen Kılavuz Kitapları henüz dağıtılmamıştır. Müzik öğretmenleri kaynak kitaplar aracılığıyla müzik dersini işlemek zorunda bırakılmıştır. Öğrenci çalışma kitaplarının okutulması aşamasında göze çarpan ilk sorun ise, şarkı sözlerinin yanlış yazılmış olması veya öğretmen kılavuz kitapları ile farklılık göstermesidir. 4. sınıf çalışma kitabındaki *23 Nisan*, 5. sınıf kitabındaki *Vücudumuz* şarkıları buna örnek olarak gösterilebilir. 6. sınıf müzik çalışma kitabında sözleri bulunan *Samsun'da Doğan Güneş* şarkısı'nın notası öğretmen kılavuz kitabında bulunmadığı için, öğretmen kaynak kitaba başvurmak zorunda kalmaktadır. *İstiklal Marşı*'ımız, *Ne Mutlu Bana Özgürüm*, *Milli Duygularım* gibi hedef kazanımlarda, müzik öğretmenin kaynak araştırması yaparak, belgesel, CD, fotoğraf gibi görsel ve işitsel materyaller kullanması istenmiştir. Oysa bu materyaller müzik kitabı ile birlikte verilmelidir. Şarkıların piyano eşlikli ve eşliksiz hallerinin bulunduğu, geleneksel müziğimizi ve evrensel müzikleri tanıtacak, çok sesli çalgı ve vokal müziği eserlerinin bulunduğu, öğrenciye müzik zevkini aşlamakta yardımcı, görsel ve işitsel materyallerin olmayışı önemli bir eksikliklerdir. Bundan sonraki eğitim öğretim yıllarında bu eksikliklerin giderilmesi müzik eğitimine çok önemli katkılar sağlayacaktır.

Kitaplardaki şarkılar incelendiğinde daha önce yıllara göre dağılımındaki şarkı sayısının azaldığı göze çarpmaktadır. İlköğretim 1. sınıftan 8. sınıfa kadar toplam 218 şarkı mevcuttur. Bu şarkıların sınıflara göre dağılımlarına bakıldığında, 1. sınıf kitabında 22, 2. sınıfta 27, 3. sınıfta 30, 4. sınıfta 18, 5. sınıfta 19, 6. sınıfta 34, 7. sınıfta 32 ve 8. sınıf kitabında ise 36 adet şarkı olduğu görülmektedir. Özellikle 4. sınıf seviyesindeki öğrencinin, uzun bir eğitim öğretim yılı içerisinde sadece 18 şarkı öğrenmesi, müzik kulağı ve ses gelişimi anlamında yeterli değildir. Örneğin 7.

sınıftaki *Çalgıların Dilinden* ve 8. sınıftaki *Atatürk'*üm konularında, kılavuz ya da çalışma kitabında herhangi bir şarkı verilmemiştir. Öğrenci açısından müzik dersinde şarkı söylememek ya da çalgı çalmamak rahatsız edici bir duygudur. Bu olumsuzluğu gidermek için müzik öğretmeni kaynak kitaplara başvurmuştur. Bu noktada kitaplardaki şarkıların sayılarının artırılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Araştırmanın, şarkıların bestecileri ve söz yazarları ile ilgi bölümünde, müzik eğitimine fikir ve eserleriyle çok önemli katkılar sağlamış, bu alanda kült isimler haline gelmiş Muammer Sun, Saip Egüz, Salih Aydoğan gibi okul müziği bestecilerimizin şarkılarının, kitaplarda yeteri kadar kullanılmaması dikkati çekmektedir. MEB'nin kitaplarda yeni dönem okul müziği bestecilerinin şarkılarını kullanma konusundaki tercihi, akla ilk olarak telif hakkı sorununu getirmektedir. Kitaplarda anonim, yani bestecisi ve söz yazarı belli olmayan şarkıların sayısının genele göre fazla olması da, bu kanıyı desteklemektedir. Eğitim, ülkelerin gelişiminde çok önemli bir yere sahiptir, dolayısıyla bu alanda parasal kısıtlamalarda bulunmak, eğitimin ve eğitilen bireyin kalitesini düşürecektir. Müzik kitaplarında, müzik eğitiminde uzmanlaşmış, kendini bu alana adanmış bestecilerimizin fikir ve eserlerinden yararlanmak, öğrencilerimizi güvenilir ellere teslim etmek anlamına gelecektir. Bu bağlamda, müzik kitaplarındaki şarkı dağarcığının bir daha gözden geçirilmesi, gerekli değişikliklerin yapılması önerilmektedir.

İlköğretim çağındaki bir çocuk için çalgı eğitimi de ses eğitimi kadar önemlidir. Sözsüz ezgiler çocuğun müzik belleğini ve beğenisini geliştirir. Daha önceki müzik kitaplarına bakıldığında sözsüz müzik grubunda değerlendirebileceğimiz çalgı müziğine yeteri kadar önem verilmediğini görmekteyiz. Yeni müzik programı ile birlikte müzik kitaplarındaki çalgı müziği dağarcığı geliştirilmiştir. Araştırmanın okul şarkılarındaki sözlü ve sözsüz şarkılar bölümündeki sonuçlara bakıldığında çalgı müziğinin, bütünün yüzde 15'ni oluşturduğu görülmektedir. Grafik 5'e bakıldığında ise kitaplarda toplam 33 sözsüz şarkının bulunduğu görülmektedir. Kitaplarda çalgı müziği ile ilgili dikkat çeken bir diğer değişiklik, vurmali çalgıların kullanımının da artmış olmasıdır. Öğrencinin, müziğin iskeleti olan ritim duygusunu geliştirilmesi amacıyla, konularla birlikte çeşitli ritim kalıpları verilmiş ve gruplar halinde müzik yapmaları sağlanmıştır.

Çalgı müziği dağarcığı her ne kadar genişletilmiş olsa da, çalgı becerisini geliştirmek ve bunu zevke dönüştürebilmek için yapılabilecekler anlamında bazı eksiklikler söz konusudur. Özellikle blok flüt öğreniminde, notaların flütteki çalınış pozisyonları üzerinde, 6. sınıfta *Do1-Do2 Arasında Notalar* konusu başlığında sadece 2 ders saati durulmuş, kitabın ilerleyen konularında ya da 7. ve 8. sınıf kitaplarında, blok flüt ile ilgili başka bir bilgiye rastlanmamıştır. Çalınması amacıyla öğrenci çalışma kitaplarında yer verilen şarkıların donanımlarında, *fa diyez* ve *si bemol* değiştirici işaretleri olmasına rağmen, bu notaların nasıl çalınacağını gösterecek bir şema ya da bilgi verilmemiştir. Bu noktada, kitaplarda çalgı becerisini geliştirecek etkinliklere daha fazla yer verilmesi gerekliliği netlik kazanmaktadır.

Araştırmada, şarkı konuları ile ilgili tablo incelendiğinde, yüzde 16'lık bir sözsüz müzik diliminden sonra, Aşk konulu şarkıların geldiği görülmektedir. İlköğretim okulları şarkı dağarcığının yıllara göre değişimini daha iyi görebilmek için, bu araştırmanın sonucunda elde edilen verilerle daha öncekileri karşılaştırmak gerekecektir. Tablo 20'de, 1926-2001, yılları arasındaki müzik ders ve kaynak kitapları şarkı dağarcığının konu dağılımı, 2005-2006 eğitim öğretim yılı 2. kademe (6, 7, 8) ders kitaplarındaki şarkıların konu dağılımı ve 2007-2008 eğitim öğretim yılı 1-8. sınıf müzik çalışma ve kılavuz kitaplarındaki okul şarkılarının yüzdeleri toplu olarak verilmiştir.

Tablo 20: 1926-2001 müzik ders ve kaynak kitaplarındaki ve 2005-2006, 2007-2008 müzik ders kitaplarındaki şarkıların konu yüzdeleri tablosu

Konu	1926-1939 (%)	1940-1949 (%)	1950-1959 (%)	1960-1969 (%)	1970-1979 (%)	1980-1989 (%)	1990-1999 (%)	2000-2001 (%)	2005-2006 (%)	2007-2008 (%)
Aşk	0	0.76	0	17.96	5.69	12.85	15.67	20.18	13	11
Vatan Sevgisi	22.75	15.27	13.62	11.26	19.47	10.21	26.46	18.38	9	1
Hayvanlar	13.40	11.45	11.28	6.97	12.60	8.40	5.65	6.31	3	10
Köy-Yöre	2.06	3.82		4.56	8.94	6.10	8.05	5.98	1	4
Müzik	0	2.29	2.33	1.07	2.24	1.98	2.91	5.86	9	5
Oyun ve Tekerlemeler	0	6.87	0	15.82	12.20	18.26	3.68	5.64	4	4 8
Tabiat	10.31	16.03	11.67	5.63	8.33	11.04	4.28	5.07	9	5
Yabancı	0	0	0	0	0.41	0	1.97	4.28	0	0
Dostluk	1.03	3.05	1.95	1.61	1.63	3.13	4.11	4.17	4	1
Mevsimler	12.37	6.11	8.17	5.36	4.07	4.28	3.51	3.95	3	2
Ağaç ve Çiçek	4.12	3.05	0	2.41	3.66	2.97	2.74	3.49	0	0
Çocuklar	9.28	6.87	0	4.56	3.25	2.31	2.14	2.37	1	4
Neşe	0	0	0	0.27	0.41	0.99	1.28	2.03	3	0
Okul ve Öğretmen Sevgisi	5.15	2.29	0	2.68	2.24	2.31	3.94	1.92	0	2
Sağlık ve Beslenme	0	0	0.78	3.49	2.85	3.79	2.74	1.92	0	1
Gençlik	3.09	3.82	1.17	0.54	1.83	0	2.14	1.92	3	1
Anne ve Baba	3.09	3.05	1.95	1.61	1.83	1.98	2.14	1.80	2	0

Çalışma ve İş Hayatı	3.09	0.76	0.39	1.34	1.83	0.82	1.37	1.13	1	0
Taşıt ve Trafik	5.15	0.76	0	2.41	1.63	1.32	1.03	0.90	0	0
Yas	1.03	0.76	0.78	1.34	0.61	1.48	1.11	0.79	0	0
Meslekler	1.03	5.34	0	3.22	1.42	1.65	1.63	0.68	1	0
Yeni Yıl	0	0	0.78	1.88	0.41	0.82	0.68	0.45	1	0
Öğünler	0	6.11	2.33	1.88	1.63	0.82	0.34	0.45	0	0
Ayrılık	0	0.76	1.17	1.88	0.61	1.15	0.17	0.23	5	0
Turizm	0	0	0	0.27	0	0	0.26	0.11	0	0
Kitap	5	5	7	5	10	14	31	18	8	13
Şarkı Sayısı	151	187	257	373	525	607	1168	887	360	218

Tablo 20'ye bakıldığında şarkı konularının yıllara göre, sayı ve adlandırma anlamında değişiklik gösterdiği görülmektedir. Aşk konulu şarkılar 2000 yılından 2007'ye kadar ağırlığını korumuş, 1926'dan 2000 yılına kadarki süreçte ise sadece 60'lı yıllarda birinci sırada yer almıştır. Vatan Sevgisi konulu şarkılar 2005 yılına kadar ilk üç sırada yer almış, 2007'yle birlikte oranı ise %1'e kadar düşmüştür. Bu durumun, araştırmayı yapan kişilerin şarkıları gruplandırma anlayışından kaynaklandığı ihtimali söz konusudur. Atatürk, Cumhuriyet, Kahramanlık ve Bayrak gibi milli değerlerle ilgili şarkılar, Vatan Sevgisi başlığı altında değerlendirilebilecek konulardır. Tablodan çıkarılabilecek bir diğer dikkat çekici sonuç, 40'lı yıllarda Tabiat, 80'li yıllarda Tekerleme konularının en büyük yüzdeye sahip olmalarıdır. Ayrıca, günümüze kadar uzanan okul şarkıları dağarcığında konu çeşitliliğinin yıldan yıla azaldığı gözlenmektedir. Turizm, Yeni Yıl, Yas, Öğünler, Taşıt-Trafik, vb. konulu şarkılar yeni müzik kitaplarında bulunmamaktadır.

Okul şarkılarında konu çeşitliliği, toplumla ve kendiyle uyumlu, bilinçli bireyler yetiştirmek anlamında dikkat edilmesi gereken bir durumdur. Şarkı öğretmek, kazandırılmak istenen davranışların içselleştirilmesi için başvurulacak en kısa ve en eğlenceli yoldur, bu bağlamda okul şarkılarının konu açısından zenginleştirilmesi önerilmektedir.

Tablo 21'de, 1926'dan 2007'ye kadar incelenmiş müzik ders ve yardımcı kitaplardaki şarkıların ölçü yapıları gösterilmektedir.

Tablo 21: 1926-2001 müzik ders ve kaynak kitaplarındaki ve 2005-2006, 2007-2008 müzik ders kitaplarındaki şarkıların ölçü yapısı yüzde tablosu

Ölçüler	1926-1939 (%)	1940-1949 (%)	1950-1959 (%)	1960-1969 (%)	1970-1979 (%)	1980-1989 (%)	1990-1999 (%)	2000-2001 (%)	2005-2006 (%)	2007-2008 (%)
2/4	48.45	40.46	52.92	41.02	38.62	47.00	36.13	36.19	24	35
4/4	29.90	3.05	22.57	26.54	34.35	26.00	39.47	43.07	46	41
3/4	10.31	5.34	17.51	7.24	9.55	8.00	7.62	10.15	12	7
6/8	7.22	19.08	2.33	4.83	5.08	6.00	4.37	3.27	5	5
3/8	3.09	0.76	0	3.49	1.02	2.50	0.09	0.11	0	0
9/8	1.03	6.11	1.56	9.65	3.86	3.00	4.62	2.59	4	5
5/8	0	22.90	1.95	2.95	6.50	4.00	4.28	3.27	3	5
3/2	0	1.53	0	0.37	0	0	0	0	0	0
7/8	0	0	0.78	2.14	0.20	1.00	1.71	0.90	2	2
9/4	0	0	0.78	1.04	0.20	0.50	0	0	0	0
5/4	0	0	0.39	0	0.20	0.50	1.46	0	0	0,5
12/8	0	0	0	0.54	0	1.50	0	0.34	1	0
8/8	0	0	0	0.27	0	0	0	0	0	0
7/4	0	0	0	0	0.20	0	0	0	0	0
10/8	0	0	0	0	0.20	0.50	0.26	0.11	0	0
Kitap Şarkı Sayısı	5 151	5 187	7 257	5 373	10 525	14 607	31 1168	18 887	8 360	13 218

Tablo 21’de, 1926 yılından 1989 yılına kadar 2/4’lük ölçü yapısına sahip şarkıların çoğunluğu oluşturduğu, 1990 yılından itibaren en çok kullanılan ölçünün 4/4’lük olduğu dikkati çekmektedir. Ölçü yapısı anlamında tüm yıllar genelinde batı müziği ölçü yapıları ağırlığını korumaktadır. 1940’larda geleneksel müziğimizin ölçü sevilen bir ölçü karakteri olan 5/8’liğin diğer yıllara oranla önemli bir artış gösterdiği gözlemlenmektedir. Ölçü yapısı çeşitliliğinin de 1926’dan günümüze kadar azaldığı görülmektedir.

Okul şarkılarında 5/8, 9/8, 7/8’lik gibi kendi kültürümüze ait ölçülerin kullanılması, çocuğun kendi öz müziğini sevmesini ve kültürüne yabancı kalmamasını sağlayacaktır. Öğrenci 2/4, 4/4, 3/4 gibi basit ölçülere kıyasla, aksak olarak adlandırılan 7/8, 5/8, 9/8’lik şarkılar söylemekten daha çok zevk almakta, herhangi bir yönlendirmeye ihtiyaç duymadan, şarkı söyleme etkinliğine vücuduyla katılmaktadır (ayağını vurarak, alkışlayarak, vb.). Oysa tablo 21’de, günümüz müzik kitaplarındaki şarkılarda, batı müziği ölçülerinin kullanım oranı yüzde 88 iken, kendi ölçü yapılarımızın kullanılma oranı toplamda yüzde 12’dir. Kitaplarda Türkü ve Türk okul şarkılarının sayılarının artırılması, müzik eğitimi bakımında faydalı olacaktır.

Tablo 22’de, 1926’dan 2007’ye okul şarkılarında kullanılan dizilerin yüzdelerle dağılımları verilmiştir. Tabloda koyu harflerle yazılan rakamlar en çok kullanılan ikinci diziyi belirtmektedir.

Tablo 22: 1926-2001 müzik ders ve kaynak kitaplarındaki ve 2005-2006, 2007-2008 müzik ders kitaplarındaki şarkıların dizi yapısı yüzde tablosu

Diziler	1926-1939 (%)	1940-1949 (%)	1950-1959 (%)	1960-1969 (%)	1970-1979 (%)	1980-1989 (%)	1990-1999 (%)	2000-2001 (%)	2005-2006 (%)	2007-2008 (%)
Majör	79.38	61.07	66.15	33.78	38.21	25.04	36.82	41.04	42	43
Minör	16.49	24.43	12.45	9.12	12.60	10.87	13.18	12.74	16	11
Hüseyni	2.06	6.87	7.78	20.38	26.42	21.25	18.92	16.35	23	28
Kürdi	1.03	0.76	1.17	5.63	3.25	6.26	6.25	6.43	6	3
Hicaz	0	2.29	1.17	2.14	1.63	1.81	1.88	1.80	1	3
Buselik	0	0	0.39	6.17	5.49	6.59	5.39	8.46	1	0
Rast	0	0	0	1.07	0.20	0.49	2.14	2.14	3	1
Uşak	0	0	0	6.43	0	2.80	0.86	0.56	0	0
Karçiğâr	0	0	0	1.07	0.61	1.15	0.43	0.23	1	0
Nikriz	0	1.53	0.39	0.80	0.20	0.49	1.03	0.11	0	0
Hüzzam	0	0	0	0	0	0.16	0	0	0	0
Mahur	0	0	0	0	0	0.49	0	0	0	0
Müstezat	1.03	0.76	5.84	5.63	2.85	4.12	3.00	2.48	3	0
Çargah	0	0	0.39	0.54	0.41	0.16	1.11	0.79	2	0
Modal	0	0.76	1.95	2.68	3.46	5.93	2.83	2.25	0	0
Pentatonik	0	0	0	0	0	0	0.34	0	0	0
Segah	0	0	0	0.54	0	0	0.34	0.23	0	0,5
Eviç	0	0.76	0	0	0	0	0	0	0	0
Nihavend	0	0	0.39	0.27	0.41	0.16	1.71	0.56	2	0,5
Saba	0	0	0	0.27	0	0	0	0		0
Kitap Şarkı Sayısı	5 151	5 187	7 257	5 373	10 525	14 607	31 1168	18 887	8 360	13 218

Tablo incelendiğinde, bu geniş zaman diliminde, en çok kullanılan dizinin Majör dizi olduğu görülmektedir. Minör dizi ise 1949'a kadar ikinci sıradayken, 1950 yılı ile birlikte üçüncü sıraya gerilemiş ve Türk müziği dizi sistemi olan Hüseyini 2007'ye kadar ikinci sırada yer almıştır. Cumhuriyetin ilk dönemleri olarak kabul edilebilecek 1926-1939 yılları arasında geleneksel dizilerin kullanımı yüzde 5'i bulmamaktadır. 1960 yılıyla birlikte Türk müziği dizilerinin kullanımında belirgin bir artış gözlenmektedir. 2005-2008 yıllarında ise geleneksel dizilerin çeşitliliğinde azalma söz konusudur. Yukarıda ölçü yapıları konusunda da bahsedildiği gibi, kendi müzikal değerlerimizi taşıyan, çocuğun seviyesine ve zevkine uygun eserlerin müzik dağarcığına eklenmesi müzik eğitimi anlamında olumlu bir değişim olacaktır.

Tablo 23, 1926'dan günümüze okul şarkılarındaki çokseslilik oranlarını göstermektedir.

Tablo 23: 1926-2001 müzik ders ve kaynak kitaplarındaki ve 2005-2006, 2007-2008 müzik ders kitaplarındaki şarkıların çok seslilik yapısı yüzde tablosu

	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	2000	2005-2006	2007-2008
Tekses	34.25	46.56	78.60	82.57	82.32	86.49	89.71	89.86	91	92.70
İki ses	29.83	47.33	17.12	12.60	10.37	9.72	8.50	7.77	7	6.15
Üç ses	7.73	2.29	1.17	1.88	0.61	0.66	0.72	0.45	1	0
Dört ses	0.00	0.76	0.78	1.61	5.49	1.48	0.72	0.68	1	1.10
Piyano eş	11.60	3.05	2.33	1.34	1.22	1.65	0.36	1.24	0	0.05

Çoksesli müzik yoluyla çocuk, kendi sesinin dışındaki sesleri duymayı ve onlar önemsemeyi öğrenir.“Çoksesli korolar, demokrasi öğretisinin yeryüzünde değil, bir başka alemde, adeta bulutların üzerinde öğretildiği bir okul durumundadır”(Aydoğan, S. 2005:7).Çoksesli müzik çocuğu genel müzik eğitiminden özengen müzik eğitime taşır.İlköğretim okullarında, sınıftaki her öğrencinin müzik kulağı ve ses becerisi aynı oranda gelişmediği için, çok sesliliği vokal müzikle yakalamak zor olacaktır.Bu sebeple, öğrenciyi çoksesli müzik yapabilecek seviyeye getirmek için ilk etapta çalgıdan faydalanmak doğru bir adım olacaktır.

Tablo 23’e bakıldığında 1926 ve 1949 yılları arasında çoksesli müziğin tekseslilikle başa baş gittiği, hatta 1940’lı yıllarda iki sesli müziğin, teksesli müziği kullanım sıklığı anlamında geçtiği görülmektedir.Bunda Cumhuriyet ile birlikte gelen Çağdaşlaşma hareketlerinin etkisi çok büyüktür.Okul şarkılarında çokseslilik 1950 yılında belirgin düşüş göstermiş ve bu düşüş günümüze kadar sürmüştür.2007-2008 ders yılı kitaplarında çoksesli şarkı oranı yüzde 8’dir.Kitaplarda çok sesliliğe 6. sınıfta kanonlarla başlanmış, 8. sınıfta dört sesli şarkı örnekleri verilmiştir.Oysa çoksesli müzik çocuğun yaşı ile değil, müziksel birikimi ile ilgilidir.6.sınıfa kadar çoksesli müziği duymamış ve uygulamamış bir öğrencinin 2. kademeye geçmesiyle bunu uygulayabilecek seviyeye geldiğini düşünmek yanlış bir tespittir.Çokseslilik müzik eğitiminin vazgeçilmez bir parçası olmalıdır.Bir şarkının birden fazla melodiye sahip olabileceği fikri, çocuğu, sosyal, psikolojik, bilişsel vb. daha bir çok anlamda geliştirmekte, çevresine daha farklı bir gözle bakmasını sağlamaktadır.Bu bağlamda müzik kitaplarında çoksesli şarkı sayısının artırılması, atılması gereken en önemli adımlardan biridir.

2007-2008 yılında uygulanmaya başlana müzik kitaplarının daha önceki kitaplara kıyasla daha bilinçli bir eğitim anlayışı ile hazırlandığı bir gerçek olmakla birlikte ilköğretim okullarımızdaki müzik eğitimi geliştirme yolunda yapılması gereken daha bir çok çalışmanın olduğu unutulmamalıdır.Okullarda müzik dersinin haftada 40 dakika olması sorunların temel kaynağıdır ve yapılacak değişiklikler ne olursa olsun bu durum karşısında bir engel oluşturmaktadır.Bu konuda yapılan araştırmalar göstermektedir ki, müzik öğretmenleri haftalık müzik ders saatinin 40+40 olmak üzere haftada 2 ders saatine çıkarılmasını gerekli bulmaktadırlar.

Müzik kitapları yazarlarının seçimi öğrencilerin müzik dersine karşı tutumlarının olumlu olması ve sağlıklı bir müzik eğitimi sürecinden geçmeleri anlamında önemlidir.Araştırmada daha önce değinildiği gibi, müzik kitapları yazarlarının, müzik eğitimi alanında akademik ve deneyim anlamında belli bir seviyeye gelmiş, alanında uzman kişiler tarafından hazırlanması çok dikkat edilmesi gereken bir durumdur.Ülkemizde müzik eğitimi üzerine çok sayıda araştırması olan yazar ve eğitimcilerimiz bulunmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu kaynaklardan ve kişilerden faydalanması kitapların daha ilkeli ve çağdaş bir anlayışla hazırlanmasını sağlayacaktır.Kitapların hazırlık aşamasında müzik öğretmenlerinin görüşlerinin de alınması gereklidir, nitekim yeni kitaplarda bununla ilgili anket ve görüş edinme çalışmalarının yapıldığı gözlemlenmiştir.

KAYNAKÇA

AYDOĞAN, Salih (1993). **Çocuk Şarkıları ve Tekerlemeler**. Ankara: Arkadaş Yayıncılık.

AYDOĞAN, Salih (2004). **İlköğretim Müzik Ders Kitapları**. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden günümüze Müzik Öğretmeni yetiştirme sempozyumu bildirisi.(7-10 Nisan 2004). Isparta.

BİBER AYDOĞAN, Salih (2005). **Koro Şarkıları ve Türküleri**. Ankara: Arkadaş Yayınevi

ÖZ, Nesrin (2001) İnsanın Kültürel Gelişiminde Müzik Eğitiminin Önemi. **Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**. Cilt XIV, Sayı 1 (2001)

EGÜZ, Saip (1976).**Toplu Ses Eğitimi 1.Temel Konular**. Ankara:Ayyıldız Matbaası

CANGAL, Nurhan (1988). **Müzikte Çoksesliliğin Gereği**.1.Müzik Kongresi (14-18 Haziran1988) Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü

ÇALIŞIR, Feridun (1996). **Müzik Dili Sözlüğü**. İstanbul: Önder Matbaası

ÇILDEN, Şeyda (2001). Müzik, Çocuk Gelişimi ve Öğrenme. **G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**. Cilt 21, sayı 1 (2001).

ÇİZENMİH, İ. N. ve SAMANC Barış (2005). **2005 – 2006 eğitim öğretim yılı Etkin öğretmen eğitimi Seminer notları**. Kuşadası Eğitimi Geliştirme Vakfı Özel Ü. Naci Akdoğan okulları (2005)

EMNALAR, Atınç (1998).**Tüm Yönleriyle Türk Halk Müziği ve Nazariyatı**. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi

ESKİOĞLU, İtir (2003). **Müzik Eğitiminin Çocuk Üzerindeki Etkileri**. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu. (30-31 Ekim 2003) Malatya: İnönü Üniversitesi

GÖHER, Feyzan Melike (2006). **İlköğretimde Kullanılan Müzik Ders Kitaplarının Uygulamadaki İşlevselliği**. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi.(26-28 Nisan 2006). Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi

GÜLA, Çoşkun (188).**Cumhuriyetle Başlatılan Günümüzde Devrim Neden Gerçekleşmedi**. 1.Müzik Kongresi (14-18 Haziran 1988) Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü

GÜNAY, E. ve ÖZDEMİR, M. A. (2003). **Müzik Öğretimi Teknolojisi ve Materyal Geliştirme**. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.

Milli Eğitim Bakanlığı. 2007. **İlköğretim 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8. Sınıf Öğrenci Çalışma Kitapları**. İstanbul: Devlet Kitapları

Milli Eğitim Bakanlığı. 2007. **İlköğretim 1. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı**. İstanbul: Devlet Kitapları

Milli Eğitim Bakanlığı. 2007. **İlköğretim 2. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı**. İstanbul: Devlet Kitapları

Milli Eğitim Bakanlığı. 2007. **İlköğretim 3. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı**. İstanbul: Devlet Kitapları

Milli Eğitim Bakanlığı. 2007. **İlköğretim 4, 5. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı**. İstanbul: Devlet Kitapları

Milli Eğitim Bakanlığı. 2007. **İlköğretim 6, 7, 8. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı**. İstanbul: Devlet Kitapları

MORGÜL, Mahiye (1995).**Çocukluk Çağı Müzik Eğitimi (2-6 yaş) ,Yaratıcı Drama ile Oynayarak Yaşayarak Öğren**. İstanbul: YA-PA Yayınları

SAGER, Turan (2002).**Cumhuriyetten Günümüze Okul Şarkıları Üzerine Bir İnceleme**. Yayınlanmış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı

SAY, Ahmet (2002). **Müzik Sözlüğü**.Ankara:Müzik Ansiklopedisi Yayınları

TECİMER KASAP, Belir (2005) Suzuki Okulu Metodu. **İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**. Cilt 6, Sayı 9. (Bahar, 2005)

TÖREYİN, A. Meral (1999). **Eğitim fakülteleri Müzik Öğretmenliği Programı Anabilim Dalındaki (şarkı söyleme eğitimi) Bireysel Ses Eğitimi Dersinin Niteliği**. VI. İstanbul

Türk Müziği Günleri Bildirisi. (13-14 Mayıs 1999) İstanbul : İTÜ

TUÇNDEMİR, İlknur (2004). **Çoksesli Müzikte Harika Çocuk Kanununun Türk Müzik Kültürüne Etkisi: İdil Biret-Suna Kan Örneği** . XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı Bildirisi (6-9 Temmuz 2004) Malatya: İnönü Üniversitesi

UÇAN, Ali (1994). **İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi**. Ankara:Müzik Ansiklopedisi Yayınları

ULUÇAY, Taner (2006).**İlköğretim İkinci Kademe, Müzik Eğitimi Dersinde 2005-2006 Eğitim-Öğretim Yılında Okutulan Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Müziksel Amaçlar Bakımından Analizi**.Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

KÜÇÜKÖNCÜ, H. Yılmaz (2003). **Müzik Eğitiminin Ülkemizde Çağdaş Anlamda İstenilen Düzeye Ulaşabilmesi İçin Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dallarının Ders ve Ders Dışı Etkinliklerinin İçerik Bakımından Düzenlenmesindeki Önemi**. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu Bildirisi.(30-31 Ekim 2003 Malatya: İnönü Üniversitesi

İNTERNET KAYNAKÇASI

ARICI, İsmet. Müzik Öğretimi. www.ismetarici.com/muzikogretimi.doc (9 Aralık 2007)

ATAN, Ahmet. Güzel Sanatlar Eğitiminde Öğrenme ve Öğretme. Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Bölümü http://w3.gazi.edu.tr/web/ahmetatan/mak_guzelsanegit.htm (12 Kasım 2007)

BÜYÜK SÖZLÜK (2007). <http://www.buyuksozluk.com/default.asp?cat=4&kelime=educare&act=1> (30 Kasım 2007)

ERGÜN, M. ve ÖZDEŞ, A (1997). Öğretim İlke ve Yöntemleri [www.http://www.egitim.aku.edu.tr/metod03.htm](http://www.egitim.aku.edu.tr/metod03.htm) (14 Kasım 2007)

KARTAL, Mustafa (2007) Ses Eğitiminin Gerekliliği. [www.http://sesteknik.azbuz.com/readArticle.jsp?objectID=5000000004996240](http://sesteknik.azbuz.com/readArticle.jsp?objectID=5000000004996240) (5 Aralık 2007)

MEB. (2006) Müzik Öğretim Programı. <http://ttkb.meb.gov.tr/ogretmen/index.php> (7 Kasım 2007)

ÖZSOY, F. Birgül (2006). İlköğretim Okullarında Müzik Eğitimi http://www.muzikdersi.com/portal/index.php?option=com_content&task=view&id=130&Itemid=119 (21 Kasım 2007)

UÇAN, Ali (2007). Musiki Muallim Mektebi ve Müzik Eğitimi http://www.muzed.org.tr/index.php?option=com_content&task=view&id=116&Itemid=30 (2 Aralık 2007)

USLU, Mustafa (2007). Çocuklarda ve Gençlerde Müzik Eğitiminin Önemi Üzerine Bir Değerlendirme. http://www.muzikbilim.com/7m_2007/uslu_m.html (12 Aralık 2007)

YAYLA, Ahmet. Eğitim Kavramının Etik Açısından Analizi www.efdergi.yyu.edu.tr/makaleler/cilt_II/A_yayla.doc.com. (13 Kasım 2007)

ŞENDURUR, Y. ve AKGÜL BARIŞ, D. (2002) Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı. <http://www.gefad.gazi.edu.tr/221/11.pdf.com> (11 Aralık 2007)

MEB (2002). Yapılandırmacı Öğrenme. <http://www.talimterbiye.mebnet.net/ogrenci%20merkezli%20egitim/yapilandirmaciogrenme.pdf>.(28 Kasım 2007)

EKLER

EK-I

**2007-2008 İlköğretim Müzik Ders Kitaplarındaki
Şarkıların Müzikal Özellikleri (1-8. Sınıflar)**

2007-2008 İlköğretim 1. sınıf müzik kitaplarındaki şarkıların özellikleri (a)

ŞARKININ ADI	SINIF	ÖLÇÜ YAPISI	ÖLÇÜ SAYISI	TONAL YAPI	DİZİ	KARAR SESİ
İstiklal Marşı	1	4/4	12	Ton	Minör	Mi
Da Di Da Di	1	2/4	16	Ton	Majör	Sol
Ali Babanın Çiftliği	1	4/4	8	Ton	Majör	Fa
Mini Mini Bir Kuş	1	2/4	12	Ton	Majör	Sol
Tren	1	2/4	16	Tekerleme	Tekerleme	La
Atatürk	1	4/4	8	Ton	Majör	Do
Kara Basma İz Olur	1	2/4	5	Makam	Kürdi	Mi
Gel Bize Katıl Bize	1	2/4	8	Makam	Hüseyini	Re
Atatürk	1	4/4	8	Ton	Majör	Do
Atatürk Cumhuriyet	1	4/4	6	Ton	Majör	Do
Yağmur Yağıyor	1	2/4	8	Tekerleme	Tekerleme	Sol
Şap Şap Şap	1	2/4	12	Ton	Majör	Do
Kırmızı Balık	1	2/4	16	Tekerleme	Tekerleme	Fa
Okul Yolu	1	2/4	8	Ton	Majör	Fa
Kaplumbağa İle Tavşan	1	4/4	8	Ton	Majör	Do
Köpek Uçmak İstemiş	1	4/4	4	Ton	Majör	Do
Bal Arısı	1	2/4	8	Tekerleme	Tekerleme	Fa
Kış Baba	1	2/4	12	Ton	Majör	Do
Hayvanlar	1	4/4	4	Ton	Majör	Do
Resimdeki Atatürk	1	4/4	4	Makam	Hüseyini	Re
Samsun'dan Doğan Güneş	1	4/4	8	Ton	Majör	Do
23 Nisan.	1	4/4	8	Makam	Hüseyini	Re

2007 - 2008 ilköğretim 1. sınıf müzik kitaplarındaki şarkıların ve özellikleri (b)

ŞARKININ ADI	SINIF	BESTECİ	SÖZ YAZARI	KONU	HIZI	SES SINIRI
İstiklal Marşı	1	E.Z.Üngör	M.A.Ersoy	Bayrak	Belirtilmemiş	11
Da Di Da Di	1	M.Dinçer	M.Dinçer	Genel	Orta	6
Ali Babanın Çiftliği	1	E.Çaplı	E.Çaplı	Hayvanlar	Çabuk	8
Mini Mini Bir Kuş	1	S.Egüz	S.Egüz	Hayvanlar	Orta	7
Tren	1	H.Seyrek	H.Seyrek	Tekerleme	Çabuk	3
Atatürk	1	M.Akpınar	Anonim	Atatürk	Çabuk	5
Kara Basma İz Olur	1	Anonim	Anonim	Aşk	Çabuk	6
Gel Bize Katıl Bize	1	M.Sun	M.Sun	Oyun	Çabuk	5
Atatürk	1	M.Özbek	H.Ali Yücel	Atatürk	Orta	5
Atatürk Cumhuriyet	1	M.Akpınar	İ.Hakkı Talas	Atatürk	Orta	6
Yağmur Yağıyor	1	Anonim	Anonim	Tekerleme	Orta	3
Şap Şap Şap	1	M.Sun	M.Sun	Oyun	Orta	6
Kırmızı Balık	1	Anonim	Anonim	Tekerleme	Çabuk	3
Okul Yolu	1	E.Okyay	E.Okyay	Okul Ve Öğretmen	Orta	5
Kaplumbağa İle Tavşan	1	D.Dawson	S.Acay	Hayvanlar	Yavaş	6
Köpek Uçmak İstemiş	1	M.Akpınar	M.Pehlivan	Hayvanlar	Çabuk	6
Bal Arısı	1	Anonim	Anonim	Tekerleme	Orta	3
Kış Baba	1	Alman Ezgisi	A.M.Ataman	Mevsimler	Orta	5
Hayvanlar	1	M.Akpınar	M.Akpınar	Hayvanlar	Orta	5
Resimdeki Atatürk	1	S.Acay	S.Acay	Atatürk	Orta	6
Samsun'dan Doğan Güneş	1	S.Acay	S.Acay	Atatürk	Çabuk	8
23 Nisan.	1	M.Akpınar	M.Akpınar	Çocuklar	Çabuk	5

2007-2008 ilköğretim 1. sınıf müzik kitaplarındaki şarkıların özellikleri (c)

ŞARKININ ADI	SINIF	KİTAP -NOTA	TEK - ÇOK SES	SÖZ	ŞARKI TÜRÜ
İstiklal Marşı	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Marş
Da Di Da Di	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Ali Babanın Çiftliği	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Mini Mini Bir Kuş	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Tren	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Tekerleme
Atatürk	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Kara Basma İz Olur	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Gel Bize Katıl Bize	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Atatürk	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Atatürk Cumhuriyet	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Yağmur Yağıyor	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Tekerleme
Şap Şap Şap	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Kırmızı Balık	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Tekerleme
Okul Yolu	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Kaplumbağa İle Tavşan	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Köpek Uçmak İstemiş	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Bal Arısı	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Tekerleme
Kış Baba	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Hayvanlar	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Resimdeki Atatürk	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Samsun'dan Doğan Güneş	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
23 Nisan.	1	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı

2007-2008 ilköğretim 2. sınıf müzik kitaplarındaki şarkıların özellikleri (a)

ŞARKININ ADI	SINIF	ÖLÇÜ YAPISI	ÖLÇÜ SAYISI	TONAL YAPI	DİZİ	KARAR SESİ
İstiklal Marşı	2	4/4	12	Ton	Minör	Mi
Sar Makara	2	4/4	6	Tekerleme	Tekerleme	Fa
Nereli	2	4/4	4	Tekerleme	Tekerleme	Sol
Hayvanlar	2	2/4	8	Ton	Majör	Do
Halay	2	3/4	8	Makam	Hüseyni	Re
Tren Gelir	2	4/4	4	Makam	Hüseyni	Re
Kardan Adam	2	2/4	16	Ton	Majör	Fa
Öğretmenim	2	2/4	24	Ton	Majör	Do
Canım Atatürk	2	2/4	8	Ton	Majör	Fa
Atatürk	2	4/4	8	Makam	Hüseyni	Re
On Kasımda Ben	2	4/4	8	Makam	Hüseyni	Re
Atatürk'ü Severim	2	2/4	8	Ton	Majör	Do
Cumhuriyet Çocuklarıyız Biz	2	4/4	6	Makam	Hüseyni	Re
Ceviz Adam	2	2/4	4	Tekerleme	Tekerleme	Fa
23 Nisan.	2	4/4	8	Makam	Hüseyni	Re
Sonbahar	2	2/4	8	Ton	Majör	Fa
Ninni	2	3/4	8	Ton	Majör	Mi
İzmir'in Dağlarında	2	2/4	12	Ton	Minör	Re
Maçka Yolları	2	4/4	4	Makam	Hüseyni	Re
Toyular	2	4/4	8	Makam	Hüseyni	Re
Hoy Nari	2	2/4	6	Makam	Hüseyni	Sol
Katip	2	2/4	12	Ton	Minör	Re
Merdiven	2	2/4	8	Makam	Hüseyni	Re
Mini Mini Bir Kuş	2	2/4	16	Makam	Hüseyni	Re
Neyim Var	2	4/4	4	Makam	Hüseyni	Fa
Hayvanların Dansı	2	4/4	12	Ton	Majör	Do
Birini De Yavrum Birini	2	2/4	8	Ton	Majör	Do

2007-2008 ilköğretim 2. sınıf müzik kitaplarındaki şarkıların özellikleri (b)

ŞARKININ ADI	SINIF	BESTECİ	SÖZ YAZARI	KONU	HIZI	SES SINIRI
İstiklal Marşı	2	E.Z.Üngör	M.A.Ersoy	Bayrak	Belirtilmemiş	11
Sar Makara	2	Anonim	Anonim	Tekerleme	Çabuk	3
Nereli	2	S.Acay	S.Acay	Tekerleme	Çabuk	2
Hayvanlar	2	S.Egüz	S.Egüz	Hayvanlar	Orta	5
Halay	2	S.Egüz	S.Egüz	Oyun	Çabuk	6
Tren Gelir	2	Anonim	Anonim	Aşk	Orta	4
Kardan Adam	2	M.Dinçer	M.Dinçer	Oyun	Çabuk	4
Öğretmenim	2	E.Okyay	R.Çalapala	Okul Ve Öğretmen	Orta	6
Canım Atatürk	2	H.Seyrek	H.Seyrek	Atatürk	Orta	5
Atatürk	2	M.Akpınar	H.Ali Yücel	Atatürk	Çabuk	8
On Kasımda Ben	2	Ö.F.Yurtoğlu	Ö.F.Yurtoğlu	Atatürk	Yavaş	7
Atatürk'ü Severim	2	M.Dinçer	M.Dinçer	Atatürk	Orta	5
Cumhuriyet Çocuklarıyız Biz	2	T.Dede	T.Dede	Cumhuriyet	Orta	5
Ceviz Adam	2	Anonim	Anonim	Tekerleme	Çabuk	3
23 Nisan.	2	M.Akpınar	M.Akpınar	Çocuklar	Çabuk	6
Sonbahar	2	H.Seyrek	H.Seyrek	Mevsimler	Çabuk	4
Ninni	2	M.Akpınar	M.Akpınar	Genel	Yavaş	5
İzmir'in Dağlarında	2	İ.H.Elçioğlu	Anonim	Vatan Sevgisi	Orta	8
Maçka Yolları	2	Anonim	Anonim	Şehir-Yöre	Çabuk	4
Toyular	2	Anonim	Anonim	Aşk	Çabuk	6
Hoy Nari	2	Anonim	Anonim	Aşk	Çabuk	4
Katip	2	Anonim	Anonim	Aşk	Orta	6
Merdiven	2	E.Okyay	E.Okyay	Müzik	Orta	5
Mini Mini Bir Kuş	2	M.Sun	M.Sun	Hayvanlar	Orta	5
Neyim Var	2	S.Acay	S.Acay	Hayvanlar	Çabuk	3
Hayvanların Dansı	2	İ.Artan	S.Bal	Hayvanlar	Orta	6
Birini De Yavrum Birini	2	Anonim	Anonim	Oyun	Çabuk	7

2007-2008 ilköğretim 2. sınıf müzik kitaplarındaki şarkıların özellikleri (c)

ŞARKININ ADI	SINIF	KİTAP -NOTA	TEK - ÇOK SES	SÖZ	ŞARKI TÜRÜ
İstiklal Marşı	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Marş
Sar Makara	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Tekerleme
Nereli	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Tekerleme
Hayvanlar	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Halay	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Tren Gelir	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Kardan Adam	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Öğretmenim	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Canım Atatürk	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Atatürk	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
On Kasımda Ben	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Atatürk'ü Severim	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Cumhuriyet Çocuklarıyız Biz	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Ceviz Adam	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Tekerleme
23 Nisan.	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Sonbahar	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Ninni	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
İzmir'in Dağlarında	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Marş
Maçka Yolları	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Toyular	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Hoy Nari	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Katip	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Merdiven	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Mini Mini Bir Kuş	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Neyim Var	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Hayvanların Dansı	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Birini De Yavrum Birini	2	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü

2007-2008 ilköğretim 3. sınıf müzik kitaplarındaki şarkıların özellikleri (a)

ŞARKININ ADI	SINIF	ÖLÇÜ YAPISI	ÖLÇÜ SAYISI	TONAL YAPI	DİZİ	KARAR SESİ
İstiklal Marşı	3	4/4	12	Ton	Minör	Mi
Bu Vatan	3	4/4	4	Tekerleme	Tekerleme	Fa
Okulumuz	3	4/4	16	Ton	Majör	Do
İnatçı İki Keçi	3	2/2	16	Ton	Majör	Fa
Pazara Gidelim	3	4/4	8	Tekerleme	Tekerleme	Sol
Bu Dere Buz Bağlamış	3	2/4	4	Tekerleme	Tekerleme	Fa
Cumhuriyet Marşı	3	4/4	8	Ton	Majör	Do
Annemize Türkü	3	4/4	8	Makam	Hüseyni	Re
Atatürk Çiçekleri	3	4/4	8	Makam	Hüseyni	Re
İstiklal Marşı	3	4/4	12	Ton	Minör	Mi
Oyun	3	4/4	4	Tekerleme	Tekerleme	Fa
Mini Mini Bir Kuş	3	2/4	16	Makam	Hüseyni	Re
Avcı	3	2/4	4	Tekerleme	Tekerleme	Sol
Anne Sevgisi	3	2/4	8	Makam	Hüseyni	Re
Keklik	3	2/4	8	Makam	Hüseyni	Re
Dumlupınar	3	2/4	16	Ton	Majör	Do
Tini Mini Hanım	3	2/4	12	Ton	Majör	Do
Halay	3	3/4	8	Makam	Hüseyni	Re
23 Nisan.	3	2/4	16	Ton	Majör	Do
Bir Dünya Bırakın	3	9/8 5/8	12	Ton	Majör	Do
Karga	3	2/4	4	Tekerleme	Tekerleme	Fa
Tek Tek Tekerleme	3	2/4	8	Tekerleme	Tekerleme	Sol
Üç Elma	3	6/8	8	Makam	Hüseyni	Re
Kışa Veda	3	3/4	12	Ton	Majör	Do
Çalgılar	3	2/4	8	Ton	Majör	Fa
Atabarı	3	6/8	8	Makam	Hüseyni	Re
Çayda Çıra	3	5/8	12	Makam	Şirvan	Mi

Atatürk	3	4/4	8	Makam	Hüseyni	Re
Atatürk Ölmedi	3	4/4	8	Makam	Hüseyni	Re
Hoş Gelişler Ola	3	6/8	16	Ton	Majör	Fa

2007 2008 İlköğretim 3. sınıf müzik kitaplarındaki şarkıların özellikleri (b)

ŞARKININ ADI	SINIF	BESTECİ	SÖZ YAZARI	KONU	HIZI	SES SINIRI
İstiklal Marşı	3	E.Z.Üngör	M.A.Ersoy	Bayrak	Belirtilmemiş	11
Bu Vatan	3	M.Akpınar	M.Akpınar	Tekerleme	Orta	3
Okulumuz	3	Alman Ezgisi	A.M.Ataman	Okul Ve Öğretmen	Orta	5
İnatçı İki Keçi	3	M.Sun	M.Sun	Hayvanlar	Orta	6
Pazara Gidelim	3	M.Sun	M.Sun	Tekerleme	Çabuk	5
Bu Dere Buz Bağlamış	3	Anonim	Anonim	Doğa	Orta	4
Cumhuriyet Marşı	3	S.Aydoğan	H.Tuncer	Cumhuriyet	Çabuk	8
Annemize Türkü	3	M.Sun	M.Sun	Anne Sevgisi	Orta	6
Atatürk Çiçekleri	3	S.Aydoğan	S.Aydoğan	Atatürk	Orta	8
İstiklal Marşı	3	E.Z.Üngör	M.A.Ersoy	Bayrak	Belirtilmemiş	11
Oyun	3	M.Akpınar	M.Akpınar	Tekerleme	Çabuk	3
Mini Mini Bir Kuş	3	M.Sun	M.Sun	Hayvanlar	Orta	5
Avcı	3	S.Aydoğan	S.Aydoğan	Tekerleme	Orta	2
Anne Sevgisi	3	S.Egüz	S.Egüz	Anne Sevgisi	Orta	5
Keklik	3	S.Egüz	S.Egüz	Hayvanlar	Orta	5
Dumlupınar	3	Z.Aydıntan	Z.Aydıntan	Kahramanlık	Orta	8
Tini Mini Hanım	3	Anonim	Anonim	Aşk	Orta	5
Halay	3	S.Egüz	S.Egüz	Oyun	Çabuk	6
23 Nisan.	3	S.Egüz	S.Egüz	Çocuklar	Orta	6
Bir Dünya Bırakın	3	S.Aydoğan	A.Çakmakçıoğlu	Çocuklar	Çabuk	8
Karga	3	Anonim	Anonim	Tekerleme	Çabuk	2
Tek Tek Tekerleme	3	Anonim	Anonim	Tekerleme	Çabuk	3
Üç Elma	3	Anonim	Anonim	Doğa	Çabuk	5
Kışa Veda	3	Alman Ezgisi	H.B.Yönetken	Mevsimler	Orta	5
Çalgılar	3	H.Seyrek	H.Seyrek	Müzik	Orta	6
Atabarı	3	Anonim	Anonim	Atatürk	Çabuk	6
Çayda Çıra	3	Anonim	Anonim	Aşk	Orta	8

Atatürk	3	M.Akpınar	H.Ali Yücel	Atatürk	Çabuk	8
Atatürk Ölmedi	3	M.Akpınar	M.Akpınar	Atatürk	Yavaş	6
Hoş Gelişler Ola	3	Anonim	Anonim	Atatürk	Çabuk	7

2007-2008 İlköğretim 3. sınıf müzik ders kitaplarındaki şarkıların özellikleri (c)

ŞARKININ ADI	SINIF	KİTAP -NOTA	TEK - ÇOK SES	SÖZ	ŞARKI TÜRÜ
İstiklal Marşı	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Marş
Bu Vatan	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Tekerleme
Okulumuz	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
İnatçı İki Keçi	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Pazara Gidelim	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Tekerleme
Bu Dere Buz Bağlamış	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Cumhuriyet Marşı	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Marş
Annemize Türkü	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Atatürk Çiçekleri	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
İstiklal Marşı	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Marş
Oyun	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Tekerleme
Mini Mini Bir Kuş	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Avcı	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Tekerleme
Anne Sevgisi	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Keklik	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Dumlupınar	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Marş
Tini Mini Hanım	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Halay	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
23 Nisan.	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Bir Dünya Bırakın	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Karga	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Tekerleme
Tek Tek Tekerleme	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Tekerleme
Üç Elma	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Kışa Veda	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Çalgılar	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Atabarı	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Çayda Çıra	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü

Atatürk	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Atatürk Ölmedi	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Hoş Gelişler Ola	3	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü

2007-2008 İlköğretim 4. sınıf müzik ders kitaplarındaki şarkıların özellikleri (a)

ŞARKININ ADI	SINIF	ÖLÇÜ YAPISI	ÖLÇÜ SAYISI	TONAL YAPI	DİZİ	KARAR SESİ
İstiklal Marşı	4	4/4	12	Ton	Minör	Mi
Bulut Olsam	4	2/4	8	Tekerleme	Tekerleme	Fa
Cumhuriyet Marşı	4	3/4	8	Ton	Majör	Fa
Çanakkale Türküsü	4	4/4	10	Makam	Hüseyni	Re
23 Nisan.	4	4/4	16	Ton	Majör	Do
Öğretmenim	4	2/4	24	Ton	Majör	Do
Atatürk Ölmedi	4	3/4	28	Makam	Hüseyni	Re
Gençlik Marşı	4	2/4	32	Ton	Majör	Do
Dostluk	4	4/4	8	Ton	Majör	Mi
Tahta At	4	2/4	12	Ton	Majör	Do
Kış	4	4/4	4	Tekerleme	Tekerleme	Fa
Öğüt	4	4/4	4	Tekerleme	Tekerleme	Sol
Cici Köpeğim	4	2/4	16	Ton	Minör	Re
Oyun	4	2/4	14	Ton	Majör	Do
Uzun Uzun Kavaklar	4	5/8	12	Makam	Hüseyni	Re
Dünya Sizin Çocuklar	4	5/8	8	Ton	Majör	Fa
Atam	4	2/4	32	Ton	Majör	Fa
Yemenimde Hare Var	4	4/4	10	Makam	Rast	Do

2007-2008 İlköğretim 4. sınıf müzik ders kitaplarındaki şarkıların özellikleri (b)

ŞARKININ ADI	SINIF	BESTECİ	SÖZ YAZARI	KONU	HIZI	SES SINIRI
İstiklal Marşı	4	E.Z.Üngör	M.A.Ersoy	Bayrak	Belirtilmemiş	11
Bulut Olsam	4	S.Aydoğan	S.Aydoğan	Tekerleme	Belirtilmemiş	3
Cumhuriyet Marşı	4	Z.Arca	Z.Arca	Cumhuriyet	Orta Çabuk	9
Çanakkale Türküsü	4	Anonim	Anonim	Kahramanlık	Orta Çabuk	8
23 Nisan.	4	İ.Taviloğlu	İ.Taviloğlu	Çocuklar	Belirtilmemiş	7
Öğretmenim	4	E.Okyay	R.Çalapala	Okul Ve Öğretmen	Orta	6
Atatürk Ölmedi	4	E.Okyay	E.Okyay	Atatürk	Orta	8
Gençlik Marşı	4	F.Körling	A.U.Elöve	Gençlik	Belirtilmemiş	11
Dostluk	4	S.Tamer	E.Zuckmayer	Dostluk	Orta	8
Tahta At	4	İsveç Ezgisi	Vildan Aşır	Hayvanlar	Çabuk	5
Kış	4	M.Akpınar	A.O.Atak	Tekerleme	Çabuk	3
Öğüt	4	E.Okyay	E.Okyay	Tekerleme	Orta	3
Cici Köpeğim	4	Fransız Ezgisi	A.M.Ataman	Hayvanlar	Çabuk	6
Oyun	4	J.Brahms	H.Toraganlı	Oyun	Çabuk	8
Uzun Uzun Kavaklar	4	M.Akpınar	Anonim	Doğa	Orta	6
Dünya Sizin Çocuklar	4	M.Akpınar	A.O.Atak	Çocuklar	Çabuk	7
Atam	4	Z.Aydıntan	Z.Aydıntan	Atatürk	Orta Çabuk	9
Yemenimde Hare Var	4	Anonim	Anonim	Aşk	Orta	8

2007-2008 İlköğretim 4. sınıf müzik ders kitaplarındaki şarkıların özellikleri (c)

ŞARKININ ADI	SINIF	KİTAP -NOTA	TEK - ÇOK SES	SÖZ	ŞARKI TÜRÜ
İstiklal Marşı	4	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Marş
Bulut Olsam	4	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Tekerleme
Cumhuriyet Marşı	4	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Marş
Çanakkale Türküsü	4	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
23 Nisan.	4	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Öğretmenim	4	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Atatürk Ölmedi	4	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Gençlik Marşı	4	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Dostluk	4	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Tahta At	4	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Kış	4	Var	Tek Sesli	Sözlü	Tekerleme
Öğüt	4	Var	Tek Sesli	Sözlü	Tekerleme
Cici Köpeğim	4	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Oyun	4	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Uzun Uzun Kavaklar	4	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Dünya Sizin Çocuklar	4	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Atam	4	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Yemenimde Hare Var	4	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü

2007-2008 İlköğretim 5. sınıf müzik ders kitaplarındaki şarkıların özellikleri (a)

ŞARKININ ADI	SINIF	ÖLÇÜ YAPISI	ÖLÇÜ SAYISI	TONAL YAPI	DİZİ	KARAR SESİ
İstiklal Marşı	5	4/4	12	Ton	Minör	Mi
Sağlık Öğütleri	5	2/4	16	Ton	Majör	Fa
Müzik Sevgisi	5	2/4	12	Makam	Hüseyni	Re
Merdiven	5	2/4	8	Makam	Hüseyni	Re
Cumhuriyet	5	4/4	8	Ton	Majör	Do
Öğretmenim	5	4/4	8	Ton	Minör	Re
23 Nisan.	5	2/4	16	Ton	Majör	Do
Atatürk	5	4/4	8	Ton	Majör	Do
Ha Buradan Aşağı	5	7/8	8	Makam	Hüseyni	Re
Dere Geçit Vermezse	5	9/8	4	Makam	Hüseyni	Re
Karga İle Tilki	5	2/4	16	Ton	Majör	Do
Vücudumuz	5	6/8	16	Ton	Majör	Fa
Bingöl Halayı	5	2/4	8	Tekerleme	Tekerleme	Fa
Sarı Mendil	5	2/4	8	Makam	Hüseyni	Re
Yemenimde Hare Var	5	4/4	10	Makam	Rast	Do
Manastır Türküsü	5	2/4	16	Makam	Hüseyni	Re
Vardar Ovası	5	5/8	25	Makam	Hicaz	Re
Kuş Uçar	5	2/4	16	Ton	Majör	Do
Ankara Türküsü	5	2/4	18	Makam	Hüseyni	Re

2007-2008 İlköğretim 5. sınıf müzik ders kitaplarındaki şarkıların özellikleri (b)

ŞARKININ ADI	SINIF	BESTECİ	SÖZ YAZARI	KONU	HIZI	SES SINIRI
İstiklal Marşı	5	E.Z.Üngör	M.A.Ersoy	Bayrak	Belirtilmemiş	11
Sağlık Öğütleri	5	S.Egüz	S.Egüz	Vücudumuz	Çabuk	4
Müzik Sevgisi	5	S.Aydoğan	S.Aydoğan	Müzik	Orta	5
Merdiven	5	E.Okyay	E.Okyay	Müzik	Orta	5
Cumhuriyet	5	S.Acay	S.Acay	Cumhuriyet	Çabuk	6
Öğretmenim	5	M.Akpınar	M.Akpınar	Okul Ve Öğretmen	Çabuk	7
23 Nisan.	5	S.Egüz	S.Egüz	Çocuklar	Orta	6
Atatürk	5	M.Akpınar	Anonim	Atatürk	Çabuk	6
Ha Buradan Aşağı	5	Anonim	Anonim	Doğa	Çabuk	6
Dere Geçit Vermezse	5	M.Akpınar	Anonim	Doğa	Çabuk	6
Karga İle Tilki	5	S.Egüz	Anonim	Hayvanlar	Çabuk	8
Vücudumuz	5	S.Egüz	S.Egüz	Vücudumuz	Çabuk	6
Bingöl Halayı	5	Anonim	Anonim	Şehir-Yöre	Çabuk	3
Sarı Mendil	5	Anonim	Anonim	Aşk	Orta	7
Yemenimde Hare Var	5	Anonim	Anonim	Aşk	Orta	8
Manastır Türküsü	5	Anonim	Anonim	Şehir-Yöre	Orta	8
Vardar Ovası	5	Anonim	Anonim	Şehir-Yöre	Orta Çabuk	5
Kuş Uçar	5	Ad Yok	Z.Aydıntan. S.Egüz	Genel	Orta	5
Ankara Türküsü	5	Anonim	Anonim	Vatan Sevgisi	Orta	7

2007 -2008 İlköğretim 5. sınıf müzik ders kitaplarındaki şarkıların özellikleri (c)

ŞARKININ ADI	SINIF	KİTAP -NOTA	TEK - ÇOK SES	SÖZ	ŞARKI TÜRÜ
İstiklal Marşı	5	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Marş
Sağlık Öğütleri	5	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Müzik Sevgisi	5	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Merdiven	5	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Cumhuriyet	5	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Öğretmenim	5	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
23 Nisan.	5	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Atatürk	5	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Ha Buradan Aşağı	5	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Dere Geçit Vermezse	5	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Karga İle Tilki	5	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Vücudumuz	5	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Bingöl Halayı	5	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Sarı Mendil	5	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Yemenimde Hare Var	5	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Manastır Türküsü	5	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Vardar Ovası	5	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Kuş Uçar	5	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Ankara Türküsü	5	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü

2007-2008 İlköğretim 6. sınıf müzik ders kitaplarındaki şarkıların özellikleri (a)

ŞARKININ ADI	SINIF	ÖLÇÜ YAPISI	ÖLÇÜ SAYISI	TONAL YAPI	DİZİ	KARAR SESİ	SES SINIRI
İstiklal Marşı	6	4/4	12	Ton	Minör	Mi	11
Müzik Dersi	6	4/4	8	Ton	Majör	Do	8
Ezgi	6	4/4	8	Ton	Majör	Do	8
Ezgi	6	4/4	24	Ton	Majör	Do	8
Bom Bili Bom	6	2/4	12	Ton	Majör	Fa	6
Horozumu Kaçırdılar	6	4/4	6	Ton	Majör	Do	8
Atam	6	2/4	32	Ton	Majör	Fa	6
Atatürk Ölmedi	6	3/4	28	Makam	Hüseyni	Re	8
Ezgi	6	4/4	8	Ton	Majör	Do	8
Kara Basma İz Olur	6	2/4	5	Makam	Kürdi	Mi	6
Karlı Dağlar	6	2/4	8	Makam	Hüseyni	Re	5
Dostluk	6	4/4	8	Ton	Majör	Mi	8
Sonbahar	6	6/8	8	Makam	Hüseyni	Re	8
Çıra Çaktım Yanmadı	6	2/4	9	Makam	Kürdi	Mi	4
Ah Dede	6	4/4	13	Ton	Majör	Do	6
Dance Time	6	3/4	16	Ton	Majör	Sol	3
Denizciler	6	3/4 5/4	13	Ton	Majör	Fa	8
Puhu Kuşu	6	2/4	8	Makam	Hüseyni	Mi	7
Davulcu	6	2/4	12	Tekerleme	Tekerleme	Fa	3
The Sound Of Music	6	4/4	16	Ton	Majör	Do	8
Kuğular	6	4/4	8	Makam	Kürdi	Mi	7
Vardar Ovası	6	5/8	21	Makam	Hicaz	Re	6
Manastır Türküsü	6	2/4	11	Makam	Hüseyni	Re	7
Hatırla Sevgili	6	6/8	16	Makam	Nihavend	Re	8
Aşşahdan Gelirem	6	6/8	2	Makam	Hüseyni	Re	5
Yangın	6	6/8	20	Makam	Hüseyni	Re	7
Atama Sözler	6	4/4	30	Ton	Majör	Do	6

Bülbülüm Altın Kafeste	6	9/8	10	Makam	Muhayyer Kürdi	Re	8
Bilal Oğlan	6	9/8	12	Makam	Hicaz	Re	9
Oy Liman	6	5/8	8	Makam	Hicaz	Re	4
Daladan	6	5/8	12	Makam	Hüseyini	Re	8
Yurduma	6	5/8	16	Makam	Hüseyini	Mi	7
Dumrupınar	6	2/4	16	Ton	Majör	Do	8
Bayrağım	6	4/4	18	Ton	Majör	Do	9

2007-2008 İlköğretim 6. sınıf müzik ders kitaplarındaki şarkıların özellikleri (b)

ŞARKININ ADI	SINIF	BESTECİ	SÖZ YAZARI	KONU	HIZI
İstiklal Marşı	6	E.Z.Üngör	M.A.Ersoy	Bayrak	Belirtilmemiş
Müzik Dersi	6	M.Ceylan	M.Ceylan	Müzik	Yavaş
Ezgi	6	A.Albuz	A.Albuz	Çalgı Müziği	Orta
Ezgi	6	N.Özdemir	N.Özdemir	Çalgı Müziği	Orta
Bom Bili Bom	6	Anonim	Anonim	Şehir-Yöre	Orta
Horozumu Kaçırdılar	6	Anonim	Anonim	Hayvanlar	Çabuk
Atam	6	Z.Aydıntan	Z.Aydıntan	Atatürk	Orta
Atatürk Ölmedi	6	E.Okuyay	E.Okuyay	Atatürk	Orta
Ezgi	6	A.Albuz	A.Albuz	Çalgı Müziği	Yavaş
Kara Basma İz Olur	6	Anonim	Anonim	Aşk	Çabuk
Karlı Dağlar	6	S.Aydoğan	S.Aydoğan	Doğa	Yavaş
Dostluk	6	Alman Ezgisi	S.Tamer,E.Zukmayer	Dostluk	Yavaş
Sonbahar	6	Ad Yok	Fatoş Auemig	Mevsimler	Yavaş
Çıra Çaktım Yanmadı	6	Anonim	Anonim	Aşk	Orta
Ah Dede	6	E.Evin	E.Evin	Genel	Çabuk
Dance Time	6	P.Evans	P.Evans	Oyun	Orta
Denizciler	6	Anonim	Anonim	Söz Yok	Orta
Puhu Kuşu	6	Anonim	Anonim	Hayvanlar	Yavaş
Davulcu	6	M.Sun	M.Sun	Tekerleme	Orta
The Sound Of Music	6	R.Rodgers	Söz Yok	Müzik	Çabuk
Kuğular	6	Z.Üngör	B.Enver	Hayvanlar	Yavaş
Vardar Ovası	6	Anonim	Anonim	Şehir-Yöre	Orta
Manastır Türküsü	6	Anonim	Anonim	Şehir-Yöre	Yavaş
Hatırla Sevgili	6	S.Ezgi	S.Ezgi	Aşk	Yavaş
Aşşahdan Gelirem	6	Anonim	Anonim	Doğa	Yavaş
Yangın	6	S.Acay	S.Acay	Genel	Orta

Atama Sözlür	6	N.Özdemir	O.Özdemir	Atatürk	Orta
Bülbülüm Altın Kafeste	6	Anonim	Anonim	Aşk	Orta
Bilal Oğlan	6	Anonim	Anonim	Kahramanlık	Çabuk
Oy Liman	6	Anonim	Anonim	Aşk	Orta
Daladan	6	Anonim	Anonim	Aşk	Yavaş
Yurduma	6	M.Dinçer	M.Dinçer	Doğa	Orta
Dumrupınar	6	Z.Aydıntan	Z.Aydıntan	Kahramanlık	Orta
Bayrağım	6	H.B.Yönetken	H.Ali.Yücel	Bayrak	Orta

2007-2008 İlköğretim 6. sınıf müzik ders kitaplarındaki şarkıların özellikleri (c)

ŞARKININ ADI	SINIF	KİTAP -NOTA	TEK - ÇOK SES	SÖZ	ŞARKI TÜRÜ
İstiklal Marşı	6	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Marş
Müzik Dersi	6	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Ezgi	6	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Ezgi	6	Yok	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Bom Bili Bom	6	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Horozumu Kaçırdılar	6	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Atam	6	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Atatürk Ölmedi	6	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Ezgi	6	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Kara Basma İz Olur	6	Var	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Karlı Dağlar	6	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Dostluk	6	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Sonbahar	6	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Kanon
Çıra Çaktım Yanmadı	6	Var	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Ah Dede	6	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Dance Time	6	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Denizciler	6	Yok	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Şarkı
Puhu Kuşu	6	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Davulcu	6	Var	Tek Sesli	Sözlü	Tekerleme
The Sound Of Music	6	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Kuğular	6	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Vardar Ovası	6	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Manastır Türküsü	6	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Hatırla Sevgili	6	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Aşşahdan Gelirem	6	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Yangın	6	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Atama Sözler	6	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı

Bülbülüm Altın Kafeste	6	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Bilal Oğlan	6	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Oy Liman	6	Var	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Daladan	6	Var	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Yurduma	6	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Dumlupınar	6	Yok	Çok Sesli	Sözlü	Marş
Bayrağım	6	Var	Tek Sesli	Sözlü	Marş

2007-2008 İlköğretim 7. sınıf müzik ders kitaplarındaki şarkıların özellikleri (a)

ŞARKININ ADI	SINIF	ÖLÇÜ YAPISI	ÖLÇÜ SAYISI	TONAL YAPI	DİZİ	KARAR SESİ	SES SINIRI
İstiklal Marşı	7	4/4	12	Ton	Minör	Mi	11
Ezgi	7	4/4	16	Ton	Minör	La	12
Emanetine Sahibim							
Atam	7	4/4	28	Ton	Minör	Mi	9
Kuşlar	7	2/4	16	Ton	Minör	La	8
Katip	7	2/4	12	Ton	Minör	Re	8
Kadifekale	7	2/4	16	Ton	Majör	Do	8
Karadeniz Türküsü	7	7/8	8	Makam	Hüseyni	Re	5
Şapkamın Tereği Düz	7	7/8	6	Makam	Hüseyni	La	5
Çok Uzaklarda	7	4/4	16	Ton	Minör	La	8
Saray Yolu	7	2/4	16	Makam	Hüseyni	Re	7
Ata'ya Saygı	7	4/4	13	Ton	Majör	Do	8
Ezgi	7	2/4	8	Makam	Hüseyni	Re	5
Can-Can Polka	7	2/4	9	Ton	Majör	Do	6
Ezgi	7	4/4	4	Ton	Majör	Do	8
Gel Gidelim	7	2/4	8	Ton	Majör	Fa	5
Ezgi	7	2/4	8	Ton	Majör	Do	8
Ezgi	7	2/4	4	Ton	Majör	Do	5
Kanon	7	2/4	24	Ton	Majör	Do	5
Ezgi	7	2/4	8	Ton	Majör	Do	8
Notaların Şarkısı	7	4/4	16	Ton	Majör	Do	8
Kırlara Doğru	7	4/4	12	Ton	Minör	La	8
Uzun İnce Bir Yoldayım	7	4/4	12	Makam	Hüseyni	Re	8
Ezgi	7	4/4	4	Ton	Majör	Do	8
Ezgi	7	4/4	4	Ton	Minör	La	5
Ezgi	7	4/4	8	Makam	Hüseyni	Re	8
Ezgi	7	5/8	8	Makam	Hüseyni	Re	8

Ezgi	7	4/4	8	Ton	Minör	La	7
Türk'üm	7	4/4	8	Ton	Majör	Do	8
Müzik	7	4/4	17	Ton	Majör	Do	8
Yenice Yolları	7	5/8	12	Makam	Hüseyni	Re	6
Yalvarış	7	4/4	15	Ton	Majör	Do	11
Ezgi	7	7/8	8	Makam	Hüseyni	Re	9

Türk'üm	7	S.Egüz	S.Egüz	Kahramanlık	Orta
Müzik	7	W.A.Mozart	Z.Aydıntan.S.Egüz	Müzik	Orta
Yenice Yolları	7	Anonim	Anonim	Aşk	Orta
Yalvarış	7	A.Dvorak	Söz Yok	Müzik	Orta
Ezgi	7	N.Özdemir	Söz Yok	Çalgı Müziği	Çabuk

2007-2008 İlköğretim 7. sınıf müzik ders kitaplarındaki şarkıların özellikleri (c)

ŞARKININ ADI	SINIF	HIZI	KİTAP -NOTA	TEK - ÇOK SES	SÖZ	ŞARKI TÜRÜ
İstiklal Marşı	7	Belirtilmemiş	Var	Tek Sesli	Sözlü	Marş
Ezgi	7	Orta	Yok	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Emanetine Sahibim Atam	7	Orta	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Kuşlar	7	Çabuk	Var	Tek Sesli	Sözlü	Kanon
Katip	7	Çabuk	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Kadifekale	7	Orta	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Şarkı
Karadeniz Türküsü	7	Çabuk	Var	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Şapkamın Tereği Düz	7	Çabuk	Var	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Çok Uzaklarda	7	Orta	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Saray Yolu	7	Çabuk	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Türkü
Ata'ya Saygı	7	Çabuk	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Ezgi	7	Orta	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Can-Can Polka	7	Çabuk	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Ezgi	7	Orta	Var	Çok Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Gel Gidelim	7	Orta	Var	Tek Sesli	Sözlü	Kanon
Ezgi	7	Orta	Var	Çok Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Ezgi	7	Orta	Var	Çok Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Kanon	7	Orta	Var	Çok Sesli	Çalgı Müziği	Kanon
Ezgi	7	Orta	Var	Çok Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Notaların Şarkısı	7	Çabuk	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Kırlara Doğru	7	Orta	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Uzun İnce Bir Yoldayım	7	Orta	Var	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Ezgi	7	Orta	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Ezgi	7	Orta	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Ezgi	7	Orta	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Ezgi	7	Orta	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Ezgi	7	Orta	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği

Türk'üm	7	Orta	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Müzik	7	Orta	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Yenice Yolları	7	Orta	Var	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Yalvarış	7	Orta	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Ezgi	7	Çabuk	Var	Çok Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği

2007-2008 İlköğretim 8. sınıf müzik ders kitaplarındaki şarkıların özellikleri (a)

ŞARKININ ADI	SINIF	ÖLÇÜ YAPISI	ÖLÇÜ SAYISI	TONAL YAPI	DİZİ	KARAR SESİ	SES SINIRI
İstiklal Marşı	8	4/4	12	Ton	Minör	Mi	11
Dondurmacı	8	9/8	14	Ton	Majör	Do	6
Dere Geliyor Dere	8	9/8	8	Makam	Hüseyni	Re	5
Dere Geliyor Dere	8	9/8	8	Makam	Hüseyni	Re	8
Mutluluk Şarkısı	8	2/4	15	Ton	Majör	Do	8
10. Yıl Marşı	8	4/4	24	Ton	Majör	Fa	9
Türk'üm	8	4/4	8	Ton	Majör	Do	8
Yarenlik	8	2/4	16	Ton	Minör	Re	6
Ezgi	8	6/8	12	Ton	Majör	Sol	9
Ezgi	8	4/4	4	Ton	Majör	Fa	8
Ezgi	8	3/4	8	Ton	Minör	Re	7
Bülbül	8	4/4	16	Ton	Majör	Fa	9
Ezgi	8	4/4	8	Ton	Majör	Sol	6
Ezgi	8	4/4	8	Ton	Minör	Mi	8
Ezgi	8	9/8	8	Makam	Hicaz	Re	7
Ezgi	8	4/4	8	Makam	Segah	Mi	7
Bilal Oğlan	8	9/8	12	Makam	Hicaz	Re	9
Ezgi	8	2/4	8	Ton	Majör	Fa	8
Halay	8	4/4	6	Makam	Hüseyni	Re	8
Çocuklarınız Biz	8	4/4	10	Makam	Hüseyni	Re	7
Ezgi	8	3/4	16	Ton	Majör	Sol	8
Yüksek Yüksek Tepelere	8	9/8	16	Makam	Hüseyni	Re	8
Kuşlar	8	4/4	12	Ton	Majör	Do	8
Gençler	8	3/4	12	Ton	Majör	Fa	6
Kemençe	8	2/4	12	Makam	Kürdi	Mi	8
Kısa Veda	8	3/4	12	Ton	Majör	Fa	6
Kanon	8	3/4	12	Ton	Majör	Sol	9

Çemberimde Gül Oya	8	9/8	7	Makam	Kürdi	Mi	6
Gül Ağacı Değilem	8	3/4	38	Ton	Majör	Do	7
Yadıma Sen Düşende	8	6/8	16	Makam	Kürdi	Mi	5
Ceneşe	8	4/4	10	Ton	Majör	Do	6
Oynen Yar	8	2/4	8	Makam	Hüseyni	Re	6
Gençlik Marşı	8	4/4	28	Makam	Hüseyni	Re	8
75. Yıl Cumhuriyet Marşı	8	4/4	80	Ton	Minör	Re	11
Strangers In The Night	8	4/4	31	Ton	Majör	Fa	6
Ezgi	8	4/4	12	Ton	Majör	Do	10

2007-2008 İlköğretim 8. sınıf müzik ders kitaplarındaki şarkıların özellikleri (b)

ŞARKININ ADI	SINIF	BESTECİ	SÖZ YAZARI	KONU	HIZI
İstiklal Marşı	8	E.Z.Üngör	M.A.Ersoy	Bayrak	Belirtilmemiş
Dondurmacı	8	Anonim	Anonim	Genel	Çabuk
Dere Geliyor Dere	8	Anonim	Anonim	Aşk	Çabuk
Dere Geliyor Dere	8	Anonim	Anonim	Aşk	Çabuk
Mutluluk Şarkısı	8	M.Sun	M.Sun	Doğa	Belirtilmemiş
10. Yıl Marşı	8	C.R. Rey	Çağlar/Çamlıbel	Kahramanlık	Orta
Türk'üm	8	S.Egüz	S.Egüz	Kahramanlık	Orta
Yarenlik	8	N.Levent	Söz Yok	Söz Yok	Orta
Ezgi	8	A.Albuz	A.Albuz	Çalgı Müziği	Orta
Ezgi	8	A.Albuz	A.Albuz	Çalgı Müziği	Orta
Ezgi	8	A.Albuz	A.Albuz	Çalgı Müziği	Orta
Bülbül	8	Alman Ezgisi	A.U.Elöve	Hayvanlar	Orta
Ezgi	8	A.Albuz	A.Albuz	Çalgı Müziği	Belirtilmemiş
Ezgi	8	A.Albuz	A.Albuz	Çalgı Müziği	Belirtilmemiş
Ezgi	8	A.Albuz	A.Albuz	Çalgı Müziği	Belirtilmemiş
Ezgi	8	A.Albuz	A.Albuz	Çalgı Müziği	Belirtilmemiş
Bilal Oğlan	8	Anonim	Anonim	Kahramanlık	Çabuk
Ezgi	8	Y.Bozkurt	Söz Yok	Çalgı Müziği	Belirtilmemiş
Halay	8	Anonim	Söz Yok	Söz Yok	Orta
Çocuklarınız Biz	8	H.Ekim	H.Ekim	Çocuklar	Orta
Ezgi	8	W.A.Mozart	Söz Yok	Çalgı Müziği	Orta
Yüksek Yüksek Tepelere	8	Anonim	Anonim	Anne Sevgisi	Orta
Kuşlar	8	Alman Ezgisi	A.M.Ataman	Hayvanlar	Çabuk
Gençler	8	<u>Alman Ezgisi</u>	E.Zuckmayer	Gençlik	Orta
Kemençe	8	Anonim	Anonim	Müzik	Çabuk
Kışa Veda	8	Alman Ezgisi	H.B.Yönetken	Mevsimler	Orta
Kanon	8	A.Albuz	Söz Yok	Söz Yok	Orta

Çemberimde Gül Oya	8	Anonim	Anonim	Aşk	Yavaş
Gül Ağacı Değilem	8	N.Mirkelamoğlu	N.Mirkelamoğlu	Aşk	Yavaş
Yadıma Sen Düşende	8	Anonim	Anonim	Aşk	Orta
Ceneşe	8	Anonim	Anonim	Genel	Orta
Oynen Yar	8	Anonim	Anonim	Genel	Orta
Gençlik Marşı	8	C.Akın	F.H.Dağlarca	Gençlik	Orta
75. Yıl Cumhuriyet Marşı	8	A.Albuz	M.Bağcı	Cumhuriyet	Orta
Strangers In The Night	8	B.Kaempfert	Söz Yok	Söz Yok	Orta
Ezgi	8	Ad Yok	Söz Yok	Çalgı Müziği	Belirtilmemiş

2007-2008 İlköğretim 8. sınıf müzik ders kitaplarındaki şarkıların özellikleri (c)

ŞARKININ ADI	SINIF	KİTAP -NOTA	TEK - ÇOK SES	SÖZ	ŞARKI TÜRÜ
İstiklal Marşı	8	Var	Çok Sesli	Sözlü	Marş
Dondurmacı	8	Var	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Dere Geliyor Dere	8	Var	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Dere Geliyor Dere	8	Var	Çok Sesli	Sözlü	Türkü
Mutluluk Şarkısı	8	Var	Çok Sesli	Sözlü	Kanon
10. Yıl Marşı	8	Var	Tek Sesli	Sözlü	Marş
Türk'üm	8	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Yarenlik	8	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Şarkı
Ezgi	8	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Ezgi	8	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Ezgi	8	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Bülbül	8	Var	Çok Sesli	Sözlü	Şarkı
Ezgi	8	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Ezgi	8	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Ezgi	8	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Ezgi	8	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Bilal Oğlan	8	Var	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Ezgi	8	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği
Halay	8	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Türkü
Çocuklarınız Biz	8	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Ezgi	8	Var	Çok Sesli	Çalgı Müziği	Marş
Yüksek Yüksek Tepelere	8	Var	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Kuşlar	8	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Gençler	8	Var	Tek Sesli	Sözlü	Kanon
Kemençe	8	Var	Çok Sesli	Sözlü	Türkü
Kışa Veda	8	Var	Çok Sesli	Sözlü	Şarkı
Kanon	8	Var	Çok Sesli	Sözlü	Şarkı

Çemberimde Gül Oya	8	Var	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Gül Ağacı Değilem	8	Var	Tek Sesli	Sözlü	Şarkı
Yadıma Sen Düşende	8	Var	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Ceneşe	8	Var	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Oynen Yar	8	Var	Tek Sesli	Sözlü	Türkü
Gençlik Marşı	8	Var	Tek Sesli	Sözlü	Marş
75. Yıl Cumhuriyet Marşı	8	Yok	Tek Sesli	Sözlü	Marş
Strangers In The Night	8	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Şarkı
Ezgi	8	Var	Tek Sesli	Çalgı Müziği	Çalgı Müziği

EK-II

**MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Onaylı
2006 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının
(1-8. Sınıflar) 2007- 2008 Yılında İlköğretim
Okullarında Uygulanmasına Dair Resmi Yazı**

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İLKÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İLKÖĞRETİM MÜZİK DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI
(1 – 8. SINIFLAR)

ANKARA – 2006

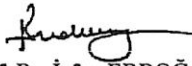

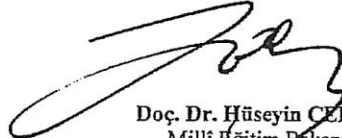
w 27 50

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

SAYI: 100	TARİH: 29.05.2007	KONU: İlköğretim Müzik (1-8. Sınıflar) Dersi Öğretim Programında Değişiklik Yapılması
ÖNCEKİ KARARIN		
SAYI: 348	TARİH: 23.08.2006	

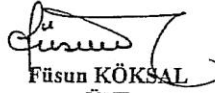
İlköğretim Genel Müdürlüğünün 06.04.2007 tarihli ve 6005 sayılı teklif yazısı üzerine Kurulumuzda görüşülen "İlköğretim Müzik (1-8. Sınıflar) Dersi Öğretim Programında Değişiklik Yapılması"na dair programın, 2007-2008 Öğretim Yılından itibaren bütün sınıflarda uygulanmak üzere ekli örneğine göre kabulü kararlaştırıldı,

Prof. Dr. İrfan ERDOĞAN
Kurul Başkanı

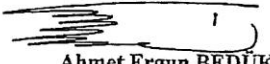

Doç. Dr. Hüseyin ÇELİK
Millî Eğitim Bakanı

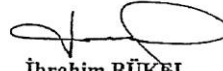

Nazım İrfan TANRIKULU
ÜYE

Ömer ÖZCAN
ÜYE

Füsün KÖKSAL
ÜYE

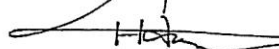

Ahmet SÖNMEZ
ÜYE

Ahmet Ergun BEDÜK
ÜYE

İbrahim BÜKEL
ÜYE

Hüseyin Ali BOYDAK
ÜYE

Dr. Muammer YILDIZ
ÜYE

Halil AŞICI
ÜYE

Merdan TUFAN
ÜYE

Prof. Dr. Ali İlker GÜMÜŞELİ
ÜYE

(Görevli)
Dr. Vahap ÖZPOLAT
ÜYE

Aslı Gibidir.

İLKÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
İLKÖĞRETİM 1-8. SINIFLAR MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
ÖZEL İHTİSAS KOMİSYONU

Program Danışmanları :

Doç. Dr. Aytekin ALBUZ

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Müzik Eğitimi A.B.D. Öğretim üyesi

Yrd. Doç Dr. Mehmet AKPINAR

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Müzik Eğitimi A.B.D. Öğretim üyesi

Komisyon Üyeleri :

Nurten ÖZDEMİR

Müzik Öğretmeni

Yasemin KOÇ

Müzik Öğretmeni

Elif Gonca KAPLAN

Müzik Öğretmeni

Zekiye ARISOY

Müzik Öğretmeni

Aziz ÖZDEMİR

Sınıf Öğretmeni

Emine ÖZEL EREN

Sınıf Öğretmeni

Suna ÖZTÜRK

Sınıf Öğretmeni

Erol DURAN

Sınıf Öğretmeni

Nalân Hülya ULUBAY

Sınıf Öğretmeni

Bahar KÜÇÜKTEPE

Program Geliştirme

Banu ÖZDEMİR

Ölçme-Değerlendirme

Hüseyin MÜRSEL

Rehber ve Psikolojik Danışman

Murat CEYLAN

Dil Uzmanı

R

10

Ca Su

EK III

**2006 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı (1-8.
Sınıflar)**

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İLKÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İLKÖĞRETİM MÜZİK DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI
(1 – 8. SINIFLAR)

Devlet Kitapları Müdürlüğü - ANKARA, 2007

İLKÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
İLKÖĞRETİM (1 - 8. SINIFLAR) MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI
ÖZEL İHTİSAS KOMİSYONU

Program Danışmanları : Doç. Dr. Aytekin ALBUZ Öğretim Üyesi
Yrd. Doç Dr. Mehmet AKPINAR Öğretim Üyesi

Komisyon Üyeleri :

Nurten ÖZDEMİR	Müzik Öğretmeni
Yasemin KOÇ	Müzik Öğretmeni
Elif Gonca KAPLAN	Müzik Öğretmeni
Zekiye ARISOY	Müzik Öğretmeni
Aziz ÖZDEMİR	Sınıf Öğretmeni
Emine ÖZEL EREN	Sınıf Öğretmeni
Suna ÖZTÜRK	Sınıf Öğretmeni
Nalân Hülya ULUBAY	Sınıf Öğretmeni
Erol DURAN	Sınıf Öğretmeni
Bahar KÜÇÜKTEPE	Program Geliştirme
Banu ÖZDEMİR	Ölçme - Değerlendirme
Hüseyin MÜRSEL	Rehber ve Psikolojik Danışman
Murat CEYLAN	Dil Uzmanı

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

SAYI: 348	TARİH: 28.08.2006	KONU: İlköğretim Müzik (1 - 8. Sınıflar) Dersi Öğretim Programı
ÖNCEKİ KARARIN		
SAYI: 298	TARİH: 22.04.1994	

İlköğretim Genel Müdürlüğü'nün 02.08.2006 tarih ve 12348 sayılı teklif yazısı üzerine Kurulumuzda görüşülen "**İlköğretim Müzik (1-8. Sınıflar) Dersi Öğretim Programı**"nın, 2007-2008 Öğretim Yılından itibaren uygulanmak üzere ekli örneğine göre kabulü,

Söz konusu dersin öğretim programına göre;

1. Derslerde ders kitabı ve benzeri eğitim aracının kullanılmaması,
2. İlgili Genel Müdürlük tarafından öğretmenlerin kullanması amacıyla öğretmen kılavuz kitabı ve öğrencilerin kullanması amacıyla yapıtlarına ayrılarak kullanılabilen öğrenci çalışma kitabı hazırlanarak dağıtımının yapılması,

Kurulumuzun 22.04.1994 tarih ve 298 sayılı Kararı ile kabul edilen "**İlköğretim Müzik (1 - 8. Sınıflar) Dersi Öğretim Programı**"nın, 2007 -2008 Öğretim Yılından itibaren uygulamadan kaldırılması kararlaştırıldı.

Doç. Dr. Hüseyin ÇELİK
Millî Eğitim Bakanı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

TÜRK MİLLÎ EĞİTİMİN GENEL AMAÇLARI.....	3
1. MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI HAKKINDA	4
1.1. GİRİŞ	4
1.2. PROGRAMIN VİZYONU.....	5
1.3. PROGRAMIN TEMEL YAKLAŞIMI	5
1.4. MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL YAPISI	5
1.4.1. Genel Amaçlar	6
1.4.2. Temel Beceriler ve Değerler	6
1.4.3. Öğrenme Alanları	6
1.4.4. Kazanımlar.....	6
1.4.5. Etkinlikler	7
1.4.6. Açıklamalar	7
1.4.7. Öğrenme - Öğretme Süreci	7
2. KURAMLAR VE YÖNTEMLER.....	18
3. KAZANIMLAR	
2.1. 1. Sınıf Kazanımları	19
2.2. 2. Sınıf Kazanımları	26
2.3. 3. Sınıf Kazanımları	35
2.4. 4. Sınıf Kazanımları	42
2.5. 5. Sınıf Kazanımları	47
2.6. 6. Sınıf Kazanımları	53
2.7. 7. Sınıf Kazanımları	58
2.8. 8. Sınıf Kazanımları	63
4. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	68
5. SÖZLÜK.....	79
6. KAYNAKÇA	80

TÜRK MİLLÎ EĞİTİMİNİN GENEL AMAÇLARI

1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'na Göre Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları:

I. Genel Amaçlar

Madde 2- Türk millî eğitiminin genel amacı, Türk milletinin bütün fertlerini,

1. Atatürk inkılap ve ilkelerine ve Anayasa'da ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk milletinin millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasa'nın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış hâline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek,

2. Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip; insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek,

3. İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranış ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak,

Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu arttırmak; öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.

1. MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI HAKKINDA

1.1. GİRİŞ

İlköğretim müzik dersi öğretim programı, genel müzik eğitimi içerisinde yer alan ve farklı yöntem ve tekniklerle bireylerin her yönden dengeli, tutarlı ve sağlıklı olarak yetişmelerini sağlamaya yönelik bir anlayış ve içerikle düzenlenmiştir. Dolayısıyla program; 1968, 1984 ve 1994 yılı müzik dersi öğretim program içerik ve yaklaşımları da göz önünde bulundurularak hazırlanmış ve MEB İlköğretim Genel Müdürlüğüne teşkil edilen Müzik Özel İhtisas Komisyonu tarafından geliştirilmiştir.

Müzik Dersi Öğretim Programı; giriş, vizyon, temel yaklaşım ve yapı, öğrenme-öğretme süreçleri, kazanımlar, ölçme ve değerlendirme, sözlük ve kaynakça bölümlerinden oluşmaktadır.

Programda, öğrenme-öğretme sürecine ilişkin olarak; etkinlik örnekleri ve ölçme-değerlendirme süreçlerine yer verilmiştir. Bu etkinliklerin bire bir kullanımının yanı sıra, öğretmenler de programın yaklaşımına uygun olarak verilen örnek etkinliklerden yararlanarak yeni etkinlikler geliştirebilirler.

Müzik Dersi Öğretim Programı hazırlanırken, öncelikle aşağıda yer alan temel hususlar göz önünde tutulmuştur:

- Anayasa, yasa ve yönetmeliklerde ifadesini bulan Türk Milli Eğitimi'nin esasları,
- Atatürk ilke ve inkılapları,
- Türk toplumsal-kültürel yaşamına ilişkin beklentiler,
- Sanatın / müziğin insan eğitimi ve yaşamındaki yeri ve önemi,
- Kalkınma planlarıyla bireylere kazandırılmak istenen davranışlar,
- Detaylı kaynak taramasının yanı sıra örneklem olarak seçilen sınıf ve branş öğretmenleriyle, akademisyenlere uygulanan anketlerden elde edilen bulgular,
- İlköğretim Genel Müdürlüğü Müzik Özel İhtisas Komisyonu'nca belirlenmiş öğren-cilerden beklenen müzikle ilgili beceriler.

Yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde ise program çalışmasında şu ilkeler göz önünde bulundurulmuştur:

- Müzik Dersi Öğretim Programı öğrenci merkezli olmalıdır.
- Öğrenciler edilgen durumda değil, aksine dersin etkinlikler boyutuna aktif olarak katılabilmelidirler.
- Öğrenilecek her beceri ve bilgi, mutlaka yaşam içerisinde kullanılabilir niteliğe dönüştürülmelidir.
- Programın uygulanma sürecinde; bireylerin yetenek ve yaratıcılıklarının geliştirilmesine önem verilmelidir.
- Öğrenilen her bilgi, mutlaka pratiğe dönüştürülebilir nitelikte olmalıdır.
- Müziğin içselleştirilebilmesi, ancak müzik dersinin yaşanarak ve yaşatılarak işlenebilmesi ile mümkündür.
- Genel müzik eğitiminde uygulamalar yoluyla bilgiye ulaşılmalıdır.
- Müzik eğitimi; kavramlar ve kurallar yolu ile değil, müziğin tüm boyutlarının eyleme dönüştürülmesi ve hissettirilmesi ile gerçekleşmelidir.
- Nota öğretimi amaç değil, yalnızca araç olmalıdır.

1.2. PROGRAMIN VİZYONU

İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı'nın vizyonu, öğrencilerin müziği etkinlikler aracılığıyla yaşayarak hayatlarının ayrılmaz bir parçası hâline getirmek ve müzik yoluyla;

- Kendisi ve çevresiyle barışık,
- Ulusal ve uluslararası kültürleri tanıyan,
- Vatan ve millet sevgisine sahip,
- Çevresindeki olaylara, değişim ve gelişmelere duyarlı,
- Güzel sanatların her türüne açık,
- Mutlu, kişilikli ve öz güveni olan bireyler olarak yetişmelerini sağlamaya yöneliktir.

1.3. PROGRAMIN TEMEL YAKLAŞIMI

Yapılandırmacı anlayış, öğrenci merkezli bir anlayışa dayanmakla birlikte, öğrencinin yeni bir bilgiyi ve beceriyi, daha önce edindiği bilgi ve beceriler ile birleştirmesi, yorumlaması ve yaşamına katması ilkesine dayanır.

Yapılandırmacı kurama göre:

- Her birey, daha önce sahip olduğu ön bilgi ve inançlarla öğrenme ortamına gelir.
- Öğrenme, toplumsal bir sürecin parçasıdır.
- Kalıcı izli esas öğrenme, etkinlikler aracılığıyla olur.
- Öğrenme pasif bir süreç değil, öğrencinin içerisinde bizzat yer aldığı, sürekli ve dinamik bir işlemdir.
- Kazanılan bilgi, her birey tarafından hem kişisel hem de sosyal anlamda yeniden yapılandırılır.

Yukarıda ifade edilen temel prensiplere uygun bir öğretim sürecini gerçekleştirebilmek için, kısmen de olsa öğretmenin de kendi öğretim stratejisini oluşturmasına izin verilmelidir. Teknoloji; etkin, özgün, amaçlı ve ortaklaşa bir öğretim gerçekleştirebilmek için mutlaka işe koşulmalıdır. Ayrıca, öğrencilere bilgilerini sınayabilecekleri çeşitli öğrenme yaşantıları da sunulmalıdır.

Özetle, müzik eğitiminde yapılandırmacı anlayış;

- Öğretmeye değil, öğrenmeye önem verir,
- Bireylerin farklılığını kabul eder,
- Öğrencilerin araştırıcılığını destekler,
- Öğrenme sürecinde daha önceki yaşantılara önem verir,
- Öğrenmede performans ve etkinliklere ağırlık verir,
- Öğrencinin nasıl öğrendiğini dikkate alır,
- Öğrencinin sosyal bir çevre içerisinde öğrenmesi anlayışını benimser,
- Öğretimde gerçekçilik ve işlevselliği destekler,
- Öğrencilere bilgi oluşturma ve deneyimlerinden sonuç çıkarma fırsatı verir.

1.4. MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL YAPISI (1 - 8. SINIFLAR)

Müzik Dersi Öğretim Programı; genel amaçlar, temel beceriler, öğrenme alanları, kazanımlar, etkinlikler, açıklamalar, öğrenme - öğretme süreçleri ve ölçme değerlendirme boyutlarından oluşmaktadır.

1.4.1. Genel Amaçlar

Müzik öğretim programının amacı, Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak öğrencilerin;

- Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,
- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak,
- Yaratıcılık ve yeteneğini müzik üretme yoluyla geliştirmek,
- Yerel, bölgesel, ulusal, uluslararası müzik kültürlerini tanımak,
- Kişilik ve özgüven gelişimlerine katkı sağlamak,
- Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak,
- Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,
- Bireysel ve toplu olarak, nitelikli değişik türlerde şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılımlarını sağlamak,
- Müziksel algı ve bilgilerin gelişimini sağlamak,
- Türkçe'yi doğru ve etkili kullanmalarını sağlamak,
- İstiklâl Marşı başta olmak üzere millî marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,
- Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek,
- Millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak,
- Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak ve Atatürk ilke ve inkılaplarına gönülden bağlı, kültürlü bireyler olarak yetişmelerini sağlamak.

1.4.2. Temel Beceriler ve Değerler

Müzik Dersi 1-8. Sınıflar Öğretim Programı, içerdiği öğrenme alanları ve kazanımlarla öğrencilerde aşağıdaki temel becerilerin ve değerlerin gelişmesini sağlayacaktır. Bu programla ulaşılmaya beklenen;

Temel Beceriler;

- Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim kurma, problem çözme, araştırma, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik, müziksel algılama ve bilgilenme, kişisel ve sosyal değerlere önem verme, müzik okur-yazarlığı edinebilme, estetik duyarlığa sahip olma.

Değerler;

- Paylaşım, hoşgörü, sorumluluk olarak belirlenmiştir.

1.4.3. Öğrenme Alanları

Müzik Dersi Öğretim Programı, “Dinleme - Söyleme - Çalma”, “Müziksel Algı ve Bilgilenme”, “Müziksel Yaratıcılık” ve “Müzik Kültürü” adı altında dört temel öğrenme alanı üzerine oturtulmuştur. Bu öğrenme alanları, içerikleri bakımından birbirleriyle tamamen kenetli olup sadece gerekli hallerde olarak ayrılabilirler.

1.4.4. Kazanımlar

Kazanımlar, öğrenme - öğretme süreci içerisinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar aracılığı ile öğrencilerde görülmesi beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerlerdir. Kazanımlar, öğrencilerin gelişim düzeyi göz önünde bulundurularak birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar programda sunulmuştur.

1.4.5. Etkinlikler

Müzik Dersi Öğretim Programı'nda verilen etkinlikler sadece örnek niteliğinde olup; öğretmen bu etkinlikleri aynen kullanabilir veya değişiklikler yapabilir. Etkinliklerin, öğrenme - öğretme sürecinde öğrencinin etkin rol almasını sağlayacak biçimde düzenlenmesine; çevresel özellikler ile öğrencilerin ilgi, ihtiyaçları ve var olan bilgileri de göz önünde bulundurularak öğrenci merkezli ve yapılandırmacı yaklaşıma uygun planlanmasına dikkat edilmelidir.

1.4.6. Açıklamalar

Müzik Dersi Öğretim Programında yer alan semboller ve anlamları aşağıdaki tabloda açıklanmıştır.

 Sınıf - okul içi etkinlik	Bu sembol, ilgili etkinliklerin (çalışma kâğıdı doldurma, görsel materyal okuma, grup çalışması, sanal alan gezisi, yaratıcı drama vb.) sınıf içinde yapılacağını gösterir.
 Okul dışı etkinlik	Bu sembol, ilgili etkinliklerin tümünün, bir kısmının ya da bazı aşamalarının ev, kütüphane, konuyla ilgili kurum ve kuruluşlarda yapılabileceğini, kaynak kişilerle yapılacak görüşmeleri kapsar.
[!] Uyarı	Bu sembol, ilgili üniteye verilecek beceri ve değer ifadelerini, işlenecek konuların sınırlarını, kullanılması önerilen araç ve gereçlerle dikkat edilmesi gereken noktaları ifade eder.
☐ Diğer derslerle ilişkilendirme	Bu sembol, ilgili kazanımla ilişkilendirilebilecek diğer dersleri gösterir.
 Ölçme ve Değerlendirme	Bu sembol, eğitim öğretim sürecinde yapılabilecek değerlendirme etkinliklerini gösterir. Burada yazılan değerlendirme etkinliği bir öneridir. Öğrencilerin başarısını en iyi ölçebileceği düşünülen başka etkinlik ve yöntemler de uygulanabilir.
 Ara disiplinlerle ilişkilendirme	Bu sembol, eğitim öğretim sürecinde verilmek istenen kazanımların diğer ilgili kazanımlarla ilişkilendirilmesi gerektiğini gösterir.
 Ders içi ilişkilendirme	Bu sembol müzik dersinin içerisinde yer alan kazanımların diğer ilgili kazanımlarla ilişkilendirilmesi gerektiğini gösterir.
 Sıralı kazanımların işleniş sırası	Bu sembol, sıralı kazanımların işleniş sırasını göstermektedir.

1.4.7. Müzik Dersi Öğrenme-Öğretme Süreci

İlköğretim müzik dersinin öğrenme ve öğretme sürecinde öğrenci merkezli eğitim anlayışı ile paralellik gösteren müzik dersine yönelik aktif öğrenme yöntemleri (Dalcroze, Orff, Kodaly vb.) ile birlikte, genel öğretim yöntemlerine de yer verilmiştir (bk. s. 18).

Müzik eğitiminde kazanımlara uygun olarak, "Oyun, Dans, Devinim" ekseninde ilgili yöntemlerden yararlanılması, dersin işlenişinde ayrı bir önem taşımaktadır.

Genel müzik eğitiminde nota öğretiminin amaç değil, araç olduğu ilkesinden hareketle; programda nota öğretimi 4. sınıftan başlatılmıştır. Kulaktan şarkı öğretim yöntemi ise 4. Sınıf düzeyine kadar aktif olarak uygulanmakla birlikte, nota öğretiminin yanında ilköğretim süreci boyunca her düzeyde mutlaka kullanılmalıdır. Ayrıca, 7 - 8. sınıflarda,

öğrencilerin ergenlik dönemine ilişkin ses yapılarındaki değişim sebebiyle, bu dönem çocuklarında şarkı söyleme etkinliğinden çok; dinleme, çalma ve yaratıcılık eğitimlerine ağırlık verilmesi uygun olacaktır.

İlköğretim 1 - 8. sınıf Müzik Ders Programı'nda ifade edilen kazanımlardan bazıları, eğitim-öğretim yılı içerisinde, müzik eğitiminin basitten karmaşığa doğru işlenmesini sağlamak ve hangi kazanımın hangi kazanımdan önce mutlaka işleneceğine işaret etmek amacıyla "sıralı kazanımlar" ("→" sembolü ile) kazanım tablosunun açıklamalar bölümünde belirtilmiştir. Açıklamalar bölümündeki sıralı kazanımlarda belirtilen "→" işareti, kazanımın hangi kazanımdan sonra verilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Sıralı kazanımların işlenmesinde belirtilen öncelik sonralık sırasına uyulması önemlidir. Sıralı kazanımların ne zaman verileceği ise müzik öğretiminin etkililiği, öğrencilerin öğrenme ihtiyaçları, bireysel farklılıkları ve çevre özellikleri gözönünde bulundurularak düzenlenmeli ve yıllık planda eğitim - öğretim yılına yayılarak verilmelidir. **Özetle sıralı kazanımlardan anlaşılması gereken, kazanımların birbirini takip eden haftalarda işlenmesi zorunluluğu değil, sadece etkili müzik eğitimi için, kendi içlerinde belirtilen öncelik sonralık sırasına uyulmasına dikkat edilerek işlenmesidir.** Ayrıca bu kazanımlar başka ders işleniş süreçlerinde, farklı kazanımlarla ders içi ilişkilendirme yapılarak tekrar verilebilir.

Sıralı olan kazanımların dışındaki diğer kazanımlar ise yukarıda belirtilen eğitim - öğretim süreçlerinin planlanmasında dikkat edilmesi gereken hususlar gözetilerek, yıl içerisinde farklı zamanlarda tekrar edilerek kullanılabilir. Ayrıca bu kazanımlar farklı kazanımlarla ders içi ilişkilendirme yapılarak da verilebilir.

Belirtilen sıralı kazanımların öncelik sonralık sırasına uymak kaydıyla, birbirlerini tamamlayan, birbirleriyle ilişkili birden fazla kazanım, öğrenme ve öğretme süreçlerinin planlanmasında aynı ders işleniş süreçlerinde ele alınabilir.

Programda sınıf düzeylerine göre verilmiş olan kazanımlar; açıklamalar bölümünde belirtilmemiş olsa da müzik eğitiminin diğer öğrenme alanlarıyla ve özellikle "Dinleme - Söyleme - Çalma" alanında uygun görülen kazanımlarla, öğrenme - öğretme süreçlerinin her aşamasında ilişkilendirilmeye çalışılmalı, kazanımların işlenilme sürecinde müzik eğitiminin gerekliliği olan, öğrenme alanlarının birbirleriyle olan sarmallığı sağlanmalıdır.

Kazanımların işlenişinde açıklamalar bölümündeki sınırlılıklara dikkat edilmeli ve öğrenci seviyesine uygun bir işleniş sırası izlenmelidir.

"Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli kültürdür." (M. K. Atatürk) özdeyişi ışığında, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı, ulusal bilinci gelişmiş, ince sanat zevkine sahip kültürlü bireyler yetiştirme anlayışı da her zaman göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca, Atatürkçülük kazanımları yıl içerisinde tekrarlı olarak (10 Kasım Atatürk'ü Anma Haftası, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik Bayramı vb. özel gün ve haftalarla ilişkilendirilerek) işlenmelidir.

Müzik dersinde, temel yaşam becerilerinin yanı sıra olumlu kişilik gelişimine de dikkat edilmeli, diğer disiplinler ile de ilişkiler kurularak, müziğin yaşamın bir parçası olduğu gerçeği her fırsatta dile getirilmelidir.

Programı oluşturan kazanımlarda öngörülen bilgi, beceri, tutum ve değerler gözlenebilir nitelikte olup; öğrencilerin kazanımlara ulaşmasında program içerisinde örnek olarak verilen etkinlikler sadece bir araç olarak görülmelidir. Programın ölçme - değerlendirme boyutu, sonraki bölümlerde ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Yapılacak ölçme ve

değerlendirmeler farklı ölçek - ölçütlerin kullanımına olanak sağlayacak biçimde düzenlenmelidir.

- Öğrenme - öğretme sürecinin başında öğrencilerin ön öğrenmelerini (bilgilerini) ortaya çıkarmak amacıyla derse hazırlayıcı ve motive edici uygulamalara (etkinliklere) yer verilmelidir.
- Ders yılı sonunda öğrendiklerini sergilemek, paylaşmak ve öğrenmeyi zevkli kılmak amacıyla yıl sonu etkinlikleri yapılabilir.
- Dersin işlenmesi sırasında Öğretmen Kılavuz Kitabı, Öğrenci Çalışma Kitabı ve bu kitapları destekleyecek; ses efektleri de içeren millî bayramlar, özel gün ve haftalarla ilgili marş, türkü ve benzeri seçkin eserlerin de yer aldığı multi-medya araçları kullanılmalıdır.

CD'de yer alacak eserlerin; çocuğa görelilik ilkesi doğrultusunda sınıf seviyeleri ve ses sınırlarında ve üslûba uygun seslendirilip çalınmış, eğitimde kullanılabilir nitelikte olmasına özen gösterilmelidir.

- İlköğretim 1 - 8 Müzik Ders Programı Yapılandırma Yaklaşım'ın 5E modeline göre oluşturulmuştur. Programın uygulanmasında "Öğrenme - Öğretme Süreci"nin "İşleniş" bölümünde, aşağıda ifade edilen başlıkların belirtilmesi yerine, uygulamaların bu bölümde etkinlik temelli olarak yapılandırılması gereklidir. Değerlendirme bölümü hariç, 5E modelini yansıtan alt başlıkların (Giriş, Sezdirme, Bilgiyi Paylaşma, Bilgiyi Kullanma) Öğrenme - Öğretme Süreci'nin İşleniş bölümü etkinliklerine yansıtılması gözetilmelidir.

Ders İşleniş Süreci

Sınıf :
 Öğrenme Alanı :
 Kazanımlar :
 Süre :
 Yöntem ve Teknikler :
 Araç - Gereçler :

I. Hazırlık

Öğretmen hazırlığı: Öğretmenin ders işleniş sürecinde kullanılacağı kaynaklar, araç - gereçler, araştırma konularını planlanması gibi hazırlıklarını kapsar.

Öğrenci Hazırlığı: Öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirme amacıyla ulaşacağı araştırma sonuçları ya da pratik uygulamalar olabileceği gibi, ders işleniş sürecinde kullanacakları öğrenmelerinde yardımcı olacak çeşitli araç - gereçleri kapsar.

II. Öğrenme-Öğretme Süreci

Giriş: Öğrencilerin derse ilgisinin çekilmesi amacıyla yapılacak çalışmaları kapsayan bölümdür. Yeni öğrenilecek bilgi ve becerilerin öğrencilere sunulmasından önce onların konu hakkında önceki bildiklerinden yola çıkılmalı ve ön bilgileri harekete geçirilmelidir. Soru, örnek olay, görsel okuma, dinleme, doğaçlama, ritmi bedensel hareketlerle hissetme vb. gibi merak uyandırıcı ve eğlendirici çeşitli yöntemler kullanılarak öğrencilerin derse ilgileri uyandırılmalı ve ön bilgileri harekete geçirilmelidir. Ön bilgilerin açığa çıkartılmasının ardından bunlar değerlendirilerek öğrencilerin mevcut bildiklerinin yeni kazanılacak bilgi, beceri, tutum ve değerlere uygunluğuna bakılmalıdır. Bu yolla zihinsel çatışma - dengesizlik durumunun yaşanmaması için önceki zihinsel anlamların yeni öğrenilecek bilgi ve becerilere

uyum sağlaması amacıyla yeniden yapılandırılmasını sağlayacak çeşitli etkinlikler yapılmalı ve öğrenmenin belli yapılar etrafında oluşması kolaylaştırılmalıdır. Konunun özelliğine göre belli anahtar kavramlar etrafında bilgilerin yapılandırılması sağlanabilir. Bu aşamada önemli olan öğrencilerin değişik fikirleri ileri sürmelerini, soru sormalarını, çeşitli uygulamalar yapmaya teşvik ederek ön bilgilerin açığa çıkartmak ve öğrencilerin derse motivasyonlarını sağlamaktır.

Sezdirme: Bu aşamada yeni bilgiler, beceriler, tutum ve değerler öğretmen rehberliğinde çeşitli etkinlikler yapılarak kazandırılmaya çalışılır. Önemli olan öğrencilerin bireysel farklılıklarına uygun olarak öğrenme etkinliklerinin öğrencilere sunulmasıdır. Öğretmen etkinliklerde yol gösterici olmalıdır. Öğrencilerin birlikte çalışabilmelerine ve iletişim kurmalarını sağlamalıdır. Öğrenciler etkinliklerde aktif kılınarak öğretmen rehberliğinde istenilen amaca ulaşabilmeleri için yönlendirilmelidir. Öğretmen, her öğrenmenin bireylerde aynı şekilde oluşmayacağını da bilincinde olmalıdır. Öğrencilerin yaratıcılık ve ifade becerilerini kullanmalarına önem verilmelidir.

Bilgiyi Paylaşma: Sezdirme (keşfetme) aşamasından sonra varılan sonuçları/anlamaları öğrencilerin öncelikle birbirleriyle paylaşmalarına imkân verilmelidir. Her bilgi ve beceri Yapılandırıcı Yaklaşımına göre her öğrencide farklı düzeyde ve biçimde anlamlandırılacağı için sonuçların paylaşılmasında etkili iletişim kurulması desteklenmelidir. Daha sonra öğretmen, öğrencilerin yetersiz kaldığı yerlerde, öğrencilerin deneyimlerini bir araya getirmelerinde, sonuçlarını açıklamalarında ve yeni kavramlar oluşturmalarında onlara temel bilgi düzeyinde açıklamalarda bulunarak, yardımcı olmalı ve yeni öğrenilenlerin yapılandırılmasını desteklemelidir.

Bilgiyi Kullanma: Öğrenciler ulaştıkları bilgi ve becerileri çeşitli etkinlikler aracılığıyla uygularlar ya da yeni olaylara uyarlarlar. Bu yolla öğrendiklerini pekiştirdikleri gibi farklı uygulamalarını da öğrenmiş olurlar. Öğretmen, yeni öğrenilenlerin uygulanmasında öğrencilerden daha çok doğruluk ve sorumluluk beklemeli ve öğrencilerin yaratıcılıklarını desteklemelidir.

III. Değerlendirme

Dersin tüm etkinliklerinde öğrencilerden dönüt almak için yapılan çalışmaları içeren süreç odaklı aşamasıdır. Değerlendirme sadece ders işlenişi sonucunda yapılan etkinlikler olarak anlaşılmamalıdır. Diğer değerlendirme çalışmalarının yanında çoğu zaman öğretmenin öğrencileri gözlemesi ya da onlara açık uçlu sorular sorması da değerlendirme kapsamına girmektedir. Bu aşamada amaç öğrencilerin ulaştıkları anlamları ifade etmeleri ya da türünlerini sergilemeleridir. Bu evrede aynı zamanda öğrencilerin kendilerinin ve akranlarının performanslarını da değerlendirmeleri sağlanmalıdır. Dolayısıyla öğrenciler yeni edindikleri bilgilerini ve becerilerini değerlendirerek bir sonuca ulaşabilmelidir. Öğretmen öğrencilerin gelişim düzeylerini kontrol etme yönünde bu tür değerlendirme etkinliklerini yapacağından, değerlendirme çalışmalarının sonuç değil süreç odaklı olarak sürekli yapılmasına özen göstermelidir.

IV. Bir Sonraki Ders Dönük Hazırlık

Bir sonraki ders için öğrencilerin yapacakları olası hazırlıkları içerecek bölümdür.

Ders İşleniş Süreci

Sınıf	: 1
Öğrenme Alanı	: Dinleme - Söyleme - Çalma
Kazanımlar	: 1. Çevresindeki ses kaynaklarını ayırt eder. 2. Çevresinde duyduğu sesleri taklit eder.
Süre	: 40'+40'=80'
Araç-gereçler	: Çevresindeki ses kaynaklarını (doğadaki sesler, taşıtlar, hayvanlar, kullandığımız araç - gereçler, çalgılar) gösteren poster, kartlar vb. araçlar. Ses kaynaklarının (doğa, taşıt, hayvan sesleri, çalgılar) kaydı bulunan kaset veya cd.

I. Hazırlık

- Ses kaynaklarının resimlerinin bulunduğu poster ve kartlar öğrencilere dağıtılır.
- Öğrencilerden bu görselleri incelemeleri ve bunlar hakkında fikir yürütmeleri istenir.

II. Öğrenme-Öğretme Süreci

- Öğrenciler eşit sayılarda gruplara ayrılır.
- Ses kaynaklarını gösteren posterler ve kartlar vb. araçlar tahtaya asılır.
- Ses kaynaklarının sesleri dinletilir ve dinletilen sesin hangi resme ait olduğu sırayla gruplara sorulur. En çok doğru yanıt veren grup oyunu kazanır.
- Öğrencilere daha sonra bu ses kaynaklarını anlatan bir şarkı öğretilir ve bu şarkıda yer alan ses kaynaklarını taklit etmeleri istenir.

III. Ölçme ve Değerlendirme

Bu etkinliğin değerlendirilmesinde gözlem formu ya da kontrol listeleri kullanılabilir. Bu araçlara ilişkin açıklamalar ve örnekler, ölçme ve değerlendirme bölümünde yer almaktadır. Ayrıca bu formlar ve ölçütler öğretmen tarafından yeniden yapılandırılabilir.

Ders İşleniş Süreci

Sınıf	: 3
Öğrenme Alanı	: Müzikte Yaratıcılık
Kazanım	: Bildiği müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür.
Süre	: 40'+40'=80'
Araç - Gereçler	:

- Ritim çalgıları (marakas, ritim çubuğu, el davulu) bu çalgıların bulunmadığı hallerde ise onların seslerini veren materyaller üretilebilir. Örneğin; marakas için içine mısır, çakıl taşı, fasulye vb. konulan pet şişeler, el davulu yerine de büyük su bidonları kullanılabilir.
- Öğretilecek şarkı örneği (a - b formunda) belirlenir.

I. Hazırlık

- Şarkının sözleri tahtaya yazılır.
- Kullanılacak araç ve gereçler hazırlanır.

Ders İşleniş Süreci

Sınıf	: 5
Öğrenme Alanı	: Müziksel Algı ve Bilgilenme
Kazanım	: Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır
Süre	: 40'
Araç-gereçler	:

- Nota süre değerlerinin ve ölçü belirtecinin yazılacağı küçük kare kartlar.
- Ezgili vurmali çalgılar, blokflüt, ezgisiz ritim çalgıları.

I. Hazırlık

- Kartlara tek tek nota süreleri yazılır.
- Tahtaya sadece ölçü belirteci ve ölçü çizgisinin bulunduğu boş bir dizek çizilir.

II. Öğrenme-Öğretme Süreci

- Öğrenciler, eşit sayıda gruplara ayrılır.
- Her gruba farklı nota sürelerinin yazıldığı kartlar dağıtılır.
- Öğretmen kartların açılmaması konusunda öğrencileri uyarır.
- Grupların; verilen sürede, tahtaya çizilen dizek üzerine "re" den "la" ya doğru notaları sıralamaları ve süreleri ölçü belirteciye uygun biçimde yerleştirmeleri istenir.
- "Başla" komutu ile grubun istenileni belirlenen sürede yapması beklenir.
- Belirlenen sürede istenileni doğru yapan grup oyunu kazanır.

II. Ölçme ve Değerlendirme

Bu etkinliğin değerlendirilmesinde; dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme, akran değerlendirme ve kontrol listesi kullanılabilir. Bu ölçme araçlarına ilişkin örnekler, ölçme ve değerlendirmeye ilişkin açıklamalarda sunulmuştur. Formlar ve formalarda yer alan ölçütler etkinliğin işlenişine bağlı olarak öğretmen tarafından yeniden yapılandırılabilir.

Ders İşleniş Süreci

Sınıf	: 6
Öğrenme Alanı	: Müzikte Yaratıcılık
Kazanım	: Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder.
Süre	: 40'+40'
Araç-Gereçler	: Orff Çalgıları (ksilofon, ritim çubukları, marakas, kastanyet...)

I. Hazırlık

Kullanacakları ritim çalgılarından marakas ya da kastanyet sınıfta yaptırılır. Örneğin kastanyet için, ceviz, paket lastiği ve karton gereklidir. Bu malzemeler, öğrencilere bir önceki dersten söylenir ve getirmeleri sağlanır.

II. Öğrenme - Öğretme Süreci

- Etkinlikler sırasında kullanılacak ritim çalgılarından kastanyet yapımıyla derse başlanır. Bunun için, bir önceki derste öğrencilerden istenen cevizler, uzunlamasına, kabukları zarar görmeyecek şekilde ikiye ayrılır. İçi temizlenir. Kartonlardan uzun dikdörtgenler kesilir. Ortadan ikiye katlanır. Kesilen kartonların uç kısımlarına gelecek şekilde, ceviz kabuklarının iç tarafı kartona yapıştırılır. Baş parmak ve orta parmağa geçirilecek biçimde paket lastiği, kartonun dış kısmına yapıştırılır. Parmaklar açılıp kapandıkça, ceviz kabukları birbirine vuracak ve ses çıkaracaktır.

- Hazırlanan kastanyetler kurumaya bırakılır. Derse ritim oyunuyla devam edilir. Dize vurma ve el çırpma ile ritim çalışmaları yapılır. Tüm sınıf ilk olarak;
“İki kez dize vurma, Birkez el çırpma” çalışması yapar. Sonra sırayla; *“Üç kez dize vurma, Birkez el çırpma”*, *“Dört kez dize vurma, Birkez el çırpma”* çalışmaları yapılır. Daha sonra sınıf gruplara ayrılır.
  1. Grup - *“İki kez dize vurma, Birkez el çırpma”*
  2. Grup - *“Üç kez dize vurma, Birkez el çırpma”*
  3. Grup - *“Dört kez dize vurma, Birkez el çırpma”* ritim çalışması yapar. (Grup sayısı artırılabilir.)
- Her grup kendi ritmini pekiştirene kadar çalışır. Daha sonra tüm gruplar aynı anda ritmini çalmaya başlar. Burada önemli olan, el vuruşlarının belli zamanlarda tüm gruplarda aynı anda duyulması ve bunun hissedilmesidir. El çırpma sırasında tek hecelik bir kelime de söylenebilir. Öğrenciler beden hareketleriyle ritim çalışmalarını yapar-ken el çırpma sırasında aynı anda belirlenen bir kelimeyi söyleyerek konsantr olmaları sağlanır. Söyledikleri kelime, tüm gruplarda aynı anda duyulduğunda, ayağa kalkıp tekrar oturma, parmak şıklatma, yanındaki arkadaşıyla ellerini birbirine vurma...vb. farklı hareketler yapabilirler. (Örnek kelimeler; “müzik”, “sanat”, “hey”... vb.)
- Öğretmen rehberliğinde, sınıfça örnek bir ritim kalıbı oluşturulur. Oluşturulan ritim kalıbına uygun olarak, öğrencilerden dörder ölçülük ritim kalıpları oluşturmaları istenir. Ritim kalıplarını oluştururken kullanacakları süre değerleri verilir (Örneğin; ikilik, dörtlük, sekizlik nota, dörtlük sus ... vb.)

Örnek Ritim Kalıbı:

- Sınıf mevcuduna göre tüm öğrenciler teker teker ya da birkaç öğrenci oluşturduğu ritim kalıbını, ritim çalgısıyla seslendirir. Öğretmenin yönlendirmesiyle öğrenciler, oluşturdukları ritim kalıplarını beden hareketleriyle de uygulayabilirler (Örneğin, öne geriye, sağa - sola adım atma, dize vurma, oturup kalkma, sağa - sola dönme... vb.)
- Etkinliğin uygulanmasından sonra;
  - Ritim kalıpları oluştururken nelere dikkat ettiniz? Sorusu sorulur.
- Ritmik çalışmaların pekiştirilmesinden sonra, daha önceden öğrenilen ezgilerden ya da yapılan ezgi denemelerinden bir tanesi seçilir. Tahtaya yazılır. Öğrenilen süre değerleriyle sınırlandırılmış şekilde ezgiye uygun yapılan ritmik çalışmalar doğrultusunda ritim kalıbı oluşturmaları istenir.
- Oluşturulan ritim kalıplarından bir tanesi tahtaya yazılır. Bir grup ezgiyi çalgısıyla çalarken, bir grup da oluşturulan ritim kalıbına ritim çalgısıyla ya da beden hareketleriyle eşlik eder. Dersin sonunda öğrencilere şu sorular yöneltilebilir:
  - Ezgiyi yalın haliyle çalarken ya da dinlerken neler hissettiniz?
  - Ezgiye oluşturduğunuz ritim kalıplarıyla eşlik ederken neler hissettiniz?
  - Ritim kalıbıyla eşlik edilen ezginin, yalın haliyle duyulan ezgiye göre farklılığı neydi? ... vb

III. Ölçme ve Değerlendirme

Bu etkinliğin değerlendirilmesinde; dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme, akran değerlendirme ve kontrol listesi kullanılabilir. Bu ölçme araçlarına ilişkin örnekler, ölçme ve değerlendirmeye ilişkin açıklamalarda sunulmuştur. Formlar ve formlarda yer alan ölçütler etkinliğin işlenişine bağlı olarak öğretmen tarafından yeniden yapılandırılabilir.

Ders İşleniş Süreci

Sınıf	: 7
Öğrenme Alanı	: Müzikte Yaratıcılık
Kazanım	: Dinlediği değişik türdeki müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.
Süre	: 40'+40'
Araç-Gereçler	: Değişik türlerden müzikler içeren kaset, CD...vb. materyaller (Farklı ülke müzikleri, etnik, klasik, pop müzik örnekleri, caz...), resim kağıdı, boya (pastel boya, kuru boya)

I. Hazırlık

Öğrencilerden, sevdikleri, dinlemekten keyif aldıkları müziklerle ilgili örnek eserler getirmeleri istenir. Ders içinde, öğrencilere getirdikleri ve sınıfta da dinlenen müzik örnekleriyle ilgili olarak şu sorular yöneltilebilir:

- Bu müziği niçin beğeniyorsunuz?
- Dinlediğinizde sizde hangi duyguları çağırıştırıyor?
- Bu müziği dinlerken, hayal ettikleriniz ve düşünceleriniz nelerdir?...vb.

II. Öğrenme-Öğretme Süreci

- Sınıfa farklı türlerden müzikler içeren kaset, CD...vb. materyaller getirilir (Halk türküleri, klasik müzik, pop, caz, Afrika Müziği...vb.).
- Bu müziklerden kesitler dinletilir. Bu arada öğrenciler serbest hareketlerle dans ederler. Farklı müzik türüne geçildikçe, öğrencilerde uyandırdığı duygu ve düşüncelere göre; aynı zamanda müziğin ritmik yapısına göre hareketler değişecektir.
- Serbest hareketler sırasında, müziğin hissettirdiği duyguya göre belli bölümlerde eşleşebilir, el ele tutuşarak dönebilir, sağa-sola, öne-geriye salınım hareketleri de yapabilirler.
- Müzik değişiklikleri sırasında, müzik durduğu anda oldukları yerde, heykel gibi kımıldamadan dururlar. Yeni müzikle birlikte serbest danslarına devam ederler.
- Etkinliğin devamında, öğretmen farklı yönlendirmelerle yapılan çalışmayı çeşitlendirebilir. Örneğin; müzik eşliğinde dans ederken, müzik kapatıldığı anda, hissettikleri ya da o an düşündükleri duyguya göre vücutlarıyla bir şekil oluşturmaları istenir (Örneğin; bir ağaç şekli, doğada yer alan herhangi bir varlık gibi...). Öğrencilerin oluşturduğu şekiller, öğretmen tarafından tek tek incelenir.
  - Bu şekli oluştururken nasıl bir duygu ifade etmeye çalıştınız?
  - Bu yaptığımız hareketler sırasında neler hissettiniz?
  - Sizce müzik eşliğinde yaptığımız bu hareketler sırasında amacımız ne olabilir?... vb. sorular sorularak, öğrencilerin duygu ve düşüncelerini sözel olarak da ifade etmeleri sağlanır. Alınan cevaplarla sınıf ortamında öğrencilere beyin fırtınası yaptırılır.
- Öğretmen yine bir müzik seçer ve öğrencilere dinletir. Eseri dinlerken hissettikleri duygu ve düşünceleri yazılı olarak ifade etmeleri istenir.

- Yazılı olarak ifade ettikleri duygu ve düşüncelerini daha sonra da resme dönüştürmeleri beklenir. Oluşturdukları resimleri boyarken, her öğrencinin seçeceği renk, ortaya çıkan görsel tasarım, dinledikleri müzikle ilişkili olmalıdır. (Eğer dinlenen müzikte solo - koro varsa, soloda açık renkler, koroda koyu renkler; bas çalgılarda koyu, tiz çalgılarda açık renkler gibi ayrıntılara dikkat etme gibi...) Çizilen resim-lerden birkaç örnek seçilir. Seçilen resimler incelenir ve çizen öğrencinin dinlediği müzikle ilgili nasıl bir duygu ve düşüncenin zihninde oluştuğu anlaşılmasına çalışılır.
- Yapılan etkinlikler farklı şekillerde de uygulanabilir. Örneğin, dinlediği müzikle ilgili duygu ve düşüncelerini grafiğe dönüştürme, sözlü anlatımla ifade etme... gibi. Bunun dışında, yapılan etkinlikler sonucunda öğrencilere değişik sorular sorularak konu pekiştirilir.
  - Siz, dinlediğiniz bir müzikle ilgili duygu ve düşüncelerinizi, bunların dışında nasıl ifade ederdiniz?
  - İzlediğiniz bir filmde veya sinemaya gittiğinizde, duyduğunuz müziğin, film üzerindeki etkisine dikkat ettiniz mi? Örneklerle duygularını ifade etmeleri istenir.

III. Ölçme ve Değerlendirme

Bu etkinliğin değerlendirilmesinde; dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme, akran değerlendirme ve kontrol listesi kullanılabilir. Bu ölçme araçlarına ilişkin örnekler, ölçme ve değerlendirmeye ilişkin açıklamalarda sunulmuştur. Formlar ve formalarda yer alan ölçütler etkinliğin işlenişine bağlı olarak öğretmen tarafından yeniden yapılandırılabilir.

Ders İşleniş Süreci

Sınıf	: 8
Öğrenme Alanı	: Müzik Kültürü
Kazanımlar	: - Ulusal ve uluslararası alanda tanınmış belli başlı müzik sanatçılarını bilir. - Müzikte bilişim teknolojilerinden yararlanır.
Süre	: 40'+40'+40'
Araç-Gereçler	: Kaset, CD vb. materyaller (Araştırma yapılacak sanatçıların eserlerini içeren) Resim, fotoğraf, poster..vb. materyaller (Suna Kan, Fazıl Say, İdil Biret, Chopin, Mozart..vb. ulusal ve uluslararası alanda tanınmış müzik sanatçılarına yönelik)

Performans Ödevi;

I. Hazırlık:

- Öğrenciler sınıf mevcuduna göre Performans Ödevinin yönergesine uygun olarak gruplara ayrılır (en fazla 4 öğrenci olacak şekilde). Her gruba 2-3 hafta önceden ulusal ve uluslararası alanda tanınmış sanatçılardan belli başlı birkaçının adı verilir. Öğrencilerden; bilişim teknolojileri ve farklı kaynaklardan yararlanarak; bu sanatçıların hayat hikayeleri, müzik türleri, yaptıkları çalışmalar ve ülkeleriyle ilgili tanıtıcı kısa bilgileri içeren bir araştırma yapmaları istenir. Kendi aralarında rol paylaşımı yaparak araştırdıkları sanatçıyı canlandıracakları bir drama çalışması yapmaları istenir. (Araştırma için, öğretmenin önerdiği sanatçılar dışında öğrenciler de bu alanda tanınmış farklı müzik sanatçılarını araştırabilirler). Derse hazırlık ve sunum sürecinde Performans ödevinde bulunan çalışma yönergesindeki açıklamalar dikkate alınır.

II. Öğrenme-Öğretme Süreci

- Derse müzik eşliğinde ısınma hareketleriyle başlanır. Bu çalışmada, öğrencilerin dinletilen müziğe motive olmaları da amaçlanmaktadır. Çalışma sırasında kullanılacak eserler, daha önceden araştırma ödevi olarak verilen sanatçılara ait olmalıdır.
- Öğrenciler ikili eşleşirler. Eşlerden birisinin gözleri kapalıdır. Arkadaşının yönlendirmeleriyle müzik eşliğinde hareket etmeye başlar. Gözü kapalı olan öğrenci, eşinin yönlendirmelerine göre hareket eder (Gözü açık olan öğrenci, arkadaşının elinden tutarak serbest yürütebilir, döndürebilir...vb.).
- Daha sonra eşler rol değiştirir ve aynı etkinlik müzik eşliğinde devam eder. Bu etkinliğin devamında öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilebilir:
  - Dans ederken dinlediğiniz bu eserlerden hangilerini daha önce duydunuz?
  - Bu eserlerden bestecisini bildikleriniz var mı?
  - Ulusal ve uluslararası alanda tanınmış sanatçılardan ilginizi çeken, dinlemekten hoşlandığınız sanatçılara örnek verebilir misiniz?
- Alınan cevaplarla, bu sanatçılarla ilgili düşüncelerini ifade etmeleri istenir.
- Öğrencilere daha önceden verilen araştırma ödevlerine geçilir. Yaptıkları araştırmalar doğrultusunda, ödev konuları olan sanatçıyla ilgili edindikleri temel bilgileri, hayatlarından kesitleri ve eserlerinden örnekleri arkadaşlarıyla paylaşırlar.
- Ödevlerin canlandırma şeklinde sunumuna geçilir. Her grup ödev konusu olan sanatçının yaşamından kesitler, eserlerin oluşumu, ilgili olduğu müzik türü, yaşadığı ülkenin genel özelliklerini gözönünde bulundurarak canlandırmalarını gerçekleştirir. Sunumlarını yaparken, canlandırdıkları sanatçının eserlerinden örnekleri de arka fonda kullanabilirler.
- Tahtaya tüm grupların canlandırdığı sanatçıların isimleri yazılır. Gruplar sunumlarını bitirdikten sonra, sınıftaki diğer öğrencilerden canlandırılan sanatçıyı tahmin etmeleri istenir.
- Öğrencilere sorular sorularak konu pekiştirilir:
  - Bu sanatçılardan hangisinin hayat hikayesi size ilginç geldi?
  - Dinlediğiniz eserlerden sizi en çok etkileyen hangisi veya hangileri oldu?
  - Besteci veya yorumcu olarak, bunların dışında bildiğiniz ulusal ve uluslararası alanda tanınmış müzik sanatçılarından iki tanesinin adını söyleyebilir misiniz?

III. Ölçme ve Değerlendirme

Bu etkinliğin değerlendirilmesinde; öz değerlendirme, akran değerlendirme formları, kontrol listeleri, dereceli puanlama anahtarları kullanılabilir. Bu ölçme araçlarına ilişkin form örnekleri ölçme ve değerlendirme bölümünde sunulmuştur. Bu formlar ve formlarda yer alan ölçütler öğretmen tarafından etkinliğin işlenişine, süreye ve öğrenci mevcuduna göre yeniden yapılandırılabilir.